

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 36 (1335) 1975 RUGSEJIS-SEPTEMBER 4

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. 275 - 4672

Savoji kilpa

Dažnai rūstaujame prieš Lietuvos priešus, kad jie vargino ją, teriojo, nutautino, siekė net visai sunaikinti. O ir dabar vis pasigirsta balsai, jog visais atvejais kalti sovietai. Kad tuose tvirtiniuose yra labai daug tiesos, nėra abejonės. Lietuviai ir kitos aiščių giminės apsigyveno tokioje geopolitinėje žemės rutulio vietoje, kurioje susiformavo stiprūs kaimynai su gerais apetitais. Tie kaimynai ir buvo vieno didžiųjų lietuvių tautos nelaimių. Jie spaudė ją savo replėmis iš rytų bei vakarų ir sulaukė net laikiną Lietuvos teritorijos išsiplėtimą, priversdami susispausti gana mažame plote prie Baltijos jūros. Nėgana to — rytinis kaimynas mūsų kraštą paverė ir įjungė savon mašinerijon. Vakarinis kaimynas pastarajame kare taip pat buvo užsimojęs įsteigti Ostlandą, jame sutirpdyti lietuvius bei kitus ir jų plotuose įkurdinti savo kolonistus. Tai istoriniai faktai, kurie atskleidžia mūsų kaimynų planus bei užmojus, įvykdytus ir tebevykdomus jėga. Bet tai nėra vienintelė mūsų tautos nelaimė. Yra kita, mažai kieno prisimenama ar pastebima. Ją galėtume pavadinti savąja kilpa, neriama ant kaklo pačių lietuvių rankomis. Ji padaro tautai labai daug žalos.

Kas gi yra toji kilpa? Tai pačių lietuvių naikinimas tiek pavergoje Lietuvoje, tiek išeivijoje. Kai šali užima priešas, siekia užvaldyti ne tik žemę, ekonomines gėrybes, bet ir jos gyventojų protus bei širdis. Tam užmojui jis įieško talkininkų pavergoje tautoje ir daugiau ar mažiau jų suranda. Turėjo jų vokiškasis kaimynas okupacijos metais, turi ir rusiškasis. Pirmojo talkininkai buvo nacionalsocialistinio sąjūdžio simpatikai, antrojo — komunistinio ir ateistinio sparno žmonės. Pastarųjų talka yra žymiai platesnė, išgudryta per trejetą dešimtmečių. Tiesa, ir tarp komunistinio sąjūdžio žmonių yra lietuvių patriotų, tačiau jų vaidmuo sunkiai pastebimas: jis dažniausiai dingsta sovietiniame patriotizme, kuriam tėvynė yra ne laisva Lietuva, o Sovietų Sąjunga. Šalia jų yra lietuvių, tarnaujančių imperiniam sovietų užmojui, siekiančiam užvaldyti mūsų tautos protus ir širdis. O tas užvaldymas reiškia tautos pajungimą svetimai galybei, tirpdančiai mažas tautas savajame katile. Minėto tipo talkininkai ir yra toji kilpa, neriama ant tautos kaklo savomis rankomis. Dėlto "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika" ir sako: bėjome ne prieš persekiojimą, bet savų tautiečių neriamos kilpos. Tai, ko priešas nepajėgia padaryti savo ginklų galybe, padaro savosios rankos iš vidaus.

Okupuotame krašte minėtoji kilpa atsiranda suinteresuotų svetimių dėka. Per ilgesnį laiką sudaromas platus tinklas, kurin įtraukiami žmonės įvairiais būdais — idėjomis, vilionėmis, garsinimais. Bet kaip toji kilpa atsiranda išeivijoje? Ar ir čia veikia tas pats sovietinis tinklas? Tuo netenka abejoti — tai visiemis žinomas faktas. Žinoma, tas tinklas nėra toks platus ir paveikus, kaip okupuotoje Lietuvoje, tačiau agentų bei informatorių yra. Vieni dirba iš idėjos, kiti nori užsitarnauti tam tikrų privilegijų, tretie pasitarnauja iš gėraiširdiško naivumo. Jie stengiasi drumsti išeivijos gyvenimą, kuris, netekęs vienijančio pagrindo — teritorinės tėvynės, pasidarė lengvai pažeidžiamas. Vis dėlto per daug būtų tvirtinti, kad visos mūsų išeivijos konvulsijos jų yra sukeltos. Panašios konvulsijos vyko ir tų tautų išeivijose, kur sovietinių agentų nebuvo (pvz. ispanų Meksikoje). Jos atsiranda, kai vidinis išeivijos cementas pradeda bėgti, kai nebelineka autoritetai, kai sumenkėja vienijantys veiksniai. Tada ir mažas veikėjas ima jaustis dideliu, kareivis pasijunta generolu, pilietis — beveik prezidentu, šiek tiek prasilavinęs — išminties sostu. Apie paklusimą kokiame nors išeivijos autoritetui negali būti nė kalbos. Belieka susitarimo kelias. O susitarti tokiom grupėm arba tokiem asmenim turbūt nelengviau kaip arabam su žydais. Dėlto ir vyksta vidinės kovos, nesibaigiantys ginčai. Tai irgi kilpa, kurią patys ant savo tautos kaklo užneriame. Pr. G.

KANADOS IVYKIAI Premjerų konferencija

Šešioliktoji Kanados provincinių premjerų konferencija įvyko Newfoundlandijoje, St. John's mieste. Premjerai priėmė tik dvi rezoliucijas, kurių pirmoji siūlo federacinei vyriausybei paskelbti teritorinę 200 mylių žvejybos zoną Atlanto vandenyno pakrantėje, antroji — sušaukti visų premjerų konferenciją bendrą programą vykdyti aparti su federacine vyriausybe. Teritorinės žvejybos zonos įvedimu norima nustatyti griežtesnes žuvies gaudymo normas užsienio kraštams. Bendrų programų sąrašą provincijų premjerams labiausiai rūpi valstybinė sveikatos drauda, nes finansų ministeris J. Turner savo paskutiniame biudžete jau yra pritaręs apie Otavos įnašo užšaldymą. Provincijų premjerai, nepriimdami konkrečių rezoliucijų, taipgi palietė Kanados ekonomines problemas, konstitucijos perkėlimą iš Britanijos, didesnes provincijų teises imigracijos reikaluose. Manitoos premjeras E. Schreyer ekonominiams reikalams tvarkyti pasiūlė sudaryti bendrą provincinių vyriausybų ir federacinės vyriausybės planuotųjų tarybą. Bendras pastangas kovai su infliacija siūlė ir Ontario premjeras V. Davis, bet ir jis nedrįso pritarti veiksmingiausiai priemonei — kainų bei atlyginimų

kontrolėi. Dėl Ontario provincinio parlamento rinkimų vajuos premjeras V. Davis konferencijoje dalyvavo tik pirmą dieną, o jo pavyzdžiu kažkodėl pasekė ir Kvebeko premjeras R. Bourassa.

Hidroelektrinės jėgainės pirmąją turbiną Libby užtvankoje, Montanos valstijoje, paleido darban prez. G. Fordas, dalyvaujant energijos išteklių ministrui D. Macdonaldui. Ši užtvanka sukūrė 90 mylių ilgio Koocanusa ežerą Kooteney upės vagoje. Ežero pavadinimas yra sandūrinis, sudarytas iš žodžių Kooteney, Canada ir USA. Mažesnė šio ežero pusė yra Kanados teritorijoje, didesnė — JAV. Libby užtvanka buvo pastatyta, remiantis Kolumbijos upės sutartimi, pasirašyta 1961 m., ratifikuota 1964 m. Sutartį su JAV vyriausybe pasirašė tuo metu Britų Kolumbiją valdžiusi socialinio kredito partija ir jos premjeras W. A. C. Bennett. Britų Kolumbiją savo teritorijoje turės patatyti tris užtvankas. Už jas per 30 metų gaus \$337 milijonus iš JAV ir naudosis puse elektros srovės, kurią pagamins naujos hidroelektrinės jėgainės. Užtvankos atidarymo proga prezidentas G. Fordas ir Kanados energijos išteklių ministeris D. Macdonaldas pabrėžė, kad abu kraštai atsisako bendros konti-

Sovietų pavergtų tautų jaunimas dalyvauja demonstracijoje Toronte Helsinkio konferencijos proga. S. Dabkus

PRANEŠIMAS IS KOLUMBIJOS

Kolumbijos ansamblis Vilniuje

M. V. MANKELIŲNAS

Š.m. rugpjūčio 13 d. didžiausias ir daugiausia skaitomas Kolumbijos dienraštis "El Tiempo" paskelbė savo korespondentės straipsnį apie Folklorinio Kolumbijos Ansamblio pasirodymą Vilniaus teatre. Toks šiltesnis ir gražus korespondentės atsiliepiamas apie Vilnių ir publikos palankumą atkreipia lietuvių dėmesį. Bet antra vertus, tai yra suprantama žinant ankstyvesnes sąlygas.

Sonia Osorio nėra vien tik paprasta korespondentė — jinai drauge yra Folklorinio Ansamblio vadovė. Jos ansamblis yra pats geriausias meniškai ir techniška, jis yra išsivyspėjęs Kolumbijos vidurio folklore — šokiuose ir dainose.

Pati vadovė yra ne vien tik žymiai artistė visoje Kolumbijoje, bet ir intelektualė pačių artistų tarpe. Jinai domisi ne tik menu, bet ir socialinėmis krašto problemomis. Kaip intelektualė, yra kairiųjų pažiūrų, bet tolerantiška kitom idėjom, nes josios kairumas yra formuotas prancūzų intelektualų dvasioje.

Sonia Osorio taip nuoširdžiai atsiliepia apie Ansamblio pasirodymą Vilniuje dėl dviejų priežasčių: visų pirma jinai susipažino su lietuvių liaudies šokiais ir dainomis tada, kai Bogotoje lankėsi "Grandinėlė", Čiurlionio ansamblis ir Hamiltono "Gyvataras". Dar daugiau — jinai ruošė "Gyvataro" narius pašukti savo pasirodymo pabaigoje tipiską kolumbiečių šokį — "cumbia". Nors lietuvių šokama "cumbia" išėjo visai skirtinga nuo kolumbiečių šokamos "cumbios", bet dalyviai buvo sužavėti gera jaunųjų valia. Antra, Vilniaus teatro dalyviai suprato tai, ką Sonia Osorio ansamblio norėjo parodyti, būtent, tipiską Kolumbijos meną. Ir dar viena smulkmena krinta į akis: kai ta pati ansamblio vedėja parašė iš Maskvos, neminėjo nieko apie publikos sutikimą, tik aprašė nuotykius, kuriuos ansamblis turėjo vykdamas į Maskvą.

Charakteringa, kad niekur nemini sovietinės Lietuvos respublikos, bet kalba tik apie Lietuvą. Ji rašo: "Iš Maskvos į Vilnintinės energijos išteklių politikos. Ir JAV, ir Kanada pirmiausia rūpintis savais poreikiais, o bendrus projektus svarstys ir reguliuos atskiromis sutartimis. Šios jų kalbos patvirtino Kanados premjeras P. E. Trudeau vyriausybės paskelbtas kanadiškos naftos ir gamtinių dujų eksporto suvaržymus į JAV (Nukelta į 6-tą psl.)

nių, Lietuvos sostinė, važiuojama 14 valandų trukiniu. Tai labai malonus miestas, pagal Paryžiaus stilių, su labai gražia upe, kuri bėga per miestą, turi daug parkų. Gatvės ramios ir pilnos žalumynų".

Aprašydama teatro dalyvius, mini, kad buvo susirinkusios trys tautybės: lietuvių, kolumbiečių ir rusai, tačiau visi susiliejo į vieną vienatę ir kėlė ovacijas ansambliui.

Nebuvęs jaučiamas kalbų skirtumas, nes pranešėja išmoko ištarti gana sunkius šokių vardus (bulerengue, currulao, guana) ir sunkiai ištarimus artistų vardus, bet tai nebuvusi jokia kliūtis. Nuo pat pirmo pasirodymo visi suprattė vienas kitą kalbą ir darę kas reikėję padaryti. Nors jinai pati manė, kad kalbų skirtumas galės būti chaoso pradžia, tačiau ši problema išsprendė labai gerai. Folklorinis ansamblis turėjo pasirodyti per tris vakarus. Ir nuo pirmos dienos prasidėjusios ovacijos, kurios dar labiau paveikios šokėjus, kurie pasirodė labai puikiai.

Kai baletu nariai sveikino susirinkusiuosius, šie vėl jiems atsakėdavo naujomis ovacijomis. Pagrindiniai šokėjai buvo sveikinami kiekvienas individualiai. Užtat suprantamas jos susirūpinimas, kad po pirmos dienos

pasirodymo reikėjo naujai paruošti atsakymus tokiai šiltai publikai. Net ir trečią dieną reikėjo naujo pasiruošimo. Galutinė sąskaita: ansamblio pasirodymas buvo planuotas dviem valandom, bet visi sveikinimai ir ovacijos pratęsdavo spektaklį iki pustrėčios valandos.

Kai pasirodė scenoje pati šokių vedėja, publika jai dovanojo daug gėlių. Ji stengėsi atsakyti keliais išmoktais žodžiais lietuviškai ir išreikšti dėkingumą. Kaip charakteringą dalyką autorė mini, kad nežiūrint menko lietuvių kalbos mokėjimo galėjo suprasti, ką jai publika pareiškė: "Lietuva tave sveikina!" (Lituanian te da gracias).

Vadovės pasitenkinimas pasirodymu Vilniuje yra išreikštas jos pačios baigiamaisiais žodžiais: "Kai baigdami spektaklį sudainavom tautinę dainą, Kolumbia, Colombia (nėra tai tautos himnas, V. M.), pradėjome jausti, kad pagaliau laimime mūsų kraštui kultūrinį prestižą, kurio jam taip trūkome."

Sis minėto ansamblio vedėjos ir korespondentės mielas atsiliepiamas apie Vilnių ir teatro dalyvius buvo paruoštas ankstyvesnio lietuvių liaudies šokių pažinimo. Jis plačiai nuskambėjo po Kolumbijos kraštą, nes "El Tiempo" yra skaitomas visuose Kolumbijos kampuose.

Dainų ir tautinių šokių šventė

Hamiltono burmistras V. Copps raštu pranešė, kad š.m. spalio 5 d. jis miesto rotušėje paskelbs "Lietuvių savaitę" ir tuo būdu prašys pagerbti iš visos Kanados čia atvykusius lietuvių kilmės gyventojus jų didelės šventės proga. Skelbimas bus išspausdintas ir vietos dienraštyje.

Daugiakultūriame Centre bus dailininkų A. A. Tamošaičių paroda. Jos įrengimui reikalingi mecenatai. Šias miesto centre esančias patalpas aplanko tūkstančiai kanadiečių ir naujųjų ateivių, tad malonu būtų, jei šią reprezentacinę lietuvių tautodailės parodą pavyktų puošninti įrengti. Visi parodos mecenatai bus paskelbti spaudoje. Čekius prašome siųsti pirm. L. Skripkutei, 90 Duke St., Apt. 1006, Hamilton, Ont.

Sudarytas garbės komitetas: prel. J. Tadarauškas — Hamiltono AV parapijos klebonas, J. Munro — Kanados darbo ministeris, R. Welch — Ontario kultūros bei pramogų ministeris, T. H. Donaldson — Hamiltono Daugiakultūrio Centro pirm., A. Jones — Hamilton-Wentworth

apyl. pirm., V. Copps — Hamiltono burmistras.

Reikalingi nakvynės Lietuvių Dienų metu — spalio 11-12 d.d. prašomi skubiai registruotis pas K. Deksnį: 36 Carrick St., Hamilton, tel. 547-6704. Holiday Inn viešbutyje rezervuota paginta kaina 112 kambarių.

Nors sudarytas plačios apimties organizacinis komitetas, tačiau dar reikalingi talkininkai skubiam darbui šeštadienio vakaro pobūvyje ir Hamiltono Forumo arenoje. Galintieji ateiti į talką šiai didžiai šventei prašomi paskambinti komiteto nariui P. Kanopai tel. 545-2703.

Kadangi į šventę suvažiuos iš tolimų Kanados vietovių daug lietuvių, KLB krašto valdyba paprašė Hamiltono apylinkės valdybą spalio 11 d. būti globėja KLB krašto tarybos sesijos. Apylinkės valdyba, nors yra įsipareigojusi kitiems šventės darbam, tačiau sutiko šią sesiją AV parapijos salėje globoti.

Primename, kad Kanados lietuvių tautinių šokių ir dainų šventė bus Hamiltono spalio 11-12 d.d. — Kanados Padėkos savaitgalyje. Inform.

Pasaulio įvykiai

PO KETURIŲ DIENŲ NUOLATINIŲ POSEDŽIŲ PORTUGALIJOS PREZ. COSTA GOMES prokomunistą premjerą V. Goncalvesą pakeitė Angoloje gimusiu viceadmirolu Jose Pinheiro de Azevedo, laivyno štabo viršininku. Šį žingsnį, matyt, padiktavo du brigados generolai — C. Charais ir P. Correia, vadovaujantys kariuomenės dalinams centrinėje Portugalijos zonoje, iš kurios lengvai pasiekiamas Lisabona. Jiedu priklausio revoliucinės tarybos nuosaikiųjų karininkų grupei, reikalauusiai premjero gen. V. Goncalveso pašalinimo ir pasisakiusiai prieš Portugalijos pavertimą sovietinio stiliaus komunistine respublika. Viceadmiralo J. P. de Azevedos paskyrimui premjeru pritaria revoliucinės tarybos kairiųjų ir nuosaikiųjų karininkų grupės, bet naują problemą sudaro pašalinto premjero V. Goncalveso paskyrimas karinių pajėgų štabo viršininku, jam iškovotas prokomunistų. Šiose pareigose V. Goncalvesas prieš pat slapty Atlanto Sąjungos dokumentų ir, galimas dalykas, turės prągą pakeisti jam ir komunistams opoziciją reiškiančius kariuomenės dalinių vadus. Jo tiesioginėje žinioje dabar atsiduria ir trečiasis karinio triumvirato narys gen. O. S. de Carvalho, karinio saugumo viršininkas, taip pat pasisakęs už premjero V. Goncalveso atleidimą. Oficialiuose pranešimuose iš Portugalijos nėra nė žodžio apie buvusio premjero V. Goncalveso pašalinimą iš krašto valdančio generolo triumvirato. Atrodo, jis ir toliau lieka šiame poste, kuris bus papildytas ketvirtuoju nariu — premjeru J. P. de Azeveda. Šią savaitę yra numatytas Karinių Pajėgų Sąjūdžio posėdis revoliucinės tarybos reikalams aparti. Sąjūdį sudaro 250 karininkų ir karių. Šis posėdis greičiausiai turės arba patvirtinti, arba atmesti prez. Costa Gomeso kompromisinį sprendimą, ir toliau palikusį didelę įtaką susikompromitavusiam V. Goncalvesui.

PARAMA KOMUNISTAMS
Belgijos žvalgyba ir policija pradėjo tirti 200 milijonų belgiškų frankų pasiuntimą Portugalijon. Šiuos pinigus, kurie yra verti penkių milijonų amerikiečių dolerių, per centrinį Belgijos banką savo skyrui Portugalijoje pasiuntė sovietinė laivinkystės bendrovė "Transworld Marine Shipping Co.". Jie buvo perduoti sovietų prekybinio laivyno agentui, kuris už juos naujajam bendrovei skyrui Portugalijoje turėjo parūpinti patalpą, namus tarnautojams ir du automobilius. Belgai įtaria, kad pinigai iš tikrųjų buvo skirti Portugalijos komunistams remti. Minėtoji bendrovė gali susilaukti teismo už melagingą pareiškimą, jeigu paaiškės, kad pinigai nebuvo panaudoti jos naujam skyrui steigti. Labai galimas dalykas, Sovietų Sąjungos tokiu saktu pinigų persiuntimu nori užmaskuoti savo finansinę paramą Portugalijos komunistų veiklai.

SUTARTIS BEVEIK BAIGTA
JAV valstybės sekr. H. Kissingerio paruošta Egipto ir Izraelio taikos sutartis inicialias turėtų būti patvirtinta šią savaitę. Jos oficialų pasirašymą gali tekti atidėti dėl amerikiečių įvedimo neutralion Sinajaus zonos. Egiptas ir Izraelis nori, kad sekimo punktus toje zonoje prižiūrėtų apie 100 amerikiečių, ginkluotų tik revolveriais ir pistoletais. Šiam amerikiečių įvedimui reikia JAV kongreso pritarimo. Kaikurie kongresmenai ir senatoriai gali būti priešingi tokiam žingsniui, prisimindami liūdnei užsibaigusį JAV įsivėlimą į Vietnamą, kuris ten taip pat buvo pradėtas stebėtojų ir vėliau karinių patarėjų pasiuntimu. Pagal paruoštą sutartį amerikiečiai iš neutralios zonos Sinajuje tebus galima pašalinti bendru Egipto ir Izraelio reikalavimu. Sovietinė "Pravda" jau pasisakė prieš amerikiečių stebėtojų pasiuntimą Sinajun, pranašaudama naujas komplikacijas. Tokių stebėtojų dabar galės reikauti ir Sirija Golano augštumoje.

KOMUNISTŲ KONTROLEJE

Laose komunistai perėmė vietinę administraciją sostinės Vientiane provincijoje, kuri buvo vienintelė nekomunistinė provincija. Oficialiai kraštą vis dar valdo princas S. Phoumoss koalicinė vyriausybė, bet iš jos jau yra išstumti visi neutralūs ir dešiniojo sparno politikai. Sprendimus daro komunistai, kurių titulinis vadas yra princas Spuhpanouongas, princas S. Phoumoss pusbrolis. Centrinis kompartijos komitetas valdžią greičiausiai perims sekančiais metais, kai visame Laose bus praversti komunistinio stiliaus rinkimai. Dabar šis komitetas savo vyriausią būstinę turi šiaurinėje Samneua provincijoje. Komunisto vicepremjero R. Siprasetha pranešimu, 185 amerikiečių patarėjus Laose pakeitė 1.500 sovietų patarėjų, kurie, esą, nekelia jokių reikalavimų, bet jau pats jų skaičius liudija didėjančią Sovietų Sąjungos įtaką.

KARINĖ KRIZĖ

Argentinos prez. I. Peronienė buvo priversta patvirtinti pagrindinių generolų padiktuotą armijos vado gen. A. N. Laplano atsistatydinimą. Jo įpėdiniu ji paskyrė jungtinio štabo viršininką gen. J. R. Videla, vadovavusį gen. A. N. Laplano pašalinimui. Generolai jam primetė įsivėlimą į politiką, nes jis pritarė plk. V. Damasco paskyrimui vidaus reikalų ministeriu rugpjūčio 11 d. Gen A. N. Laplanas simpatizavo peronistams, o naujasis armijos vadas gen. J. R. Videlas nėra peronistų šalininkas. Montenerų partizanų bombos, susprogdintos karo laive ir kariniame transporto lėktuve, paskatino generolus paskelbti bekompromisinį šios kairiųjų grupės sunaikinimą.

RUMUNIJOS AGENTAI

Norvegų dienraščio "Aftenposten" pranešimu, rumunų agentų tinklą Skandinavijoje, V. Vokietijoje ir Britanijoje atskleidė birželio 16 d. iš Rumunijos ambasados Osle pabėgęs III sekr. Virgil Tipanu. Policijai jis parūpino apie 40 rumunų agentų pavardes. Du tokie agentai jau buvo sumiti Norvegijoje, du išvyko ir vienas ruošiasi išvykti. Savo pasitraukimą iš ambasados V. Tipanu motyvuoja kompartijos režimo korupcija Rumunijoje, perdideliu vado N. Ceausescu garbinimu.

DU VELIONYS

Senelių prieglaudoje Dubline mirė Airijos nepriklausomybės kovotojas ir buvęs prez. E. de Valera, sulaukęs 92 metų amžiaus. Iš prezidento pareigų jis pasitraukė 1973 m., beveik visiškai apakęs. Velionis Airijos politiką dominavo apie 50 metų, palikdamas neišdildomus savo pėdsakus. Etiopijos sostinėje Adis Abeboje mirė buvęs imperatorius H. Selassie, kurį karinis sukilimas pašalino iš sostos 1974 m. rugsėjo 12 d. Etiopiją jis valdė daugiau kaip 40 metų, o savo paskutines dienas užbaigė kariniame arešte, apkaltintas milijonų dolerių ir ištisų tonų aukso išsiuntimu į užsienio bankus. H. Selassie buvo pasistatydinęs marmorinį mauzolėjų koptų Sv. Trejybės katedroje, bet dėl valdžios praradimo susilaukė tik eilinio kapo.

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. P. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata \$10.00, pusmetinė—\$6.00. Rėmėjo prenumerata \$15.
Skelbimai ruošiamam numeriiui primami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisyomi redakcijos nuomone.
A autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$10.00 per year, \$6.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

RELIGINIAME GYVENIME

★ DVI VATIKANO KONGREGACIJOS — sakramentų ir liturgijos šiomis dienomis buvo sujungtos į vieną ir pavadintos "Sakramentų bei Dievo garbinimo kongregacija". Sujungtajai kongregacijai vadovaus australietis kard. James Knox, kuris paskutiniu metu buvo ir vienos, ir kitos kongregacijos prefektu. Jo sekretorium bus arkiv. Antonio Innocenti, buvęs sakramentų kongregacijos sekretorius. Dar neaišku kokios pareigos teks buvusiam liturginės kongregacijos sekretoriui arkiv. Annibale Bugnini. Spaudos konferencijos metu Vatikano radijo direktorius kun. Roberto Tucci, SJ, pareiškė, kad pagrindiniai liturginės reformos darbai jau atlikti. Dabar naujai sudarytoji kongregacija turės užbaigti dar šiuos liturginės sritys darbus: 1. išleisti jau paruoštą naują apelią šventovių bei altorių dedikacijai; 2. užbaigti ir išleisti įvairių pamaldumų rinkinį; 3. užbaigti martyrologiją, t.y. visų kanoninių sąrašą bei biografinę; 4. išleisti penktąjį brevivariumą tokiu, kuriame bus įdėti įvairūs priediniai skaitymai, galimi naudoti vietotų esančių pirmuose 4 tomuose; 5. išleisti pataisytą naujojo mišiolio laidą; 6. sukataloguoti ir paruošti rodimklinį turinį visų liturginių dokumentų, išleistų nuo II Vatikano santarybos pradžios iki dabar.

★ EUROPOS SAUGUMO KONFERENCIJA, įvykusi Helsinkyje, pasak Vatikano radijo ir Vatikano dienraščio "L'Osservatore Romano", yra tikras žingsnis pirmyn sambūvio ir bendradarbiavimo link, nors taipgi yra ir kalkurių abejonų. Konferencijoj dalyvavo ir Vatikano atstovas arkiv. Agostino Casaroli.

★ 4,000 UKRAINCŲ KATALIKŲ iš visų laisvojo pasaulio kraštų dalyvavo Mišiose Sv. Petro bazilikoje, Romoje, kur vyko jų suvažiavimas. Mišias koncelebravo kard. Jozef Šlipų su 16 ukrainiečių vyskupų, 80 kunigų, suvažiavusių iš JAV, K a n a d o s, Brazilijos, Argentinos, Australijos, Anglijos, Prancūzijos, Vokietijos ir Jugoslavijos. Savo pamokslė kardinalas pareiškė, kad šiuo susirinkimu prie Šv. Petro kapo ukrainiečiai liudija savo tikėjimą, kurį jų broliai ir seserys Ukrainoje gina kančia ir krauju. Vatikano spaudos agentūros viršininkas Federico Alessandrini ta proga buvo laikraštiniukų paklaustas, ar ukrainiečiai susilauks savo patriarchato, nes kardinalą Šlipų jau dabar neoficialiai vadina patriarchu. Alessandrini atsakė, kad Paulius VI jau du kartus yra aiškiai pareiškęs, jog bent šiuo metu patriarchato ukrainiečiai negali turėti. Pagal K. Bendrijos įstatymus bei II Vatikano santarybos nutarimus, patriarchatas gali būti tik savoj teritorijoj, o ukrainiečiai katalikai užsieniuose savos teritorijos neturi.

★ VENGRIJOJE LANKESI Vatikano viešųjų reikalų tarybos atstovas arkiv. Luigi Poggi ir tarėsi su kulto reikalų tvarkytoju Imre Millos naujo arkivyskupo į Esztergom vyskupiją paskyrimo reikalui. Arkivyskupija tuo tarpu tvarko apštalikšasis administratorius vysk. Laszlo Lekai, kuris yra 73 m. amžiaus. Iki šiol Vatikanas atsisakinėjo skirti naują arkivyskupą vieton iš pareigų atleisto ir jau mirusio kard. Jozsef Midszenty, nes negalėjo su komunistine valdžia susitarti dėl jo įpėdinio, taipgi negavo valdžios sutikimo duoti didesnė religinė laisvė. Dabartinuose pasitarimuose arkiv. Poggi reikalauja, be jau minėtų, dar ir šių sąlygų naujo arkivyskupo paskyrimui: didesnės religinės spaudos bei jos platinimo laisvės, leidimo statyti naujas šventoves besiplečiančiuose užmiesčiuose bei neseniai pastatytuose pramonės centruose.

★ KUN. ZIVKO KUSTIĆ, Jugoslavijoje leidžiamo katalikiško savaitraščio "Glas Koncila" redaktorius, augščiaušiojo Kroatijos teismo nuteistas 5 mėn. kalėjimo. Kun. Kustić, vedęs Rytų apeigų kunigas ir kelių vaikų tėvas, 1973 m. buvo apkaltintas priešvalstybine agitacija, tačiau tu pačiu metu gegužės mėnesį buvo vietinio Zagrebo teismo išteisintas. Dabar augštesnysis teismas pakeitė žemesniojo teismo sprendimą. Jis nuteistas dėl dviejų savo parašytų ir laikraštiniū įdėtų straipsnių: viename jis nusiskundžia kunigų trūkumu dėl valdžios suvaržymų Banato srityje, o kitame, aprašydamas III š. kankinio Polijono gyvenimą, pabrėžia, jog krikščionys turi laikytis teisingų valdžios įstatymų, bet negali laikytis tų, kurie yra neteisingi. Be to, 1973 m. viename balandžio mėn. numeryje jis buvo išspausdinęs eilę straipsnių apie K. Bendrijos padėtį komunistiniuose kraštuose. Ryšium su tuo vieneriems

metams nuteista ir to laikraščio bendradarbė Smaljana Rendić.

★ BULGARIOJE DVIEI L. OTYNU apeigų katalikų vyskupijom Paulius VI paskyrė po vyskupą. Paskyrimas įvyko po Bulgarijos prezidento bei komunistų partijos vado Todor Živkov ir užsienio reik. ministerio Petur Mladenov apsilankymo Vatikane. Sofijos ir Plovdiv apaštališkuoju vikaru paskirtas vysk. Bogdan Dobranov, 61 m. amžiaus, kuris vyskupu buvo slapta konsekrutas su Jono XXIII žinia 1959 m. Nicopolii vyskupu paskirtas kun. Vaso Seirecov, 55 m. amžiaus. Ta vyskupija iki 1948 m. valdė vysk. Eugene Bossikov, kuris tais metais buvo komunistų suimtas ir nuteistas mirti. Apie jo likimą Vatikanas nieko nežinojo iki dabartinio Bulgarijos valdovų apsilankymo. Pasirodė, jis miręs tuojau po teismo. Be minėtų dviejų lotynų apeigų vyskupijų, kurioms priklauso apie 50,000 tikinčiųjų, yra dar trečioji Rytų apeigų vyskupija Sofijoje, vadovaujama vysk. Metodijaus Dimitrov Stratiev. Jis 1974 m. buvo Vatikano kvieistas dalyvauti vyskupų sinode Romoje, tačiau komunistinė valdžia jam vykti neleido. Spėjama, kad dabar greit prasidės Vatikano pasitarimai su bulgarų komunistais dėl šiekio tokios laisvės K. Bendrijai Bulgarijoje.

★ SIAURĖS VIETNAME lankėsi dienraštyje leidžiamo katalikiško laikraščio "Prairie Messenger" redaktorių kun. Michael Pomedli, OSB. Jis ten buvo pakviestas Hanojaus katalikų komiteto, o jo kelionės išlaidas apmokėjo Kanados Katalikų Pažangos ir Taikos Organizacija, įsteigta Kanados katalikų vyskupu, bet dabar veikianti savarankiškai. Savo reportaže tas kunigas mini savo pokalbį su Hanojaus arkivyskupu Trinh van Can, kuris jam aiškines, jog esanti visišką tikėjimo laisvę S. Vietname. Tas arkivyskupas nurodė ir keletą faktų: 1. S. Vietname yra vienas milijonas katalikų; 2. jiems neseniai buvo atspausdinta 5,000 egz. Naujojo Testamento; 3. ateinančiųjų dviejų metų laikotarpyje numatoma įšventinti 9 naujus kunigus; 4. tikėjimo mokymas daugiausia vyksta žodžiu. Taigi, vien iš tų faktų matyti, kad šiaurės vietnamiečių padėtis panaši kaip pavergtoj Lietuvoj. Visdėlto svečias kunigas tos skaičių ir faktų kalbos nesupratęs džiaugiasi katalikų "laisvę" S. Vietname. Jis mini, kad Hung-Hoa vyskupas Nguyen Huy Quang surengęs priėmimą savo kunigams bei vienuoliams, kai P. Vietnamas buvo nugalėtas. Paskui jis pasiuntęs laišką S. Vietnamo valdžiai, pažadėdamas su ja bendradarbiauti, vykdančiant 1975 m. valstybinį planą ir įgyvendinant Hočimini politiką. Panašius laiškus parašė ir kiti du — Haiphongo vyskupas Khuat Van Tao ir Hue arkivyskupas Philippe Nguyen Kim Dien.

★ KARD. LUIGI RAIMONDI, buvęs JAV apaštališkasis delegatas, mirė šia vasarą Romoje nuo širdies priepuolio, būdamas 62 m. amžiaus. Jis buvo gimęs šiaurinėje Italijoje, Piedmont srityje. Kunigu buvo įšventintas 1936 m. ir turėjo teologijos bei kanonų teisės doktoratus. Paskutiniu metu jis buvo kanonizacijos ir beatifikacijos bylų kongregacijos prefektu.

★ MONS. JOSEMARIA ESCRIVA DE BALAGUER, "Opus Dei" sąjungos steigėjas bei vadovas, mirė Romoje sulaukęs 75 metų amžiaus. "Opus Dei" kunigų bei pasauliečių sąjunga, kurios nariai išipareigoja kilniam dvasiniam gyvenimui, dirbant savoje profesijoje bei aplinkoje. Sąjunga dabar turi apie 56,000 narių aštuoniasdešimtyje valstybių. Mons. Escriva de Balaguer šios sąjungos vyrų sekcija įsteigė 1928 m., o moterų — 1930 m. Jis buvo gimęs šiaurės Ispanijos Barbastro apylinkė. Baigęs teisės mokslus Saragosos universitete, jis įstojo seminariją ir 1927 m. buvo įšventintas kunigu. Savo įsteigtąją "Opus Dei" sąjungą vienam žurnalistui 1972 m. jis buvo apibūdinęs kaip gyvenimą pirmųjų krikščionių pavyzdžiu, vykdančiam visą krikščioniškąjį pasaulimą visu rimtumu, o išorėje nieku neišsiskiriant iš kitų piliečių.

★ OLANDIJOS KARD. BERNARD ALFRINK, sulaukęs 75 m. amžiaus, pasijutė Pauliui VI atsištydinimo laišku, kurį turi pagal įstatus pasiųsti kiekvienas vyskupas, sulaukęs to amžiaus. KUN. J. STS.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubyts. Tel. WA2-7981, 922-8112.

Mūsų spaudoje, suvažiavimuose, konferencijose, susirinkimuose ir pašnekesiuose netrūksta kritikos JAV, Kanados ir kitų laisvojo pasaulio kraštų užsienio politikos formuotojams bei vykdytojams. Nieko, žinoma, čia blogo — taip ir turi būti. Tik galia, kad mes čia ir sustojame, beveik niekad nebandydami pažvelgti patys į save. Ar iš viso yra mūsųose bent kiek pastangų tą užsienio politiką pakreipti mums teigiama linkme? Gyvendami demokratinuose kraštuose, turėtumėm žinoti, kad vyriausybės turi išgirsti savo rinkėjų balsą ir jam paklusti. Ar tas mūsų balsas yra pakankamai garsus ir ar jis pasiekia reikiamas sferas bei asmenis?

Priekaištai vyriausybėm

Priekaištų JAV, Kanados ir kitų kraštų užsienio politikos formuotojams bei vykdytojams yra daug. Paminėtini keli, kurie dažniau mūsųose išgirstami ir linksniuojami: "JAV, Kanados ir kitų laisvojo pasaulio kraštų užsienio politika visad buvo ir yra savanaudiška, pragmatinė"; "žodinio palankumo mūsų reikalui daug, bet nėra jokios apčiuopiamos akcijos"; "legisliatorių žodžiai bei pareiškimai Vasario 16 ir kitomis progomis yra tik tuščiažodžiavimas"; "kodėl JAV vyriausybė nevykdo JAV kongrese praves tos garsiosios rezoliucijos (H. Con. Res. 416 — 89th Congress)??"; "nėra jokio skirtumo tarp demokratų ir respublikonų (kalbant apie JAV) užsienio politikos — ir vieniems, ir kitiems mūsų reikalas nerūpi"; ir pan.

Reikia sutikti, kad ne viename iš tų priekaištų yra nemaža tiesos. Bet, kaip amerikiečiai sakyti, visus tuos priekaištus reiktų priimti "su druskos grūdėliu".

Mūsų pastangos

Mūsų veiksmų ir eilinių piliečių pastangos palenkti savo reikalui JAV, Kanados, Australijos ir kitų kraštų užsienio politiką yra mėgėjiškos, nepaprastai menkos ir neorganizuotos. Mes plėšomės prie dainų ir tautinių šokių švenčių; suorganizuojame vienokio ar kitokio pobūdžio suvažiavimus bei konferencijas; šiuo metu dėmesio centre yra už kelių mėnesių įvyksiantis jaunimo kongresas Pietų Amerikoje; gyvensnės grupės organizuoja kasmet savo na-

Per lietuviškus centrus

J. VAICELIŪNAS

Spaudoje dažnai tenka skaityti apie lietuviškus centrus Brooklyne, Putname, Kennebunkporte. Apie juos skaityti spaudoje ir pačiam pamatyti yra didelis skirtumas. Su kaimynu ir bendradarbiu Antanu Firavičium nusprendė tuos lietuviškus centrus aplankyti.

Kultūros židiny

Išvykome iš Toronto į Brooklyną, kur yra Tėvų pranciškono Kultūros Židiny. Kelias tolimas, bet mielas. Nežiūrint lietaus, apie 5 v.p.p. jau buvome Židiny. Erdvus kiemas, dideli namai, daug durų. Nežinome pro kurias įeiti. Kai pro vienas pamėginome, pasirodė net keli vilkiniai sargai. Įėjome pro kitas duris. Čia sutikome broliuką, kuris mus pakvietė į priėmimų kambarį ir surado Židinio šeiminingą T. Paulių. Pastarasis nudžiugo pamatęs svečius iš Toronto. Jis mus priėmė vaišingai ir papasakojo apie Židinį, kurio pastatas ir erdvi salė tinka visokiems susibūrimams. Židinio aplinka labai graži — šalia didelio parko. Kadangi Tėvai pranciškoni čia neturi parapijos, tai Židinio išlaikymui tenka įieškoti pajamų iš kitų šaltinių. Vienas jų — bingo. Už salę apmokama tik tada, kai ruošiamas apmokamas parengimas. Mums besikalbant, atėjo T. Placidas, buvęs ilgametis Prisiškėlimo parapijos klebonas Toronte. Jis taip pat domėjosi mūsų kelione.

Maspetho šventovė

Turėjome progą sutikti keletą Niujorko žymiųjų visuomenės veikėjų: prel. J. Balkūną, A. Vakselį, J. Gasiliūną. Prel. Balkūną pažįsta vienas Brooklynas, nes jis čia yra išgyvenęs per 45 metus. Prelatą pažįsta ir augstojai Niujorko visuomenė. Kai reikia kokiam nors darbui įtakings amens, visų akys nukrypsta į prel. Balkūną. Kasmet minima Pavergtų Tautų Savaitę. Per 17 metų per tokius minėjimus prel. Balkūnas Šv. Patriko katedroje yra pasakęs 6 pa-

DISKUSINĖS MINTYS

Ar galima lietuvių įtaka?

riams stovyklas (vadų paruošimo, poilsio, studijų ir pan.); čikagiečiai išsiesia kasmet parstatdami operą; atskirų vietovių lietuviai pluša ir vargsta prie begalės savo parengimų. Lietuviai, kurie iš viso dar linkę daugiau ar mažiau pajudėti, išsiesia minėtus ir kitus įvykius bei parengimus organizuodami.

Atrodo, minėtiems žygiams darbininkų dar netrūksta. Be to, čia nereikia specifinių kvalifikacijų. Pagrindinei tremties misijai — Lietuvos laisvinimo darbui ir savo gyvenamų kraštų užsienio politikai lenkti mums palankia linkme nelieka nei jėgų, nei laiko. Antra, tam darbai reikalingos labai augstos kvalifikacijos ir patirtis. Tokių lietuvių skaičius yra nepaprastai ribotas; jiems nesudaromos net sąlygos to darbo imtis.

Masės lietuvių neskiria kongresmano nuo senatoriaus, kongreso ar parlamento nario nuvalstijos ar provincijos legislatorių narių, nesiskiria krašto legislatorių nuo savo miesto tarybos nario. Lietuvių masės nė žingsnio negali žengti sveltinių tarpe Lietuvos bylos reikalui.

Jaunimo veikloje (ateitininkų, skautų ir kt.) judėjimo daug, bet iš jo nėra beveik jokios naudos Lietuvos bylos reikalui. Mūsų jaunoji karta tam darbui yra neparuošta. Dar blogiau, nieko konkretaus nedarome tam reikalui įstatyti į tinkamas vėžes. Tūkstančiai jaunųjų yra perėję per šeštadienines mokyklas, ateitininkų ir skautų eiles, taip vadinamus "vadų" kursus, bet jų mūsų didžiojoje veikloje nėra. Beveik ant vienos rankos pirštų galima suskaičiuoti pajėgesnius darbuotojus, atėjusius iš ateitininkų ir skautų eilių.

Ar mūsų veiksniai turi kokių nors konkrečių planų bei užsiimimų įšvesti Lietuvos laisvinimo darbą bei savo kraštų užsienio politikos lenkimą mūsų reikalui į plačiuosius vieškelius? Bent šiuo metu atsakymas į šį klausimą yra neigiamas!

Kas darytina?

Šio šimtmečio pradžioje buvo rastas akmuo prie vieno romėnų kelio su įrašu: "Dylių dėl tėvynės". Ar mes, kaip anie senovės akmenys, tikrai "dylame"

LEONARDAS VALIUKAS

dėl savo tėvynės? Toli gražu ne! Jei kiekvienas mūsų pilnai pajudėtumėm Lietuvos laisvinimo darbe, tai ir priekaištai savo gyvenamų kraštų vyriausybėms nepaprastai sumažėtų.

1. Siek tiek mes savo veiksmus remiame. Ta piniginė parama turėtų būti keleriopai didesnė. Padidindami savo paramą, galėtumėm veiksmams reikšti ir didesnius reikalavimus. Veiksniai turėtų išeiti su konkrečiais planais bei užsiimjimais ir stengtis juos kasmet realizuoti. Gali veiksniai ir nesusitarti, bet kiekvienas iš jų turi profesionaliai pajudėti ir kasmet atlikti tam tikrą konkretų darbą.

2. Peržiūrėtina iš pagrindų lituanistinių mokyklų programa. Per tas lituanistines mokyklas yra perėję tūkstančiai jaunuolių. Per 99% visų jų yra pradingę iš lietuviško horizonto: nedalyvauja jokioje apčiuopiamoje lietuviškojoje veikloje, nė vienu centru neprisideda prie betkokių lietuviškų žygių.

3. Viso lietuviško darbo našta (darbu ir pinigais) neša vidurinioji mūsų karta, kuri negali girtis dideliais atlyginimais ar algomis. Yra tūkstančiai lietuvių, kurie galėtų skirti kasmet bent po tūkstantį dolerių ar net daugiau vienam ar kitam lietuviškam reikalui. Reiktų sudaryti visų tų lietuvių sąrašus ir į juos kasmet kreiptis.

4. Ar kiekvienas mūsų turime gerus ryšius su savo distriktų kongresmanais bei parlamente nariais? Kokie yra ryšiai su savo valstijų arba provincijų legisliatorių nariais? Ar bandome palaikyti ryšius su savo miestų tarybų nariais? Per 99% mūsų žmonių neturi ryšių su minėtų institucijų pareigūnais. Tie pareigūnai juk yra krašto politikos (vidaus ir užsienio) formuotojai ir vykdytojai. Šioje srityje turėtumėm savo laikrodžius pasukti į priekį 100 metų pirmyn.

5. Aktyvus mūsų dalyvavimas gyvenamų kraštų politinėse partijose beveik neegzistuoja. Tai gi, gyvenamųjų kraštų pareigūnai ir skaitosi su mumis kaip su tamsia mase. Vidurinioji ir

jaunoji karta tikrai pajėgios čia pajudėti, bet nejuda.

6. Turime per daug mažareikišmės veiklos; per daug uniformuotų lietuvių savo bažnytinuose kiemuose; per daug parapijų salėse viens kito graudenių. Visas tas pastangas ir pinigų galėtumėm nukreipti tikslesne linkme, nešančia apčiuopiamos naudos Lietuvos laisvinimo darbe.

7. Senosios ir vidurinės kartos lietuvių savo organizacijose bei grupėse turi per daug tuščios ir mažareikišmės veiklos. Panaši padėtis yra ir ateitininkuose, ir skautuose. Jaunimo organizacijų (ateitininkų, skautų ir kt.) visą veikla peržiūrėtina iš pagrindų. Tos organizacijos turi paruošti pilną to žodžio prasme darbuotojų veiksmams, LB ir

Kanados Lietuvių Fondas

Nauji nariai ir našai:	
652. Jonikas, D. M., Hamilton	\$100
653. Baryvdas, Vincas, Sault Ste. Marie, savanoris -	
kūrėjas	100
654. Žičkus, Antanas, Toronto	100
655. Tumosa, Zenonas, Elliot Lake, Ont.	100
656. Mylė, Augustinas, Montreal	100
657. Valto, Antano, atm., Delhi	100
658. Indrelienė, Ona, Toronto	100
659. Kličiaus, Prano, atm. Montreal	2 130
660. Augustinavičiaus, Petro, atm. Toronto	100
Agurkis, G. V., Hamilton	40
Ledo, Petro, atm. Toronto	55
Juodgalvio, Jono, atm. West Lorne vietoje gėlių aukojo T. A. Kojelaitė	20
Įnašus papildė:	
23. KLB Otavos apylinkė iki	\$2.100
102. KLB Sault Ste. Marie apyl. iki	200
217. Poderys, Kazys, Sudbury iki	200
551. Dr. A. Spudo atm. vietoj gėlių sudėjo \$85. Jo bendra įnašų suma	185
521. Bastienės, Stasės, atm. metinių progų iki	600
A. Valto atm. (mirė 1975 m. liepos 10 d.) vietoje gėlių aukojo	\$15:

A. M. Grincevičiai; po \$10: P. Augaitis, Alb. Augustinavičius, B. Čelka, V. Ignaitis, A. Kasulius, V. Treigis ir D. Žiogas; po \$5: B. Dirsė, Br. Gudinskas, Alf. Rudokas. Įnašą atsiuntė KLF įgaliotinis P. Augaitis. Pr. Kličiaus atm. (mirė Montrealyje) vietoje gėlių įnašą sudėjo: M. J. Adomaičiai, E. P. Jurgučiai, J. M. Juodviršiai, J. Stp. Kešgalios, H. Z. Lapinai, I. P. Lukoševičiai, A. R. Otai, J. Piečaitis, S. V. Piečaitiai, B. D. Rupsiai, S.I. Tauteriai, R. Z. Valinska, E. R. Verbylos. Įnašą atsiuntė I. Lukoševičienė Gillai užjausdami P. Augustinavičiaus tragišką mirtį, jo atminimui įamžinti KLF aukojo po \$10: B. Daugwillio, S. Kėkštas, S. Krašauskas, K. Lukošius, A. Rinkūnas, Br. Sapijonienė, V. Simonaivičius, H. Stepatitis, J. Tamulionis ir T. Valius. P. Ledo atm. vietoje gėlių aukojo A. S. Danaičiai \$20, A. Žilėnas \$15, J. B. Aukštaitiai ir E. V. Smilgiai po \$10. Dr. A. Spudo atm. vietoje gėlių aukojo Kanados Lietuvių Gydytojų Draugija \$50, P. Dovydaitis \$20 ir L. G. Kurpiai \$15. Visiems čia paminėtiems asmenims Kanados Lietuvių Fondas nuoširdžiai dėkoja.

KLF VALDYBA

Nuoširdžiai dėkoju

giminėms, bičiuliams, draugams ir organizacijoms, pareiškusiems užuojautą — asmeniškai, raštu, spaudoje — mano mylimai mamyte!

a. a. Teresei Niaurienei

atšiskyrus su šiuo pasauliu (Lietuvoje).

Ačiū už Jūsų maldas ir užprašytas Mišias už velionę.

Jums dėkinga —

Aldona Niauraite-Rusinienė
ir šeima

A+A

PETRUI LEDUI

netikėtai užbaigus žemiškąją kelionę, žmona ADELĘ ir sūnus nuoširdžiai užjaučia —

Vyt. Kastytis

A+A

Inž. LEONUI STANKUI

mirus, jo žmonai, vaikams bei kitiems giminėms nuoširdžių užuojautą reiškia —

Kryževičių šeima

MOHAWK

FURNITURE LTD.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI

SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI

ĮVAIRŲS KILIMAI • ŠALDYTUVAI

VALGOMŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.

SIUVAMOS MAŠINOS • RAŠOMOS MAŠINĖLĖS

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVES:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442

Rytuose — 2448 DANCORTH Ave. — Tel. OX 9-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

pasijusti laisvai, nors čia maistas geras ir pakankamas. Pra gyvenimas senelių namuose viename asmeniui į mėnesį kainuoja nuo 200 iki 600 dolerių.

Brangiau kainuoja tiems, kuriems reikalinga medicinos ir aplamai didesnė pagalba. Seneliams, kuriems neužtenka pensijos, skirtumą padengia valstybė. Patekti į tuos namus iš kitų kraštų yra sunku, nes

tokiems seneliams nepadedą JAV vyriausybė.

Šių namų administratorė yra sesuo Bernadeta Matukaitė. Jos tėvelis dr. Matukas numatė šį Kanados persikelti į JAV ir apsigyventi savo name netoli vienuolyno — Marijos sodybos. Senelių namų kapelionas yra kun. Vyt. Zakaras. Tuose senelių namuose gyvena prel. P. Jūras ir prel. K. Vasys. (Nukelta į 7 psl.)

Lietuviškon ateitin žvelgiant

Helsinkio konferencija, atrodo, galutinai palaimino Sovietų Sąjungos hegemoniją Baltijos valstybėse. Nors konferencijoje pasirašytas dokumentas ir mini, labai mandagioj formoj, galima Rytų Europos sienų pakeitimą "taikiu būdu", tačiau kiekvienam aišku, kad tai yra tik diplomatinis viešosios opinijos glosymas. Vertas dėmesio Kanados min. pirmininko P. E. Trudeau atviras pareiškimas: "Turim sutikti su 30 metų trunkančia realybe". Beveik visi korespondentai, komentuodami Helsinkio konferenciją, pareiškė, kad Baltijos valstybės tapo pripažintos Sov. Sąjungai. Teherane, ypač Jaltos, Rooseveltas pataikavo Stalinui, o Helsinkyje 35 vakarų valstybių galvos ar atstovai ištare galutinį amen.

Neabejotina, kad Helsinkio konferencija sukrėtė iki pat širdies gelmių visus, gyvenančius vakaruose, baltiečius. Kyla labai opus klausimas: ką mes galim ir turim daryt toliau? Žinant lietuviškąją galvosena, reikia tikėtis, kad kiekviena galva turės kitą nuomonę. Bandysiu susumuot tas nuomones.

1. Bus nemažai nuomonių manančių, kad viskas prarasta ir kad nebėra prasmės ką nors veikti, eikvoti materialinius, fizinius ir dvasinius išteklius.

2. Tautiečių dalis tvirtins, kad reikia toliau veikti Tėvynės laisvinimo srityje, nors ir neaišku kuria kryptimi ir kokių būdu.

3. Didžiausia grupė bus tų, kurie patys bus pakibę tūstumoje, negalėdami nuspręsti kas darytina, jei tai iš viso verta.

Iš tikrųjų, reikia sutikti, kad stovim prieš sunkią dilemą, kurios išsprendimui reikia daug sveikali protaujančių galvų. Visų pirma yra aišku, kad tautinė mūsų prigimtis negali sutikti su įvykusių faktų, nors viskas atrodo beviltiška ir neatitausoma. Esu tikras, kad net ir tie, kurie šiuo metu yra įkiriti neviltin, savo širdies gilumoje jaučia, jog tokia padėtis negali likti amžinai. Mes jaučiamės giliai sužeisti, tačiau dar gyvi. Tik pagalvokim, ką jaučia mūsų tau-

tiečiai Tėvynėje. Jei mes krintam neviltin, ką kalbėt apie juos? Man atrodo, kad pirmiausia reikia grąžinti pusiausvyrą, kurie krito desperacijon. Čia geriausiai gali pasitarnauti lietuviškoji spauda. Visi intelektualiai galvojančys turėtų išeiti viešumon su sveikais patarimais ir idėjomis. Visi, palaikantys ryšį su tais, kurie jau nuleido rankas, privalo gyvu žodžiu ir padažnintais susitikimais kelti nusivylusių moralę. Dar niekad anksčiau nebuvom pastatę tokią padėtin, todėl ypač dabar reikia užmiršti politines nesantikas ar asmenines rietenas ir kuok glaudžiau sutankint gretas bendram ir tik vienam tikslui: padėti Tėvynei!

Kaip jau minėjau, tautiečių dalis, nors ir giliai sukręsta, atstovaus minčiai, kad reikia toliau veikti ir tą veiklą dar labiau suintensyvint. Ant jų pečių krinta sunkiausias uždavinys. Jiems reiks įieškoti naujų veiklos būdų, bet svarbiausia, rasti naujų ar gal apsamanojusių talentų, kurie savo inaisais sustiprintų tą veiklą. Ypač reikia, jei dar įmanoma, įtraukti jaunąją kartą į aktyvią veiklą, kad ji galėtų tęsti pradėtą darbą su užsidegimu, nes vyresniųjų eilės sparčiai retėja. Dar vienas kitas dešimtmetis, ir pirmoji emigrantų karta bus pasibaigusi arba nepajėgi. Šitai stipriai grūpe, be to, reikėtų būti ramsčių tiems, kurie pakibę tūstumoje ir negali apsispręst kur krypti — pesimistinė ar optimistinė pusė. Šiai grupei reikia kuo greičiausias pagalbos. Nereikia daug pastangų palenkėti jų galvosenai, bet reikia veikti greitai, kol jie nepakrypo negatyvion pusėn.

Su tolimesne Tėvynės laisvinimo veikla yra tampriai susiję klausimai: 1. kokiais būdais ši veikla tęstina? 2. kaip sudaryti veiklos būdų svarbos eilę? 3. kokie uždaviniai laukia mūsų vadovaujančių veiksmų? 4. kaip koordinuot veiksmų veiklą? Apie tai sekantį sykį.

Klažinas

NESUBRENDIMO ŽENKLAI

Suaugusių žaislai yra daug brangesni negu vaikų

A. GULBINAS

Idomus ir keistas yra žmonių pasaulis. Tiek jame įvairumo ir nuolatinio keitimosi... Daug to įvairumo įneša skirtingas žmonių subrendimo laipsnis. Subrendimas išmintini, valia, jausmų kontrole, morale ir kitomis pagrindinėms asmens savybėmis.

Deja, nedaug yra pakankamai subrendusių asmenybių. Iš čia ir posakis, kad dauguma žmonių yra tik kūnu subrendę vaikai, su skirtingais, daug brangesniais žaislais, negu mažų vaikų.

Nesubrendimo pasekmės matome socialiniame žmonių gyvenime, politiniame, šeiminiame ir kitose srityse. Dalykai dar blogiau susikomplicuoja, kai tie nesubrendėliai gauna neribotą laisvę. Mažiau subrendę dažnai nepajėgia kritiškai dalykus vertinti, būna lengviau suklaidinami šiaip nepriimtinių politinių posūkių ir pradeda juos neprotiškai remti. Jie lengvai linksta "pabandyti", nors išmintis sakytų ne, nes galutinėse išvadose tai išsėdinti nenaudai.

Ūkiniam gyvenimui pagyvin-ti šiuo metu JAV sumažino mokesčius, kad būtų daugiau perkandųjų. Mat, "vaikai" tuoju perka. Jiems atsiranda daugybė pirktinų dalykų, kai tik turi pinigų. Paprastai yra išleidžiama daugiau, negu yra pajamų, beveik viskas perkama skolon. Kai pajamos pakyla, tai ir įsiskolinimas padidėja, nes tuomet išleidžiama dar daugiau. Tačiau gyvenimas yra pilnas netikėtumų, ir gana dažnai tie lengvabūdiškai "vaikai" patenka į nemumytus sunkumus, nors ir visokiom apsidraudimo priemonėm buvo pasiramstę. Tuomet prasideda dejavimai, kaltinimai ir atkaklūs reikalavimai pagalbos...

Subrendęs žmogus perka planingai, taupiai ir tik tuomet, kai jam reikia, o ne tuomet, kai sugriebia daugiau pinigų. Toks ir visą savo gyvenimą tvarko taip, kad vargo nematytų, į neprotinų ges keblumų nepatektų, kitų paramos nesisauktų, bet tik kitiem padėtų, o mirties atveju paliktų vertybių geriems tikslams.

Žmogus yra laisvas, savarankiškas, kai nėra samdiny. Dėlto kiekvienas lietuvis turėtų planuoti savo santuopomis ar pasiruošimu įsigyti kokią nors ama-

PARDUODAME LIETUVIŠKUS SŪTUBUS, estišką duoną. Didelis mėsos gaminių pasirinkimas. SUPERIOR SAUSAGE CO. 1004 Dundas St. West, Toronto. Tel. 531-8422

PLUMBING and HEATING J. LISAUSKAS valdžios pripažintas plomberis, atlieka įvairius vamzdžių ir apšildymo darbus. Darbas sąžiningas ir nebrangus. 148 Westminster Ave., Toronto Metro Lic. PH.136. Tel.532-5191

"Gyvataro" šokėjos koncerto metu Hamiltone atlieka Sadutės šoki. Visa ši tautinių šokių grupė, turinti per 100 narių, dalyvauja Kanados lietuvių dainų ir tautinių šokių šventėje š.m. spalio 12 d. Hamiltone

Švitėti ir dulkių pasaulyje

Prieš 45 metus palaidojom Mariją Pečkauskaitę — Satrijos Ragana

KUN. V. MARTINKUS

Tai buvo džiugios pirmosios seminarijos laikų atostogų dienos 1929 m. vasarą, kai 3 Telšių kunigų seminarijos klierikai susitarėm per Latvijos pasienio paraprijas lydėti jas vizituojan-tį vyskupą Justiną Staigaitį.

Pirmoji vieta — Židikai. Pagelbėje vyskupo sutikimo apeli-gose, buvome pakviesti kleboni-on pietu: vyskupas, sėdamasis stalo gale į savo dešinę pakvie-tė sėstis senyva panelę, su re-spektu jis kalbino ją, o ji kuk-liai jungėsi į pokalbį. Pasiteira-vęs pas šalia sėdintį kunigą, su-žinojau, kad ji yra Marija Peč-kauskaitė, kurios ne tik litera-tūrinis raštas buvau skaitęs, bet ir jos vertimus; ypač ryte rydavau pedagoginius Foerste-rių veikalus. Susipažinom, pasi-kalbėjom. Ji jau atrodė nesvei-ka, sekantią vasarą porą sykių ją lankiau jau lovoje sunkiai sergančią, o 1930 m. liepos 24 d. mirė. Sekantį sekmadienį da-lyvavau jos laidotuve.

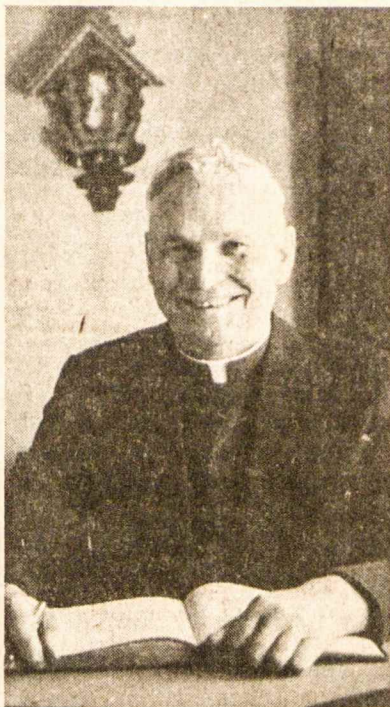
Ją palaidojau Židikių kapinėse, kriptoje, šalia senos medinės koplyčios, šiaurės pusėje. Kaip ten buvo paprotys, uždėjo ce-mentinį rentinį, pasodino gėlių, pastatė kap pusantro metro augstumo paprastą kryželį. Kas tik atvažiuodavo iš toliau pro Židikus, vis aplankydavo jos ka-pą. Nevienas laikraščiuose pa-aimanuodavo, kad tokiai švie-siai asmenybei nėra tinkamo paminklo, kapas apleistas. Man irgi būdavo liūdna sustoti prie josios menko antkapio.

Ir koks supulimas: 1940 m. gegužės mėnesio pradžioj Tel-šių vyskupas iš Mažeikių perkė-lė mane į Židikus eiti klebono pareigų. O tai buvo pirmojo dešimtmečio sukaktis nuo josios mirties. Iš ten veikiančių orga-nizacijų bei savivaldybės atsto-vų buvo sudarytas komitetas ruošti šios sukakties minėjimui. Tuoju būdu įtrauktas ir aš į tą komitetą ir net teko pasiimti pirmininko pareigas. Buvo ma-noma miestelio aikštė pastatyti jai paminklą, suruoti platus masto minėjimą. Buvo planuo-jamas lėšų telkimas ir t.t. Bet birželio 15 d. įvyko Lietuvos tragedija — sovietų okupacija. Organizacijos buvo uždarytos, komitetas pakriko.

Kas daryti? Kilo mintis — nugriauti seną medinę Sv. Onos koplyčią kapinėse ir ant Mari-jos Pečkauskaitės kapo pastatyti jai paminklinę koplyčią. Ta-riaisi su ja globojusiu kun. K. Bukontu, jos seserim Sofija bei kitais jos bičiuliais ir gavau vi-sų pritarimą.

O iš kur lėšos, pastato planas, valdžios leidimas šiai statybai, kurį reikėjo gauti iš vyriausio statybos departamento Kaune? Galvosūkis, kombinacijos. Pasi-taręs su vienu kitu apskrities gyvenančiu architektu, priėjau išvadą — reikia skubėti reikalą išsiaiškinti Kaune.

Nuvykęs į Kauną, kreipiausi į statybos departamento direk-torių inž. Antaną Novickį. Keis-ta situacija: komunistų valdžia jau buvo pradėjusi savo antire-liginę veiklą (policija ir iš mano asmeninės bibliotekos pareika-lavo atiduoti religines knygas, uždarė katalikiškas organizaci-jas ir t.t.), o čia, kaip vėliau Amerikoje neveniam yra pasako-jęs tą įvyki patį inž. Antanas Novickis, įsiveržė į kabinetą su-tanuotas kunigėlis, norįs gauti leidimą pastatyti Židikių kapinė-se koplyčią. Jis vėliau sakė ne-

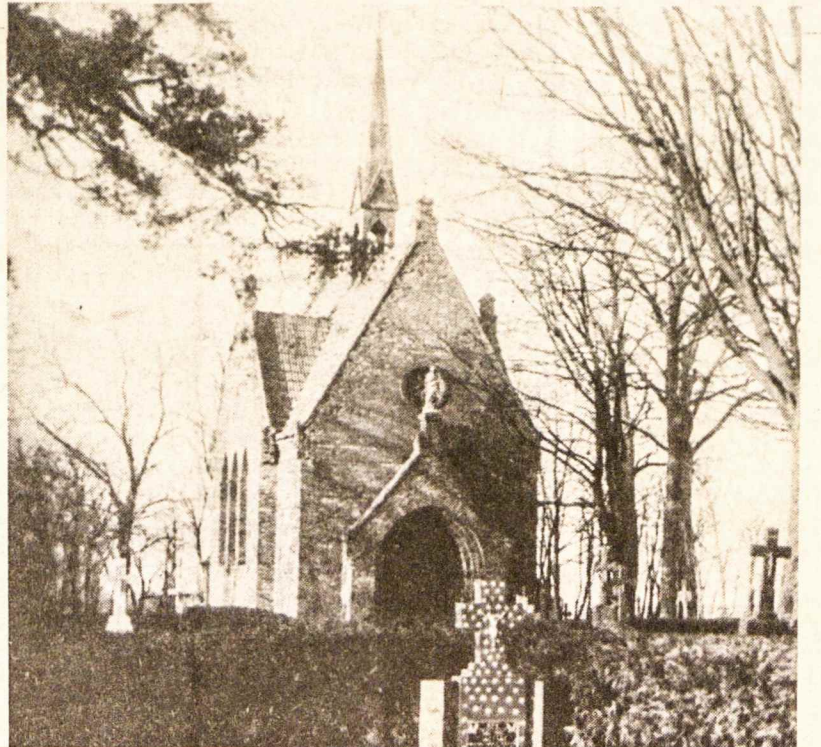
KUN. V. MARTINKUS, pastatydinęs paminklinę koplyčią Židikių kapinėse Marijai Pečkauskaitėi pagerbti. Šiuo metu jis yra Providence, R.I., lietuvių paraprijos klebonas. Kurį laiką buvo BALFo pirmininku

tikėjęs, kad tai bus įvykdyta.

Pirmasis ir svarbiausias ma-no klausimas buvo: ar suspėjo pakeisti komunistai nuostatus, kuriais būtų uždrausta statyti tokią koplyčią, ar jis tokį lei-dimą man duotų? Jis į abu klaui-simus atsakė teigiamai. Už-klaustas ką rekomenduotų šiam planui paruošti, nurodė archit. Joną Muloką, kuris kaip tik tuo metu buvo lankęsis jo kabinete. Susiradau jį, aptarėm planą, greit padarė 3 projektus. Įtei-kiau Telšių vyskupui. Vieną jų patvirtino. Inž. A. Novickis da-vė leidimą. Statybos darbai pra-sidėjo tą pačią dieną.

Nustebė vietiniai komunistai, kad klebonas, jų net nesiklaupęs, leidimo neprašęs, drįsta statyti koplyčią. Paleido gan-dus, kad jie atimsią paraprijos šventovę, o koplyčią tarnau-sianti visai paraprijai. Bet tikin-čiųjų ši drąsia užsimota staty-ba negąsdino. Priešingai — jie noriai vežė plytas, akmenis, žvyrą ir visą kitą statybinių medžia-gą.

Iš kur lėšos? Pirmą tūkstanti-nę litų davė paraprijietė Strikai-tienė iš Petraičių. Su šia tūk-santine ir kaikiurių kitų stam-besnėm aukom buvo nupirkta 30.000 plytų. Jos buvo suvežtos iš Bugenių plytinės. Bet tai dar nebuvo nė pusė. Lyg kokios

Rašytojai ir pedagogai Marijai Pečkauskaitė — Satrijos Raganai pagerbti koplyčia Židikių kapinėse, kur įjungtas ir jos kapas. Koplyčia pastatyta 1940 m.

HELSINKIO DVASIA IR SPAUDINIAI

"Tarabinė Mokikla", "Tarabinė Moteris", "Tarabinis Mokitojas"...

AL. GIMANTAS

Nespėjo suomių sostinėje nu-džiūti parašų rašalas ant visų iškilmingų ir mažiau ar daugiau svarbių dokumentų, helsinkinė dvasia jau pradėjo veikti, lyg rytmečio rūkas ankstų rudens rytmetį.

Matyt, tos dvasios veikiamas, atėjo paštu katalogas, kviečian-tis 1976 m. užsisakyti sovieti-nius periodinius leidinius. Rin-kinio sąrašė nemažas skaičius laikraščių bei žurnalų lietuvių kalba. Tos brošiūros sudaryto-jas — vienas knygynas Njujor-ke, užsiimęs sovietinės literatū-ros platinimu šiame kontinen-te.

Sunku pasakyti, infliacija ar naujoji Helsinkio dvasia pavei-kė sovietinės periodikos kainas, kurios gerokai pašoko augstyn. Tai neabejotinai atvėrėsi norin-čius pasinaudoti to knygyno pa-tarnavimu. Tiesa, vienas kitas uolus sovietinams Lietuvos gy-venimo stebėtojas negalės iš-ventgi vienokių ar kitokių leidi-nių įsigijimo, bet išeivių masė liks abejinga siūlomų laikraščių atžvilgiu. Daugumai ši spauda iš viso neįdomi, o kitus varžys ge-rokai pakilusios kainos. Vargu ar bent kiek sovietinė propagan-da gali paveikti išeiviskąją vi-suomenę, kuri turi tvirtą savo nuomonę bei įsitikinimus. Gal tai pagaliau pamatė sovietinė propaganda, kuri, iš s k y r u s "Gimtąjį Kraštą", jau nieko ne-mokamai nesiuncia išeivijai už-liūliuoti.

Grįžtant prie to katalogo, no-risi paminėti keletą linksmes-nių brožuų iš jo puslapių, ku-rie dažnai sukelia šypsena. Tik-

Vergijoje — Lietuva, o laisvėje — ?

ADOLFAS ILMONIS

Kai vartai pageltusius istori-jos lapus, kuriuose atsispindi Lietuvos praeitis, nenoromis iš-lenda faktai, kad lietuviai visuo-met susilaukdavo giedresnių dienų ten, kur viešpatuodavo priespauda ir vargas, t.y. savo-joj žemėj.

Nesiginčykim, kurie esame geresni lietuviai — tėvynėje ar išeivijoje. Nesidalinkime nuo-pelnais, nesivaržykime dėl pir-mumo teisių, bet geriau ir kon-krečiau burkimes į vienalytį kū-ną, nenutraukdami ryšių vieni su kitais.

Daugiau kaip šimtmetį lietu-vių tauta kentėjo rusų imperia-listinę priespaudą. Šimtmetis yra labai ilgas laiko tarpas. Vergovėje tiek daug metų slenkla-laibai pamažu. Prispauždėjai sten-giasi vienu ar kitu būdu nuslo-pinti tautos gajumą, dvasią ir norą išsilaisvinti, o prispaustie-jai siekia galimomis priemonė-mis išlikti gyvi ir kūrybingi. Kad tai tiesa, praeitis įrodė. Vergijoje Lietuva išliko Lietu-va. Priemonės, kurias vartojo mūsų senoliai, galima pavadinti vienu vardu — kantrybe ir nuo-skleliu savo tikslų siekimu.

Šiandien Lietuva vėl spau-džia vergiją, pakeitusi tik spal-vą. Imperialistinė rusų dvasia, kokia spalva besidengtu, lieka tokia pati. Tik gal būdai yra pa-sikeitę. Baltasis rusas neleido lietuvi motinai skaityti iš lietu-viškos maldaknygės, neleido mokyti gimtąją kalbą ir pan. Raudonasis šią sistemą kiek pa-keitė. Jis leidžia skaityti lietu-viškai, mokyti lietuviškai ir t. t., bet lietuviui skirtoje lietuvi-koje knygoje pro raides skver-biasi rusų dvasia, pro "laisvę" lietuviškai kalbėti skverbiasi ru-sinimo pastangos.

Tokiose sąlygose, kokias mū-sų tautiečiai turi dabar, gyventi yra kur kas sunkiau, negu fizi-niame persekiojime. Slaptumas — rusų pažymys. Tai kodėl ir mes negalėtume pasiskolinti iš jo šiek tiek tos sistemos, panau-

riausiai lietuviški žurnalų ir laikraščių pavadinimai verčiami anglų kalbon iš rusiškų užrašų-mų paradižui, tad nevienų at-veju išeina linksma mišrainė, kai vertimas grįžta lotyniškoni rašybon anglų kalba. Štai pvz. turime leidinius, kaip "Tarabi-nė Mokikla", "Tarabinė Moteris" ir "Tarabinis Mokitojas", "Valstechu Laikrashtis", "Zhe-mes Ukis", "Shluta", "Shvitu-ris", "Niamunas", "Mokslas ir Givianimas", "Literatura ir Mianas", "Laikas ir Ivikiai", "Liaudes Ukis", "Komiaunimo Tiesa", "Genis", na, ir "Gimta-sis Krashas". Taipogi "Chervony Shthandar" (Lith. in Polish) su "Kobeta Radzetska" (Lithua-nian in Polish), atseit, lietuviški lenkų kalba spaudiniai lenkiš-kajai mažumai Lietuvoje. Su-prantama, tai leidiniai "tautine forma, socialistiniu turiniu".

Helsinkio sutarties idėjų, min-čių, žmonių, kultūros ir kitų ci-vilizacijos apraishų abipusis keitimasis, bent kol kas, tėra dar labai siauras, nes vienpu-siškas. Reikia laukti, stebėti ir budėti, kiek sovietinis kietasis kevalas suminkštės šioje srityje. Būnant realistu, neatrodo, kad yra daug vilčių. Tiesa, esama mūsų tarpe nepažeidžiamų optimistų, kurie tiki n a u j o s eros pradžia ir ragina siųsti Lie-tuvon laikraščius, knygas ir ki-tus periodinius ar vienkartinis leidinius. Kažkaip nesinori tikė-ti, kad jie pasieks saugiai adre-satus. O kas bus, jei vienas ki-tas pasieks adresatą, bet bus atitinkamų įstaigų užregistruo-tas ir, laikui atėjus, paimtas "ataskaiton". Rizika dar labai didelė su eile nežinomųjų.

dodami ją pasipriešinimui? Fi-ziškai esame dar per silpni, dvasiškai esame net stipresni.

Išeivijoje mes elgiamės, kaip ir laisvoje Lietuvoje. Turime partijų, kaip nepriklausomybės laikais. Buriames į padalinis, skiriamės vieni nuo kitų dėl poli-tinių pažiūrų arba net ir tiky-bos. Katalikas, protestantas, or-todoksas — visi vieno Tėvo vai-kai, bet širdies gilumoje save laikome geresniais, negu "anie".

Mūsų senoliai irgi skirstėsi į atskiras paraprijas, tačiau susi-skaldymas nebuvo toks žymus, toks aiškus, kad kristų baltajam imperialistui į akis. Kai ken-čiantysis tyli, skriaudėjas neturi jokių galimybių sužinoti, ką jis galvoja. Tada pats ima dary-ti išvadas ir per neapsižiūrėjimą padeda prislėgtajam geriau sa-ve apsaugoti.

Ateis laikas, ir pavergtų Lie-tuvoj vėl išauš laisvės rytas. Tik neužmirškime ir mes savo dalį duoti, kol dar galime. Ne triukš-mingais pasigymimais ar skai-čiais, bet gudrumu. Kuriam ga-lam raudonasis okupantas turi žinoti, kiek lietuvių gyvena ten ir ten, kiek dolerių paaukojo tautos fondui, kas paaukojo, iš kur kilęs, kur gyvena? Nėra ko bijoti? Žinoma, kad mes nebijo-me, bet raudonasis okupantas irgi nebijo. Jam nėra ko bijoti, nes jis yra apjogęs mūsų tėviš-kes.

Taip kalbėti mes galime per dienų dienas. Kaip turime veikt-i ir elgtis — kiekvieno individo atskiras reikalas, tačiau bendra-me darbe turėtų būti atrasti naujesni ir efektingesni būdai, neduodant progos raudonajam imperialistui per daug žinoti.

Optical Studio

OKULISTAS R. SCHMID

1596 Bloor Street West

Toronto 9, Ont. (prieš Lietuvii

Namus) • Tel. 535-6252

Greitas patarnavimas, neauš-

tos kainos. Gaunami kontakto

lęšiai (contact lenses).

CANADIAN ART MEMORIALS LTD.

176 LAKESHORE ROAD WEST

(kampas Mississauga Road N.)

Port Credit, Ont. Tel. 278-2757

LOUIS TEMPORALE — oficialus skulptorius — Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulp-tūros darbus — greitai ir meniškai. Užsaky-mus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume ne-skubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pagedavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757

Namų telefonas 278-4529

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

NELAIMES KALTININKAI

"T2" 16 ir 18 numeriuose jau esame rašę apie traukinių susidūrimą Zaslių stotyje š.m. balandžio 4 d. Pirmuoju šaltiniu buvo Kanados spaudos ir CBC radijo pranešimai, antruoju — trumpa informacija vilniškėje "Tiesoje", konstatavusi tik keleivinio traukinio Vilnius—Kau-nas nelaimę ir žmonių aukas. Plates-nių duomenų apie šią skaudžią ne-laimę dabar pateikia rugpjūčio 15 d. "Tiesos" ir "Komjaunimo Tiesos" paskelbtas pranešimas iš teismo sa-lės "Kaltininkai nubausti". Pasirodo, Zaslių stotyje keleivinis dizelinis traukinys tada susidūrė su prekinio traukiniu. Baudžiamąją bylą nagri-nėjo augščiausiojo teismo kolegija: "Remdamasi liudytojų parodymais ir ekspertų išvadomis, teisminė ko-legija nustatė, kad geležinkelio avarijos Zaslių stotyje kaltininkai yra Pabaltijos geležinkelio Vilniaus apygardos dispečeris Stasys Urbanavičius ir Vilniaus apygardos geležinke-lio ruožo meistras Motiejus Šiško. Susidūrimo metu kilo gaisras, kurio metu 20 žmonių žuvo (15 vokiečių ir 5 mirė ligoninėje), 7 žmonės patyrė sunkius kūno sužalojimus. Teismo kolegija nutėisė S. Urbanavičių 13 metų, M. Šiško — 3 metus kalėti. Nuosprendis yra galutinis ir kasaci-jos tvarka neskundžiamas. Teismo kolegija priėmė atskirą nutartį, ku-rijoje nurodoma, kad kai kurie Pa-baltijos geležinkelio Vilniaus apygardos darbuotojai aplaidžiai ejo savo pareigas, pažeisdami tarnybine drausme ir instrukcijas". Abiejų nu-teistųjų nusikaltimo detalės neįsėy-skinamos. Dispečerių yra vadinamas asmuo, atliekantis centralizuotą re-guliaciją.

TRŪKSTA GELBETOJŲ

Arnoldas Čaikovskis "Komjauni-mo Tiesos" 155 nr. atkreipia skaity-tojų dėmesį į nedėkingą skėstančių gelbėjimo tarnybą, kuriai nevisur pavyksta suteikti reikiamą sezoninį gelbėtojų skaičių. Jų šią vasarą trūko Alytaus, Panevėžio ir net Palan-gos papildiniuose. Palangoje vasa-ras metu talkino Kauno kultūros in-stituto studentai. Sezoniniai gelbėto-jai per mėnesį gauna tik po 60 rub-lių. Taigi, atlyginimas nepavydėti-nas. Nevisada jis įvertinamas ir dė-kingumo pareiškimu. Pvz. Žirmūnų papildimieji gelbėtojas, ištraukęs skėstantį, iš jo susilaukė smūgio į veidą. Pasirodo, to kandidato į skėn-duolius būta nebelaivus, bet jis vis-dėlio sugebėjo paknopstom pabėgti nuo gelbėtojo, nė savo pavarės ne-pasakęs. Gelbėtojų eiles galėtų papil-dyti moksleiviai, jeigu būtų atšauk-ta minimali 18 metų amžiaus riba. Pasak A. Čaikovskio, gelbėtojus skaudina jų pastangų neįvertinimas. Niekas jiems nepadėkoja, neatsily-gina garbės raštais, medaliais ar premijomis. Pasigenda jie net ir pla-čiabrylių skrybėlių kaitrią dieną nuo saulės spindulių apsaugoti.

DRENAZO VAMZDŽIAI

Ignalinos rajono Didžiausio kai-me, Dysnos upės pakrantėje, darba pradėjo statybinių medžiagų gamyklos pirmoji dalis, kurios pastatas yra 280 metrų ilgio ir 168 metrų pločio. Dabar jau pradėdama antrosios da-lies statyba. Pirmiausia iš Dysnos pakrantės esančio molio telkinių

bus gaminami drenazo vamzdziai, ku-riais kasmet bus galima nusausti apie 50,000 hektarų drėgnų žemių. Tunelinės degimo krosnys yra 109 m ilgio ir 3 m pločio. Ryšium su šia įmone Didžiausis taps miesteliu. Jau dabar jame isikūrė daugiau kaip 200 statybinių ir gamybinių šeimų, baigtas statyti 280 vietų vaikų dar-želis lopšelis. Statomas prekybos centras ir buitinių paslaugų įmonė. Kadangi gamyklos statyba buvo nu-matyta sovietinės kompartijos XXIV suvažiavimo direktyvose, prie jos dirbo ne tik lietuviai, bet ir daug ru-sų, ukrainiečių, gudų bei kitų tauty-bių žmonių, kuri dalis turbūt liks ir įmonės darbininkais, kai bus pastaty-ta antroji dalis.

NESKUBA UZSISAKYTI

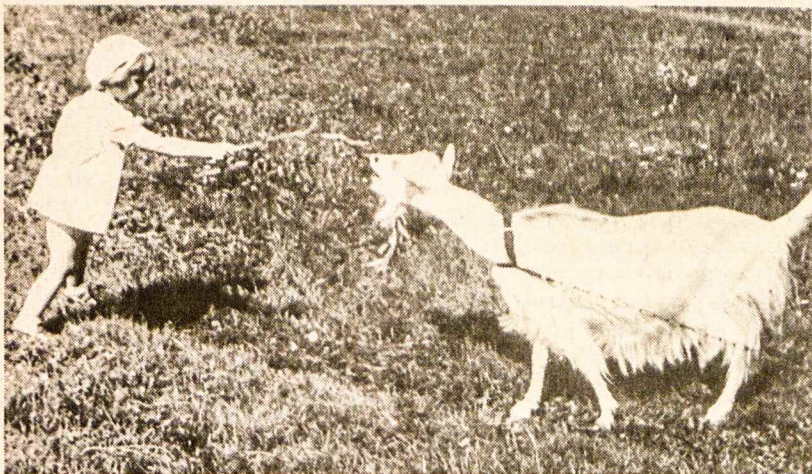
"Lietuviškai tarybinei enciklopedi-jai" buvo numatytas 60,000 egz. tira-žas, bet vėliau nutarta jį padidinti iki 75,000, kad užtektų visiems no-rintiems įsigyti. A. Jusytės "Kom-jaunimo Tiesos" rugpjūčio 9 d. pa-teiktais duomenimis, skaitytojai ka-dėl neskuba enciklopedijos užsisa-kyti. Prenumeratas buvo numatyta priimti iki š.m. rugpjūčio 1 d., o iki liepos 23 d. per bibliotekas enciklo-pedijos užsisakyta tik 5,500 egz., per knygynus — 18,866 egz. Labai abe-jingai enciklopediją sutinka Vilniaus istaigos, įmonės, organizacijos ir miesto gyventojai. Vilniečiai tepasi-naudojo tik trečdaliu jiems numaty-tų prenumeratų. Vilniaus pavyzdžiu seka Klaipėda, Molėtai, Švenčionys, Zarasai, Varėnos ir kairieji kiti raji-onai. Numatytos prenumeratos be-veik buvo išsemtos Panevėžyje, Ute-noje ir Vilkaviškyje, nes ten didesnį enciklopedijos propagavimą knygyn-darbuotojai bei visuomeniniai pla-tintojai išvystė ne tik rajonų cent-ruose, bet ir kaimo vietovėse. Vil-niaus ir Klaipėdos knygynuose da-žnai trūksta užrašų apie prenumera-tos priėmimą, informacijos apie už-sisakymo sąlygas. A. Jusytė labiau-ausi stebina bibliotekinių apsiėli-dimas. Lietuvoje yra apie 7,000 bib-liotekų, o enciklopedijos prenumera-tų iš jų gauta tik 5,500.

DIRBA MONTUOTOJAI

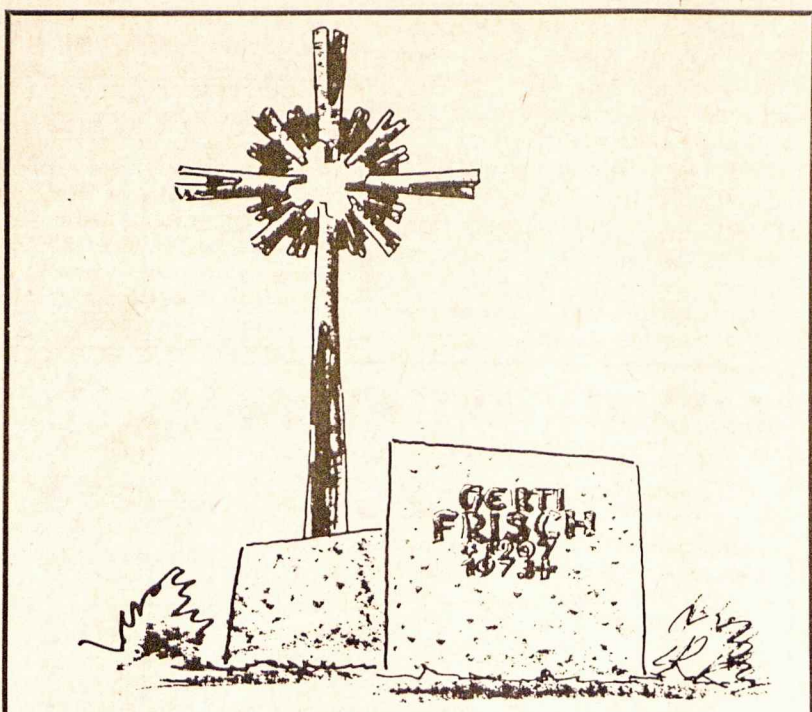
Zinių apie naftos perdirbimo įmo-nės statybą Mažeikiuose "Komjauni-mo Tiesos" 155 nr. pateikia S. Ska-beikis. Įmonės statyboje šiemet bus atlikti darbai už pusę milijono rub-lių. Pirmojo pusmečio darbai jau įvertinti 264,000 rb., konstatuojant plano viršijimą 24,000 rb. Daugiau-sia montuojamos metalo konstruk-cijos ir rezervuarai. Už kelis milio-nus rublių gauti įrenginiai tebestovi sandėliuose dėl statybinių užtiki-mo. Įranga metalo gaminiam ir vamzdynų mazgams ruošti sutelkta pramoninės bazės pagrindiniame pa-state. Anksčiau šiuos montavimus tek-davo atlikti statybos aikštelėse po atviru dangum. Darba paspartins baigiamos įrengti keturios konstruk-cijų ir vamzdynų mazgų paruošimo technologinės linijos.

MILIJONAS SALDYTUVŲ

Alytaus šaldytuvų gamykla, isteig-ta prieš 12 metų, jau pagamino mi-lijoną "Snaigiu" — lietuviškų šal-dytuvų. Naujausia jų laida yra "Snaigė-10". Šis šaldytuvas gražiau atrodo už savo pirmtakus ir juos prašoka 180 litrų talpa. V. Kst.

Okupuotoje Lietuvoje ožkytė siekia toliau nei grandinė leidžia

YONGE MEMORIALS LTD.

2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)

Tel. 487-2147, vakarais 445-8955

Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

Lietuviškos jungtuvės Londono, Ont., šventovėje. Iš kairės: jaunavedys A. Vyšniauskas, nuotaka J. Čegytė, pir-moji pamerė R. Miškinytė. Apeigas atlieka kun. B. Pacevičius, Londono lietuvių parapijos klebonas, ir kun. dr. J. Gutauskas, Delhi lietuvių parapijos klebonas

HAMILTONONT

"AIDAS" po vasaros atostogų pra-dėjo darbą. Pirmoji repeticija — rugsėjo 7, sekmadienį, po 10 v. pa-maldų Jaunimo Centre. Choro vado-sol V. Verikaitis kviečia vėl vi-sas choristas atvykti į šią pirmąją repeticiją. Taip pat jis laukia ir nau-jų. Todėl visos mergaitės, mėgstan-čios daina, kviečiamos įsijungti į choro eiles. "Aidas" šiuo metu turi pakartoti dainų šventės repertuarą, pasirošti koncertams. Spalio 18 d. "Aidas", kviečiamas šeštadienės mokyklos, dainuos Klevelande, o lapkričio 29 d., pakviestas Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos valdybos, koncertuos Čikagoje, Marijos Au-gštesnios Mokyklos auditorijoje.

Vasaros metu "Aido" vadovas sol. V. Verikaitis lankėsi P. Amerikoje, kur vietos lietuviai davė eilę kon-certų, užmėgė ryšius su lietuviams vi-suomenininkais, kurie labai domėjo-si "Aido" gastrolemis Europoje ir S. Amerikoje. Ateinančią vasarą pla-nuojama "Aido" kelionė į P. Ameri-ką, kur būtų aplankyta Brazilija, Ar-gentina, Urugvajus, Kolumbija. Rei-kia tai kelionei tinkamai pasiruošti. Jau dabar pradėdama šį kelionę pla-nuoti. Todėl visos buvusios ir nau-jos choristės turi įsijungti į "Aido" eiles, kad galėtų pasirošti. Ši keli-onė priklausys nuo "Aido" pasiruo-šimo.

Norintieji gali įsigyti įvairių lie-

"Aido" choras, diriguojamas sol. V. Verikaitio, ruošiasi dalyvauti Kanados lietuvių dainų ir tautinių šokių šventėje š.m. spalio 12 d. Hamiltone

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas

830 Main Street East, telefonas 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val.

Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.

Nemokamas pilnas čekių pataravimas.

Kapitalas — virš \$6.000.000.

MOKAME UŽ:

depozitus (P.C.A.) 6%

saulpos 7½%

term. depozitus 1 m. 8½%

IMAME UŽ:

asmenines paskolas .. 12%

nekiln. turto pask. 10½%

Mesos ir puikūs dešros gaminiai

Skanėstai — kiekvieno skoniui

R. Denninger Ltd.

284 KING STREET E.,

HAMILTON — 528-8468

740 UPPER JAMES ST.,

HAMILTON — 389-4113

• GUELPH LINE prie PROSPECT,

• BURLINGTON — 639-0510

• LLOYD D. JACKSON SQUARE,

• HAMILTON — 525-9641

Calgary, Alberta

TAUTINIŲ ŠOKIŲ BŪRELIS, va-dovaujamas I. Barutos ir E. Krau-sienės, buvo nuvykęs į Lethbridge miestą dalyvauti "Heritage" dienos programoje. I. Baruta gavo iš ren-gėjų lėšas šokių kelionei ir vaka-rinėi. Lethbridge lietuviai šokėjus sutiko ir globojo. J. Kanyš, B. Bruz-ga, p. Šaufli, J. Daugirdas tvarkė ir prižiūrėjo lietuviškų rankdarbių bei gintaro dirbinių parodėlę. Lietuvių pasirodymas buvo vienas iš geriau-sių šokių, apranga ir parodėlės dir-biniai.

ISIRINKTA NAUJA KLB Kalgario apylinkės valdyba. Pareigomis pasi-skirstė: pirm. St. Noreika, vicepirm. A. Šukys, sek. E. Krausienė, idp. K. Dubauskas, pareigimų vadovė O. Zu-biss. Senajai valdybai, ilgus metus nepa-listamai dirbusiai, padėkojo K.

Dubauskas. Naujai valdybai, reikia tikėtis, pavyks išlyginti organizaci-onio gyvenimo nesklaidumus, įjėš-kan tarp lietuvių sutarimo, išsiaiš-kinimo.

PASKUTINIS KL D R A U G I J O S piknikas - gegužinė vyko vėsiam ore. Nei šildantys gėrimai, nei kar-ta kava nepadėjo. Baltiečių jaunimo atstovė G. Augytė pakvietė visus at-vykti į Red Deer vykstantį jaunimo pasirodymą bei stovyklą. Vėjųl apri-mus, magnetofono muziką pakeitė "Julius", atvykęs su savo dideliu akordeonu, gitara ir garsintuvu. Lo-terijoj visi bandė savo laimę. Buvo ir svečių: p.p. Atkočiūnai iš Toron-to ir Čikagos, naujai Kalgarije apsi-gyvenę T. R. Valentine, A. Mikšie-nė, anksčiau gyvenę Toronte. K.

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

DR. KESTUTIS VALIUNAS, VLI-Ko pirmininkas, specialioje konfe-rencijoje lietuvių spaudos ir radijo atstovus supažindino su savo ir kitų baltiečių veikla Helsinkyje. Aero-drome jis ir Pasaulio Baltiečių San-talkos pirm. U. Grava buvo atpa-zinti 1973 m. suėmimo dalyvavusio saugumiečio ir sulaikyti 4 valandas 20 minučių. Pasak saugumiečio, Suo-mijos vyriausybė turėjo nuspręsti ar jiems bus leista pasilikti. Šią proble-mą, atrodo, sprendė net kelios minis-terijos. Dr. K. Valiūnas kreipėsi į JAV ambasadorių, kurio įsikšimas turbūt pagreitino jų paleidimą ir turėjo įtakos leidimui gauti. Dr. K. Valiūnas ir U. Grava betgi buvo įspėti vengti "kietu" priemonių su-vo opoziciniams veiksmams prieš konferenciją. Jie taipgi nebuvo įlei-ti į tuos viešbučius, kuriuose apsi-gyveno Europos valstybių vadai. Jiems pavyko aplankyti kelis amba-sadorius, pasikalbėti su JAV dele-gacijos nariais, nepasizymėjusiais pa-lankumu baltiečių bylai. Amerikie-čiai aiškino, kad "Baigminis aktas" su sienų pripažinimu ne tik nepa-kenks, bet dargi padės Baltijos kraš-tams. Esa, po dvejų metų įvyksian-čioj kitoj konferencijoj bus patik-rintas Sovietų Sąjungos visų įsipa-reigotų pažadų vykdymas. Dr. K. Va-liūno teigimu, tik Prancūzijos prez. V. G. d'Estaing buvo palankus Bal-tijos kraštams, nes savo oficialioje kalboje prasiarė, kad Prancūzija lai-kosi anksčiau nustatytų Europos sie-nų. Dr. K. Valiūnas daro išvadą, kad tai greičiausiai buvo Lietuvos atstovo Prancūzijoje dr. J. Balt-rušaičio nuopelnas. Speciali spaudos konferencija buvo surengta Svedi-jos sostinėje Stockholme, susilaukusi 15 žurnalistų. Jie taip pat buvo lin-kę manyti, kad Helsinkio "Baigmi-nis aktas" tėra laiko gaiskinimas. Bal-tiečių veikla Helsinkyje atidžiai se-lė JAV, olandų, vokiečių, švedų, bel-gų ir pačių suomių spauda. Baigda-mas savo pranešimą, dr. K. Valiū-nas sudarė įspūdį, kad mums, lie-tuviams, teks pradėti naujos veiklos etapą: sekti Helsinkio deklaracijos įsipareigojimų vykdymą ir atkreipti Vakarų dėmesį į sovietų daromus jos pažeidimus bei daryti atitinka-mą spaudimą.

A.A. PROF. DR. ANTANAS STAR-KUS po sunkios ligos mirė rugpjū-čio 17 d. Niujorke, sulaukęs 74 me-tų amžiaus. Vėlonis buvo baigęs Marijampolės "Žiburio" gimnaziją, Kauno universiteto medicinos fakul-tetą. Studijas pagilinęs užsienyje, 1940 m. apgynė medicinos mokslų doktoratą ir buvo paskirtas anatomi-jos katedros vedėju Vilniaus uni-versitete, patologijos ir patologinės anatomijos katedros vedėju Kauno universitete. Gestapo buvo suimtas 1943 m. kovo 16 d. ir išvestas Stutt-hofi koncentracinėse stovyklose. Čia jis buvo paskirtas stovyklos gydy-toju ir daug padėjo kaliniams, ypač pirmaisiais metais, kai plačiai siau-tė viduriavimo epidemija. Po karo per Švediją atvyko į JAV ir įsikūrė Brooklyne. Dirbo St. Mary's ligoni-nėje patologijos skyriaus vedėju.

LAUNIKAITIENE gydosi Univer-siteto klinikų ketvirtame augšte. Linkime atgauti pirmąją sveikatą.

London, Ontario

J. BUTKUS, jn. — ONTARIO STI-PENDININKAS. J. Butkus, jr., visa-da buvo pavyzdingas mokinis, bet ypač sėkmingai užbaigė paskutiniuo-sius gimnazijos metus. Jam duotas "Ontario scholar" vardas ir stipe-dija. Jau kuris laikas Ontario val-džia, įvertindama jaunų žmonių pa-stangas, juos atžymi. To įvertinimo pasiekia tik patys geriausi mokiniai. Per keliolika metų "Ontario schol-ar" vardą ir stipendiją iki šiol čia yra gavę tik keturi asmenys — M. Danilūnaitė, L. Keraitė, V. Jonynas ir žymioji atletė D. Valaitytė. Jonas Butkus yra penktasis. Jis pasižymi ne tik geru mokybusi, bet ir nepa-prastu tvarkingumu, kurio dabar ga-lima tikėtis tik iš labai retų šių lai-kų jaunuolio. Turėdamas labai ge-rus pažymius, Jonas neturėjo sunku-mų įstoti į Vakarų Ontario universi-tetą Londone. Sveikiname ir linkime jam tokios pat sėkmės ir ateityje.

Buffalo, N.Y.

MIRE PRANAS MASIULIONIS. Negausi Buffalo, N.Y., lietuvių bendruomenė neteko dar vieno na-rio. Pranas Masiulionis gimė 1911 m. lapkričio 20 d. Medilij kaime, Se-šulių valsč., Ukmergės apskr. Mo-kėsi širvintų vidurinėje mokykloje, baigė Ukmergės gimnaziją, taip pat ir karo mokyklos kursus aspirantu ir augst. miškų mokyklą Alytuje. Tarnavo Klaipėdos medžio pramo-nė, vėliau buvo paskirtas girininku Jurbarko ir Tauragės miškų urėdi-jos. Lieutvai atgavus Vilnių, tapo Rudiškių miškų urėdu ir Traškinių urėdijos urėdo pavaduotoju. Vokie-tijoje išvietojojo metus praleido Augsburg stovykloje. Į JAV atvyko 1947 m. ir ilgą laiką dirbo vielos fabrike Wickwire. Fabrikui užsida-rus porą metų prabuvo Buffalo uni-versiteto argu. Po to išlaikė braižy-tojo egzaminus ir ligi mirties brai-žytoju tarnavo Buffalo savivaldybės transporto skyriuje.

MIRE a.a. JONAS JUODAGAL-VIS, sulaukęs 76 m. amžiaus. D. E.

BUFFALO, N.Y.

MIRE PRANAS MASIULIONIS. Negausi Buffalo, N.Y., lietuvių bendruomenė neteko dar vieno na-rio. Pranas Masiulionis gimė 1911 m. lapkričio 20 d. Medilij kaime, Se-šulių valsč., Ukmergės apskr. Mo-kėsi širvintų vidurinėje mokykloje, baigė Ukmergės gimnaziją, taip pat ir karo mokyklos kursus aspirantu ir augst. miškų mokyklą Alytuje. Tarnavo Klaipėdos medžio pramo-nė, vėliau buvo paskirtas girininku Jurbarko ir Tauragės miškų urėdi-jos. Lieutvai atgavus Vilnių, tapo Rudiškių miškų urėdu ir Traškinių urėdijos urėdo pavaduotoju. Vokie-tijoje išvietojojo metus praleido Augsburg stovykloje. Į JAV atvyko 1947 m. ir ilgą laiką dirbo vielos fabrike Wickwire. Fabrikui užsida-rus porą metų prabuvo Buffalo uni-versiteto argu. Po to išlaikė braižy-tojo egzaminus ir ligi mirties brai-žytoju tarnavo Buffalo savivaldybės transporto skyriuje.

S.m. liepos 30 d. sunegalavo ir buvo išvestas į ligoninę, kur rugpjū-čio 8 d. 9.30 v.v. mirė, išsilięjus kraujui smegenyse ir viduriuose. Palaidotas rugpjūčio 12 d. iš Holy Spirit šventovės. Gedulingas pamal-das atlaikė ir į amžiną poilsį paly-dėjo kun. Jancius, marijonas, iš Niagara Falls, N.Y., parapijos.

Savo žmoną jis buvo palaidojęs tik prieš pusanturą metų, ruošėsi išeiti į pensiją, sunkiai pakėlė vie-nišumą. Giminės, draugai ir apla-mai lietuviai neteko tauraus žmo-gaus, kurs mokėjo gražiai bendrauti su visuomene, buvo valdybų narys, medžiotojas ir aplamai kuklus dar-bininkas, visų mėgstamas. A. M.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos DUNDAS AUTO BODY MAX KANE AUTO BODY Darbas sažiningas ir garantuotas Lietuvių aptarnauja Jonas Jurėnas 430 BATHURST ST. Tel. WA 1-3225 arba WA 4-1001

Brazilija

LĖSAS JAUNIMO KONGRESUI Brazilijoje telkia specialią komisiją: pirm. prel P. Ragažinskas, vicepirm. N. Stasiulionis, idp. V. Banys, sek. G. Zarkauskaitė, H. Mošinskienė ir J. Tatarūnas. Vien tik kongreso stu-dijų dienoms reikės \$6.000. Ligšio-linės pažadėtos Brazilijos lietuvių aukos siekia apie \$4.000. Kongreso dalyviai į Sao Paulo miestą atvyks gruodžio 30 d. iš Montevidėjo. Čia jiems yra numatyta: bendras N. Me-tų sutikimas, tautinių šokių šventė, koncertas, nuotraukų, tautodailės ir meno parodos. Studijų dienų metu, 1976 m. sausio 1-6, kongresan atvy-kusiemis svečiams bus organizuoja-mos ekskursijos į įdomesnes Brazi-lijos vietoves.

Argentina

ARGENTINOS LIETUVIŲ CENT-RAS liepos 20 d. Buenos Aires mie-ste surengė trigubą iškilmę — S. Da-rius ir S. Girėno skrydžio metinių, argentinietiškos Ateivių Dienos mi-nėjimus, Onų pagerbtuves. Progra-mai vadovavo jaunosios kartos atsto-vai R. Rudis ir Z. Tamošiūnaitė. Paskaitą apie tragiskai žuvusius mū-sų lakūnus ir Ateivių Dieną skaitė Vlādė Survilienė. Jaunimo ansam-blis, vadovaujamas N. Zaviackaitės, pasveikino visas Onas. Joms ir pačiam ansambliui, minėčiam ketverių me-tų sukaktį, buvo sugiedota "Ilgiau-sių metų". Koncertinę programą at-liko ansamblio mažieji šokėjai bei dainininkai, gitaristas D. Jaglinskas, "Tarantelė" pašokusios R. Ruplėnaitė ir Z. Pinkevičiūtė. Renginyje už-baigtas kukliomis vaišėmis, kurios buvo surengtos Onoms pagerbti. Pa-dėkos žodį tarė AL Centro pirm. Ju-lius Miciūdas. Gėlių puokštės įsi-iteikė paskaitininkė V. Survilienė ir ansamblio vadovė N. Zaviackaitė.

ESTELA KLAUGAITĖ

Buenos Aires miesto sporto varžybose laimė-jė I vietą jieties metime. Dabar ji ruošiasi dalyvauti visos Argentinos sporto varžybose.

Urugvajus

MONTEVIDEO "SOLIS" TEAT-RE įvyksiuose tarptautiniame folk-loro festivalyje lietuviams atstovavo dr. A. Stanevičiaus vadovaujamas "Ąžuolynas" su akordeoniste R. Soliūnaitė ir J. Petruškevičium. Už savo lietuvišką šokių "Ąžuolynas" susilaukė gausių plojimų. Urugva-

jaus prezidento Bordaberry žmōna pasveikino visų programoje dalyva-vusių vienietų vadovus ir salėje bu-vusį Lietuvos atstovą A. Grišoną, džiaugdamasi gražiu lietuvių pasiro-dymu. Pasak jos, geriausia progra-mos dalis buvo lietuviškoji.

LIETUVOS ATSTOVAS A. GRI-SONAS kartu su kitais diplomatinio korpuso nariais dalyvavo Urugva-jaus prezidentūroje surengtame Bo-livijos prez. Banzerio priėmime. Jo žmona Liucija Grišonienė sekantį dieną buvo pakviesta į kitą priėmi-mą, skirtą Bolivijos prezidento žmo-nai Jolandai.

Australija

SYDNEJAUS ETNINIŲ GRUPIŲ susirinkime liepos 27 d. buvo suda-rytas New South Wales valstijos etninių grupių komitetas. Susirinkime dalyvavo daug parlamentarų, jų tarpe Australijos darbiečių prem-jeras G. Whitlamas ir opozicijoje esančios liberalų partijos vadas M. Fraseris. Nors buvo skelbiama, kad šis susirinkimas yra nepolitinio po-būdžio, susitarima pažeidė premjeras G. Whitlamas, matyt, nepatenkintas M. Fraseriui sukeltomis ovacijomis, nes jam pačiam buvo paplota tik iš nandagumo. Abu šie federacinii partijų vadai buvo pakviesti ne kaip pagrindiniai kalbėtojai, o tik kaip garbės svečiai. Premjeras G. Whit-lamas išdrožė net 40 minučių trukus-ią kalbą, girdamas savo vyriausy-bės darbelius ir kritikuodamas libe-ralus. I šį antpuolį reaguodamas, li-beralų vadas M. Fraseris priminė premjerui G. Whitlamui, kad susi-rinkimas turėjo būti nepolitinis ir kad jiems priklausiančio žodžio lau-kia tuzinas kitų kalbėtojų. Atkirtį premjerui G. Whitlamui jis pažadė-jo duoti kita proga. Savo žodį M. Fraseris užbaigė per 8 minutes ir iš susirinkimo dalyvių vėl susilaukė plojimų audros. Visi kalbėtojai, ir liberalai, ir darbiečiai, pripažino Australijos asimiliacinės politikos klaidingumą, oficialiai pasisakya-mi už etnines organizacijas ir net joms skirtą finansinę paramą. NS Wales valstijos lėšomis jau yra iš-leista 255 psl. knyga, kurioje su-telkti etninių grupių organizacijų adresai, pateikiami organizacijų api-būdimai. Ypač gražių išpūdį daro Australijos Lietuvių Bendruomenė, nes jos pirmininkas yra renkamas visų lietuvių ir, reikalui esant, kal-ba jų visų vardu. Panašią demo-kratine tokio pobūdžio organizaciją Australijoje turi tik ukrainiečiai.

TAUTINIŲ VELIAVŲ GALERIJA

JA Gynpie miestelyje, Queensland valstijoje, paprasė Sydnejaus lietu-vių klubo valdyba atsiusti dvi nepri-klusomos Lietuvos vėliavas ir juos-tėlen įgrota mūsų Tautos himną. Laiške rašoma, kad su Lietuvos vė-liava ir jos himnu norima supažin-dinti vietinius gyventojus. Klubo valdyba patenkins galerijos prašy-mą.

Ispanija

PASAULINEJE PASTO ZENKLŲ PARODOJE Madride buvo išstatytas 90 lapų apimties nepriklausomos Lie-tuvos ženklų rinkinys, kurį parūpino Šveicarijos gyvenantis olandų kil-mės filatelistas Jan Poulie.

Šveicarija

DR. ALBERTAS GERUTIS, dip-lomatats, kultūrininkas ir žurnalistas, Berno mieste liepos 21 d. paminėjo savo amžiaus septyniadesimtmetį. Po pasuntinio dr. J. Saulio mirties 1948 m. sukuriamas reikiškais kaip Lietuvos atstovams. Užsienio rei-ka-lų ministerijos tarnybon jis yra įsijungęs 1936 m., o sekančiais me-tais buvo paskirtas Lietuvos dele-gacijos prie Tautų Sąjungos sekre-torium, ėjo ir reikalų vedėjo parei-gas. II D. karo metais, iširus Tautų Sąjungai, įsijungė Lietuvos pasiun-tinybėn Berne. Dr. A. Gerutis gina ir propaguoja Lietuvos reikalus švei-carų spaudoje, skaito paskaitas, yra sudarędąs knyga "Lithuania".

Vokietija

TAUTOS SVENTĖS ir M. K. Čiur-lionio šimtųjų gimimo metinių mi-nėjimą Hageno "Wartburgo" sveitai-nėje rugsėjo 27 d. rengia VLB kraš-to valdybos atstovybė Nordrhe

A. RINKŪNAS

Rašyti betkuri mokyklinį vadovėlį šiais laikais yra sunku, nes autoriui tenka lenktyniauti su mokinių liuanistinio pajėgumo kritimu. Kol vadovėlis parašomas, trunka pora metų. Po to praeina metai kiti, kol surandamas leidėjas ir atliekami spaudos darbai. Per tą laiką mokinių pajėgumas tiek nukrinta, kad originalus vadovėlio tekstas pasidaręs kalbos atžvilgiu persunkus. Tuo būdu laiko lenktynės su mokiniams pralaimėjo ir neseniai iš spaudos išėjusio lietuvių kalbos žodyno autoriai. Tikybos vadovėlio "Krikščionybė Lietuvoje" autorius kun. dr. J. Gutauskas rungtynes atlaikė tik iš dalies vadovėlinėje knygos pusėje. Jis paruošė stiprų enciklopedinio pobūdžio žinių rinkinį, kokio nebuvo net nepriklausomoje Lietuvoje ir kokio labai reikėjo dėstant tikybą liuanistinėse mokyklose šiandien. Tokie perspektyvoje leidinį tenka vertinti dviem atžvilgiais — vadovėliniu ir enciklopediniu — kaip pagalbinę mokslo priemonę.

Kalbant apie "Krikščionybę Lietuvoje" kaip apie gryną vadovėlį, kurį turėtų įsigyti kiekvienas mokinys, jo vertė yra tik vidutinė, nes puslapių, kuriuos ašuntuoja skyriaus mokinys (o jam vadovėlis ir skirtas) galėtų savarankiškai skaityti ir suprasti, yra nedaug. Pažiūrėkime į tai detaliau.

Vienas tokių suprantamų skyrelių (ir tai abejoju ar yra ašuntuntojo skyriaus lygyje) yra "Senasis lietuvių tikėjimas", 7-10 psl. Visdėlto ir čia, mano nuomone, trūksta žvilgsnio į senosios tikybos liturgiją, istoriją, padavimus apie krievius, vaildilas, vaildutes ir pan. Šitas priedas padarytų skyrių žymiai lengvesnį ir įdomesnį to amžiaus vaikams. Kitas geras skyrelis (ir čia abejoju, ar ašuntuntojo skyriaus lygyje) yra "Religinis gyvenimas ir dora", 52-54 psl. Čia autorius gerai įžvelgia į tikrą mūsų vadinamos šventosios Lietuvos veidą — lietuvis per amžius buvo gilaus tikėjimo, didelio pamaldumo, augštos doros ir pasišventimo didesniais idealams žmogus. Vienas geriausių mokiniams įkandami puslapių yra apie Romą Kalantą 87 psl. Čia tai jau viskas padaryta be priekaišto: fotografija, šūkis ("Aš mirštu dėl Lietuvos") ir trumpas įvykio aprašymas vaikams prieinama kalba ir stiliumi.

Vadovėlyje gausu iliustracijų, spalvotų ir nespaltvotų. Dalis pastarųjų atrodo gana blankios, nes perspausdintos iš kitų leidinių arba imtos iš senesnių fotografijų, bet spalvotosios litografiniu atžvilgiu yra be priekaišto (pvz. Aušros Vartų Marija, Vilniaus šventovės). Metodiniu atžvilgiu šiuo atveju paaiškinamas tekstas turėtų būti tuoj po paveikslėlių. Sudėjimas daugelio fotografijų į keturis puslapius (pvz. nenumuotuosose keturiuose puslapiuose tarp 56 ir 57 yra trylikla fotografijų) iliustracijų reikšmę žymiai sumažina. Reikia manyti, kad tai buvo padaryta mažinant leidimo išlaidas, nes kaikurios iliustracijos dėtos ant geresnio popieriaus. Bet jeigu leidėjai turėjo pinigų įrėti vadovėlį į kietus viršelius, tai galėjo pridėti dar vieną kitą dolerį ir padaryti leidinį tinkamesnį savo paskirčiai.

Norėdamas pritaikyti leidinį mokyklai, autorius įdėjo kiekvieno skyrelio pabaigoje klausimus — uždavinėlius savarankiskam vaikų darbui ir "pagalvojimus" ar "pasiryžimus", kuriuos mokiniai raginami atlikti su mo-

kytojo pagalba. Klausimai — uždavinėliai vadovėlio vertę, aišku, pagerina. Kai dėl pagalvojimų ir pasiryžimų, tai autorius čia įeina į kitą sritį: nuo religijos pereina prie auklėjimo. Amerikos viešosiose mokyklose, kaip žinome, auklėjimas yra atskirtas nuo mokymo. Tik pastaruoju metu yra įvestas naujas dalykas, pavadintas "Family Life", kuris bereliginėse mokyklose yra ne kas kita kaip žmogaus gimimo aiškinimas, bet katalikų mokyklose, bent Kanadoje, yra tapęs auklėjimo pamokomis platesne prasme. "Pagalvojimai" ir "pasiryžimai" yra šios kategorijos (pvz. "pagalvojimas": ar suderinamas dėsnius — kieno valdžia, to ir tikyba — su sąžinės laisve? 19 psl.). Nėra abejonės, kad "pagalvojimų" klausimai nėra įkandami vieniems mokiniams. Tai sako ir pats autorius. Bet ir jaunam mokytojiui jie yra kietas riešutas metoduiniu atžvilgiu. Dėlto ateityje būtų geriau, jei autorius vadovėlio gale duotų platesnį priedą, kuriame būtų pateiktas instrukcijos, kaip tuos pagalvojimus ir pasiryžimus mokiniams išaiškinti, kaip rengti diskusijas. Viešosiose katalikų mokyklose Kanadoje tam reikalui yra leidžiami mokytojų specialūs darbo sąsiuviniai.

Žiūrint į leidinį ne kaip į tiesioginį vadovėlį, bet kaip į pagalbinę mokslo priemonę — šaltinį bei žinių rinkinį mokytojiui, jis yra puikus. Jeigu pradiuose skyriuose ("Lietuva prima krikščionybę", "Protestantizmo išplitimas", "Katalikų Bažnyčios stiprėjimas", "Lietuvos katalikų spauda", "Mokyklų" sudėta medžiaga galima rasti ir bendruose istorijos vadovėliuose, tai skyriuose "Nepriklausomoje Lietuvoje", "Okupacijos sūtemose" ir ypač "Lietuviai katalikai išeivijoje" randame daug puikių medžiagos. Kaikas skelbiama pirmą kartą, o tai, kas buvo skelbta anksčiau išblaškytai po daugelį leidinių, autorius kruopščiai surinko į vieną vietą ir perdavė kondensuota forma. Gaila, kad visa tai turėjo sutilti į 100 puslapių leidinį.

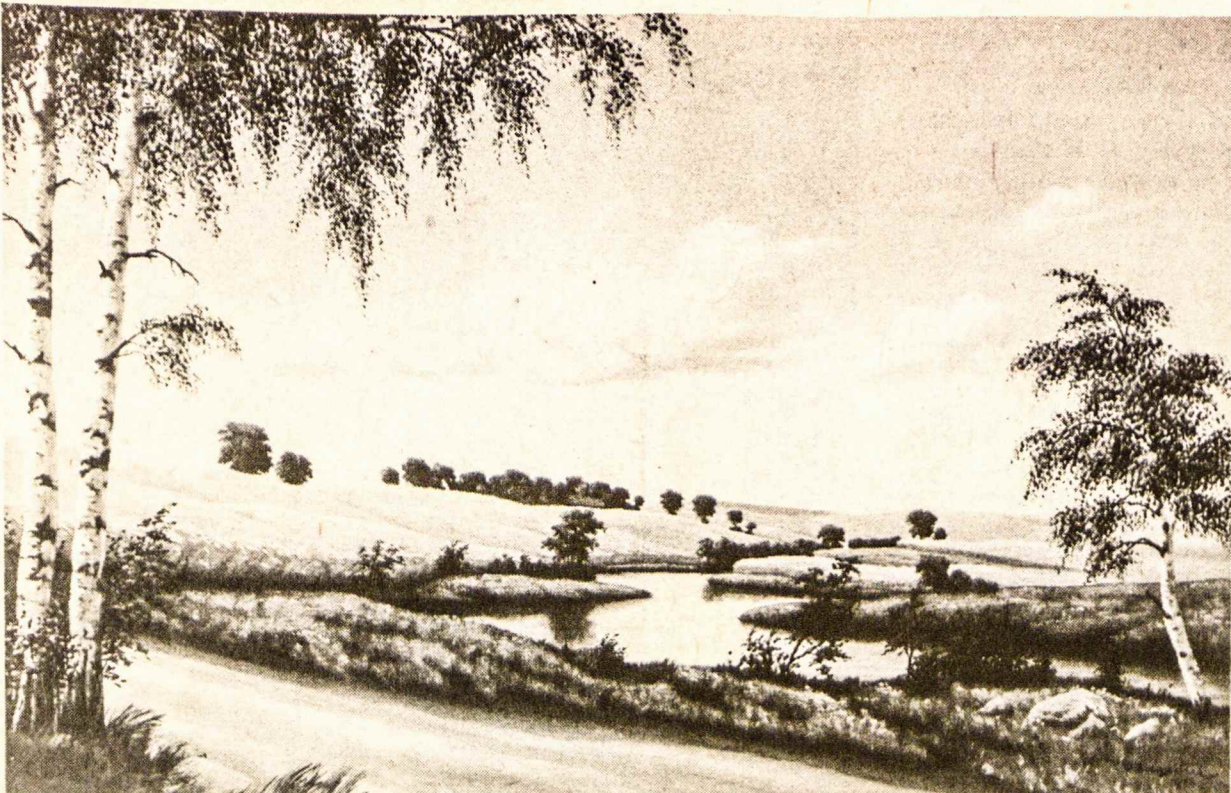
Kun. dr. Jonas Gutauskas, **KRIKŠČIONYBĖ LIETUVOJE**. Iš mūsų religinės praeities ir dabarties. Lituanistinių mokyklų 8-jo skyriaus tikybos vadovėlis, JAV LB švietimo tarybos leidinys. Čikaga 1973 m. Kietais viršeliais. Kaina \$4.

Atsiųsta paminėti

Prel. Aleksandras Dambrauskas. **Jakštas, UZGESE ŽIBURIAI**. Biografijų ir nekrologų rinkinys. Redagavo ir autorias 70 metų amžiaus sukaikties paminėjimą pridėjo dr. J. Tumas. Sis pirmasis LKM Akademijos leidinys buvo atspausdintas 1930 m. Kaune, Zavišos ir Steponavičiaus spaustuvelyje. Fotomechaniniu būdu jį dabar perspausdino LKM Akademijos Romoje kaip kun. Antano Liujimos, SJ, redaguojamų "Negestančių žiburių" I toma. 502 psl. minkštai viršeliais. Kaina nepažymėta. Roma, 1975 m. Leidėjo adresas: LKM Akademija, Piazza della Pilota 4, Roma, Italy.

Vilius Bražėnas, **S A M O K S L A S PRIES ŽMONIJA**. Informacinė apžvalga. 110 psl. minkštai viršeliais. Kaina nepažymėta. "Laisvosios Lietuvos" knygų leidyklos leidinys nr. 6. Tiražas 1.500 egz. Čikaga, 1975 m. Leidyklos adresas: 2618 West 71 St., Chicago, Ill. 60629, USA.

Varpas nr. 13, 1975 m. Varpininkų Filisterių Draugijos žurnalas tautos bei žmogaus laisvei, tautinei kultūrai ir lietuviųbei, redaguotas Antano Kučio. Gaunamas pas administratorių Titą Braškį, 1214 N. 16 Ave., Melrose Park, Ill. 60160, USA.

P. Bugailiško, gyvenančio Anglijoje, tapytas idiliškas Lietuvos gamtovaizdis

Svarbu menas – svarbiau išlikimas

Išėjijos teatras — jo visi nori ir kartu bijo

ANATOLIJUS KAIRYS

Išėjijos teatras nuo pat anks-tyvųjų tremties metų stovi lyg paslaptingas sfinksas mūsų kul-tūriniėje smėlyneje. Pavadinau sfinksu todėl, kad teatras yra norimas ir pageidaujamas, kai jo nėra, skaudžiai kritikuojamas, kai yra. Kai "sfinkso" akys užnešamos kritikos smėliu, teat-ro pasigendama, lyg ir būkštau-jama, kad jis nebeatgys. Tada siūlomi įvairūs receptai, įieško-ma kaltininkų ir priežasčių, ver-kiamą dėl galimos teatro mirties ir t.t. Tačiau, kai nurimsta vėjai ir "sfinksas" vėl prakalba viliojančiu paslaptingumu, žmo-nės stebi jį iš tolo, neskubėda-mi padėti, bando jo gyvastin-gumą. Retas ateina savanoriškai ir pasiūlo savo pagalbą, retas parodo kultūrinį subrendimą iš-eivijos teatro gyvavimui page-rinti. Visuomenė nori teatro, bet ta pati visuomenė jo ir bijo.

Visiems reikalingas

Nebereikia kartoti žinomų da-lyku, būtent, kokias kultūrinės funkcijas teatras atlieka, kokia jo reikšmė priaugnčiai kartai, o tuo pačiu ir senstančiai, kad jo reikia, kad be teatro išėjijos kultūra merdi ir t.t. Jaunimas be teatro stokoja kultūrinio at-baigimo, o senimas, gyvendamas materialistinėje bendruo-mėnėje, vis labiau nukultūrėja, surambėja. Taigi, teatras reikš-mingas lygiai visoms kartoms.

Režisoriai, aktoriai neatsiran-da iš nieko. Jų reikia įieškoti toje pačioje visuomenėje, o su-radus — paruošti. Mūsų vyres-niesiems aktoriams — profesio-nalams dėl amžiaus ar kitų prie-žasčių pasitraukus iš teatrinės veiklos, susidaro tuštuma, kurią užpildyti darosi vis sunkiau ir sunkiau. Trūksta žmonių, trūksta entuziazmo, trūksta kapitalo. Jei kitose kultūrinėse srityse idealizmas dar įmanomas, teatre visai negalimas, nes pats pigiausias veikalo išvedimas į viešu-mą šiandien kainuoja per \$1000. Dėl šios vienos priežas-ties pastoviai veikia tik 2-3 sce-niniai vienetai ir tai tik kelių žmonių pasišventimo dėka.

Reprezentacinis teatras

Daug kas jau seniai rekomen-duoja organizuoti reprezentaci-nį lietuvių teatrą S. Amerikoje ir gastroliuoti po didesnes lietu-vių kolonijas ar miestus. Tada, esą, jaunimas susižavės teatro menu, vaidyba, kultūrinėmis lietuvių vertybėmis ir masiškai eis į vietos teatrų sambūrius ar grupes. Tokiu keliu einant bū-sias atgaivintas mūsų teatras išėjijoje. Mano nuomone, tai

būtų tas pats, kas dėvėti brang-jių skrybėlę, o vaikščioti basam. Reprezentacinis teatras nesu-kels didesnio susidomėjimo mū-suojų teatrui. Mūsų teatrui at-gimti ir sustiprėti pirmoji eilėj reikia finansų, o tik antroji eilėj žmonių. Jaunimo, norinčio vai-dinti, turime, tik nepajėgiame jo sudominti ar apjungti dėl vi-sos eilės priežasčių, ypač dėl vienybės stokos, visuomeninio susikaldymo. Antra vertus, ak-toriai auga ir bręsta ne žiūrėda-mi kitų vaidybos, bet patys vai-dindami ir dirbdami.

Realiai galvojant, neįmanoma patikėti, kad vienas representa-cinis teatras atliktų reikšmingą auklėjamąjį vaidmenį. Amerika ir Kanada didelės šalys, miestus ir lietuvių gyvenvietes skiria tūkstančiai kilometrų, skirtin-gos laiko ir gyvenimo sąlygos. Vienas teatras neįstengtų visur būti, dažnai lankytis — būtų tik vienkartinė ir reta pramoga, ne-darytų jokios įtakos priauglio atžvilgiu. Be to, kaip gali egzis-tuoti reprezentacinis teatras, jeigu eilinė dramos grupė ne-pajėgia išsilaikyti? Kaip gal, laikytis kalno viršūnė, jei nėra pacio kalno? Kaip galima su-kelti audrą, jei nėra prapraščiau-sio vėjo? Argi kas pradeda sta-tyti namą nuo stogo? Ne, taip nėra. Pirmą reikia prisaukleiti teatralų, sukelti lėšų, sudaryti gerą organizaciją, o tik po to bus galima kalbėti apie repre-zentaciją.

Formuojantis pobūdis

Mūsų apylinkėse yra daug priaugnčio jaunimo, norinčio dirbti ir reikštis betkokiaje tau-tinėje veikloje. Vieni eina į tau-tinių šokių būrelius, kiti į cho-rus ar orkestrėlius, tretį (nedi-delės dalis) ateina į dramos būre-lius ar jaunimo teatrus. Ir čia, kaip ir kitur, vieni dirba rimtai, kiti žiūri. Vieni katrai neiša pasiimtą darbą, bando įėgas, stengiasi, kiti ateina iš paskos, padėdami, prilaikydami ar bent žodžiais padėrinasi. Visi atei-na vedami savanoriško princi-pu, skatinami vidinės lietuvy-bės tautinio įsipareigojimo dva-sios.

Teatras yra neatskiriama lie-tuviškosios kultūros dalis ir, sa-kyčiau, avangardinė. Teatrą la-biausiai mato, pirmučiausiai iš-girsta ir garsiausiai apšaukia. Į teatrą prasiskverbia naujos, ne-retai priešingos įprastai gyven-i-mo tvarkai mintys ir pažiūros. Teatras ne tik rodo, perteikia, bet ir kuria, įtaigoja, keičia, formuoja. Iš netvarkingo žmo-gaus jis padaro tvarkingą, iš lepšio — charakterį, iš nerang-aus — paslaugų, iš abejingo — pasišventusį, iš nesąmoningo — sąmoningą lietuvi, iš nemy-linčio ir šalto — neatlaidų kovo-toją už savo išistikinimus ir lie-tuviškąjį idealą.

Teatras yra lokalinė apraiš-ka auklėjamąja prasme ir uni-versali — įdiejine prasme. Te-atras ir aptariamas įvairiai: vie-niems jis yra meno institucija, kitiems pramoginė grupė, tre-tiems auklėjamoji organizacija, suaugusių universitetas. Aš te-atrą suprantu, ypač dabar, kaip

tam tikrą mokyklą. Tai augštes-nio laipsnio liuanistinė mokyk-la. Todėl teatras stiprėja, tobu-lėja ir šviečia savo vietovėje, patraukdamas visą apylinkę, jaunimą ir senimą, nelyginant švytury, rodąs kryptį esan-tiems pavojuje tautiškai pa-klsty.

Gyvenimiška jungtis

Teatras tuo reikšmingas, kad suartina visas kartas, sukviečia jas po vienu stogu, suburia dau-gelį menų į vieną, darnų orga-nizmą, padedantį vieni kitiems. Taip kuriamas plačiai supratas menas: šokis, daina, muzika, de-koracija, kalba, etiketas, kūno ir formos technika, tradicija ir tautinės - kultūrinės v e r t y bės. Ne iš knygų, kitų pasakojimų, bet tiesiogiai, pačiam asmeniui dalyvaujant, moraliai ir mate-rialiai įsipareigojant. Tai ne pramoga, nors pristatoma pra-moginiu keliu. Tai ne juokas, nors juokiamasi. Tai ne vaidy-ba nors vaidinama. Todėl jau-nimui scena, teatras yra nepa-keičiama vieta ne vien reikštis ar pasirodyti, bet kartu kurti pilnutinį žmogų, jo charakterį, jaugti savo dviasį į mūsų tautinį organizmą. Nedidelė šviesa ap-šviečia didelį plotą, nes sklei-džia spindulius lygiai į visas pu-ses. Taip ir teatras, suimdamas lietuviškąją kultūrą po s a v o stogu, pasiekia tautinėje plot-mėje geriausių vaisių. Teatras taip suartina jaunimą, kad net ir pasitraukę lieka ištikimi sce-ninio darbo bičiuliai ilgam lai-kui.

Kas svarbiau?

Aš pritariu minčiai, kad teat-ras yra pirmoji eilė meno insti-tucija, bet dėl gyvenamųjų spe-cifinių išėjivai sąlygų šios min-ties nepalaikau. Pirmenybę at-idodu mokykliniam teatro prin-cipui. Kokios profesijos žmonės bebūtume, ką beveiktume, svar-biausias mūsų principas yra tau-tai ir jos išlikimas. Ir šiam prin-cipui, šiam tikslui turi būti pa-lenkti visi kiti. Amerika, Kana-da, Anglija, Prancūzija ar bet-kuri kita laisva šalis gali sau leisti prabangą, įvairius eksper-imentus. Ten yra daugybė žmo-nių, valstybiniai ištekliai, o ką mes turime? Kokiomis įėgomis ir finansais mes disponuojame? Kokiose sąlygose gyvena laisvo-sios tautos ir kokiose išėjivja? Iš to seka išvada: kas tinka Amerikai ar Kanadai, netinka mums. Todėl negalima iš mūsų reikalauti to, ko pasiekia Amerikos teatral, kinai, operos ar kitos meninės institucijos. Nelyginkim s a v o teatro su amerikiečių teatru. Nei Ame-rikai, nei Kanadai laisvė ir išli-kimas net neegzistuoja kaip idė-jos, tuo tarpu išėjivai laisvė ir išlikimas yra gyvybės ir mirties klausimas. Dėlto ir mūsų tea-tras turi būti palenktas ir prita-kytas ne tiek meninei ar bend-rai žmogiškai idėjai, bet kon-krečiai lietuviškajai, tautiška-jai, valstybinei mūsų idėjai.

• Svarbiausia laikraščio atrama yra skaitytojai. Ar jau įsijun-gėt į "T. Žiburių" skaitytojų šeimą?

Viešėdami Čikagoje,

neužmirškite aplankyti

N. ir J. VAZNELIŲ

GIFTS INTERNATIONAL INC.

2501 W 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629

Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių.

Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

OSKARO MILASIAUS BICIULIŲ **DRAGIJA** tradicinį jo kapo aplan-kepą Fontenebleau kapinėse vasa-rio pradžioje šiemet atidėjo birželio 1 d. Miesto burmistras Paul Sedamy tą dieną iškilmingai atidarė O. Mila-šiaus vardu pavadintą vieną Fonte-nebleau aikštę. Šia proga atitinkamą žodį tarė su velioniu O. Milašium draugavęs rašytojas Jean Cassou ir poetas Pierre Garnier. Iškilmėje da-lyvavo ir lietuvių kolonija su Pran-cūzijos LB tarybos bei valdybos na-riais. Po apeigų visi dalyviai turėjo bendrą išvyką Fontenebleau miške. Spauda, aprašydama iškilmes, O. Mi-losz-Malašių savo skaitytojams pri-statė kaip lietuvių poetą.

BALTIEČIŲ MENESIU rugsėjį paskelbė JAV 200 metų sukaktį mi-nintis Bostono miestas. Rotušėje šia proga atidaromos net penkios paro-dos, kuriose lietuviams atstovaus tautodailė ir fotografinė Bostono lie-tuvių istorijos apžvalga. Oficialiame mėnesio atidaryme rugsėjo 4 d. Bi-rutė Vaičiūrgytė skaitys mūsų lite-ratūros ištraukas angliskai ir liet-uviškai. Festivaliniame koncerte rug-sėjo 13 d. dalyvaus O. Ivaškiens vadovaujama tautinių šokių grupė, Broctono choras su vadovu kom-poz. J. Gaideliu, solistai B. O. Alek-saitė ir B. Povilavičius. Kompozito-rių J. Gaidelio, J. Kačinsko, M. K. Čiurlionio ir V. Montvilos kamerinės muzikos kūrinius rugsėjo 30 d. įvyk-siančiame koncerte atliks smuikinin-kai I. Vasyliūnas, čellistė J. Irons, pianistai I. Vasyliūnas ir S. Čičilas. Bostono televizija specialiomis lai-domis miesto gyventojus supažin-dins su šio miesto baltiečių istorija, kultūrine veikla. Programoje taipgi dalyvas latvių pučiamųjų instru-mentų ansamblis ir viena jų pia-nistė.

SANTAROS - SVIESOS FEDERA-CIJOS XXII suvažiavimas vyksa šį savaitgalį, rugsėjo 4-7 d.d., Tabor Farm vasarvietėje, Sodus, Mich., JAV. Paskaitas skaitys: R. Sležas — "Lietuviškų media koalicija", V. Ka-volis — "Pats ir asmuo, gamta ir kultūra", V. Sevrukas — "Koližija ir atradimai", M. Gimbutienė — "Senosios Europos religija ir mo-teris vaidmuo", J. Blekaitis — "Ra-dauskas, kaip žmogus ir poetas", Pavel Litvinov — "The Movement for Human Rights in the USSR" ("Žmogaus teisių sąjūdis Sovietų Sąjungoje"), R. Šilbajoris — "Hu-moristinės ir estetinės distancijos Radausko kūryboje". Simpoziume "Dabartinis lietuvių jaunimo veidas" dalyvauja E. Pakštaitė, D. Kviklytė, A. Avižienis su modera-torium M. Pleškiu; simpoziume "Ko Lietuva laukia iš išeivijos?" — Z. Rekašius, V. Rastenis ir V. Sevrukas. Suvažiavimo renginius pavadins Austės Pečiūraitės meno darbų pa-roda, A. T. Antanaičio pašnekesys su Liudu Dovydenū ir literatūros vakaras, kuriame sutiko dalyvauti Z. Bilaišytė, J. Blekaitis, L. Dovy-dėnas, E. Juodvalkytė, M. Katiliškis, K. Ostrauskas, A. Pečiūraitė, L. Su-tema ir R. Vėžys. Organizaciniams reikalingas yra numatytas specialus posėdis.

ČIKAGOS FORUM TEATRO vai-dintoje dramoje "The Gang's All Here" vieną pagrindinių vaidmenų atliko lietuvis aktorius Antanas Moc-kus. Jo partnerių eilėse buvo filmų aktorius Dana Andrews.

KUN. DR. V. MANKELIŪNAS jau 22 metai profesoriauja valsty-binio Kolumbijos universiteto hu-manitariniame fakultete, dėstydamas psichologinius bei filosofinius mokslus. Taip pat dalyvauja savo straipsniais mokslineje spaudoje.

NAUJĄJĮ KONCERTŲ SEZONA Čikagos Jaunimo Centre rugsėjo 14 d. pradės "Margutis", pasikvietsų d. jaunuosius muzikos bei dainos atsto-vus — pianistą Vytautą Smetoną iš Klevelando ir sopraną Anitą Pakal-niškytę iš Ontario provincijos Ha-miltono.

AREJAS VITKAUSKAS primena, kad nevisos enciklopedijos informaciją apie Lietuvą įieško sovietinio-uo-se šaltiniuose. Jo pavyzdys — "The World Book Encyklopedia 1975", ku-rią Čikagoje leidžia "Field Enter-prises Educational Corporation". Šioje enciklopedijoje skaitytojus su Lietuva supažindina Mičigano uni-versiteto geografijos profesorius George Kish trijų puslapių straips-nis, nušviečiantis dabartinę Lietuvos okupaciją, užsienyje vis dar veikian-čias Lietuvos atstovybes. Straipsnio autorius apibūdina žemės ūkio sukol-chozinimą, sovietinių okupantų vyk-domą religijos varžymą. Tiksliai at-skleidžiamas Lietuvos užimimas, vy-riausybės nuvertimas, rinkimų ko-medija, priverstinis įjungimas Sovie-tų Sąjungon. Pasak prof. G. Kish, nors daug lietuvių buvo ištemta Si-biran, gyventojų skaičius esąs be-veik tas pats, nes juos papildė at-ėjūnai. Dėlto didesnė pusė visų Lie-tuvos gyventojų jau nemoka lietuvių kalbos ir jos nevartoja. Sis jo teigi-mas nėra tikslus. Lietuviai sovietų okupuotame krašte vis dar sudaro apie 80% visų gyventojų, išsaugojo gerokai didesnę tautinę proporciją, negu latviai ir estai. Dėl šios prie-žasties ir pasipriešinimas okupantui Lietuvoje yra stipresnis už latvių ir estų. Tai liudija Vakarus pasiekusi "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kro-nika". R. Kalantos bei kitų lietuvių gyvybės aukos, padaznėje teismai Vilniuje.

M. K. ČIURLIONIO ŠIMTOSIOMS GIMIMO METINEMS kuriamas spe-cialus spalvotas penkių dalių doku-mentinis filmas "Pasaulis man atro-do kaip didžiulė simfonija". Filmo kūrėjai — scenarijaus autorius ir rež. R. Verba, scenaristė L. Pangony-tė, operatoriai A. Jančoras ir D. Pe-čiūra. Savo balsu filmą papildys Pa-nevėžio dramos teatro aktorius D. Banionis, skaitantis M. K. Čiurlio-nio laiškių ištraukas ir keliantis klau-simus žiūrovams. Filmas nebus gry-nai biografinis ar menotyrinis, nors pasakos apie svarbiausius M. K. Čiur-lionio gyvenimo momentus, žiūrovus supažindins su jo paveiklais bei mu-zika, menotyrininkų samprotavimais. Filmo kūrėjai vadovausis jausmine improvizacija, atsekdami kūrybos iš-takas, tyrinėdami didžiojo meninin-ko asmenybę subrandinusius aplin-kos veiksmus, išryškindami šio mū-sų tautos genijaus reikšmę dailės ir muzikos istorijai. Dalis šio filmo bus parodoma M. K. Čiurlionio minėjimo iškilmių metu, o vėliau jis bus pa-pildytas šventinių vakarų vaizdais Vilniuje, Maskvoje, Odesoje, Novosi-birske bei kitose vietovėse.

SIEMETINIS PREMĖJOS CHOREOGRAFIJAS buvo paskirtos už šokių kompozicijas respublikinei dai-nų šventei. Pirmąjį laimėjo Juozas Lingys, dvi antrasias — Marija Vai-tulevičiūtė ir Juozas Gudavičius.

TARPAUTINIAME M U Z I K O S FESTIVALIJE Suomijoje, Turku mieste, dalyvavo Saulius Sodeckio vadovaujamas nusipelnęs Lietuvos kamerinis orkestras. Festivalio kon-certuose jis atliko W. A. Mocarto, G. Rossini, D. Šostakovičiaus ir F. Ba-joro kūrinius.

M. K. ČIURLIONIO SKULPTŪRA, kuri bus išlieta iš bronzos, baigia kurti vilnietis skulptorius Gediminas Jokūbonis. "Literatūros ir Meno" at-sakė E. Pranckūnui jis apie šį savo kūrinį pasakojo: "Mane seniai jaudi-ni mintis sukurti didžiojo mūsų me-nininko skulptūrinę figurą. Ir gimė ji Druskininkuose, vaikstant Drusko-nio ežero pakrantėmis. Kaip matote, Čiurlionį pavaizdavau laisva poza: sė-dinti kiek pakelta galva, rankomis apglėbusį kelius. Jis mėgo svajoti, žvelgti į saulę, dangaus mėlynę. Man rodosi, kad svajonė, susimasty-mas, dvasinis monologas Čiurlionio kūryboje užima itin reikšmingą vie-tą. Tokį aš jį bandžiau įkūnyti savo skulptūroje..."

VILNIAUS TELEVIZIJOS IR RA-DIO ANSAMBLIS "Armonika", va-dovaujamas kompoz. Vytauto Juoza-paičio, gastroliavo Klaipėdoje bei ki-tose pamario vietovėse. Koncertuo-se dalyvavo solistai J. Stasiūnas, G. Apanavičiūtė, R. Vėsiota ir S. Liup-kevičius.

LIETUOS KINO STUDIJOS fil-muotojų grupė su rež. Stasiu Motie-jūnu kuria filmą "Pelenų diena", vaizduojantį baudžiavos laikų gyve-nimą. Atskiri epizodai filmuojami Jurbarko rajono Vytėnų pilyje, Slu-kių malūne, Laukesose ir Palė-kiuose. Talkininkų eilėse yra Jurbar-ko liaudies teatro aktoriai.

LIETUOS FOTOGRAFIJOS ME-NO **DRAGIJA** šią vasarą surengė daug parodų kurortinėse bei turistinėse vietovėse. Iš jų minėtinos indi-vidualios parodos: Nidoje — V. Strauko ir A. Macijausko, Klaipėdo-jos — latvių fotografo E. Spurio, Pa-langos parodų galerijoje — A. Sut-kaus "Susitikimai Bulgarijoje", A. Macijausko ir argentiniečio P. Rao-tos; kolektyvinės parodos: Vilniuje, Plateluose ir Rumšiškėse — "Žmo-gus ir žemė", Palangoje — "Žmo-gus ir kultūra".

VILNIAUS DAILES SALONE įvy-ko šio miesto dramos teatro vyr. dail. Vytauto Kalinausko scenografijos ir tapybos darbų paroda. Įsigilinti i scenografiją lankytojas padėjo pa-rodos erdvės suskaldymas aksomi-nėm draperijom. Pagrindinė vieta parodoje teko jau pastatytų veiklų eskizams. Nemažą dėmesio susilau-kė eskizai B. Sruogos dramai "Kazi-mieras Sapiega", kuria savo reper-tuarą papildys Vilniaus dramos teat-ras. Dail. V. Kalinauskas taipgi yra ir pasižymėjęs grafikas.

TELSIŲ KRASTOTYROS MUZE-JUS steigia žemaičių buities skyrių. Jam pasirinktas 15 hektarų plotas netoli Mašlio ežero. Čia jau 1967 m. buvo perkelta šiaudiniastogė klėtis iš Gadūnovo apylinkės ir kaimiška pirtis iš Tryškių, o kiek vėliau atke-liavo ir vėjinis malūnas iš Nerim-daičių. Naujasis muzėjus po atviru dangum jau turi vieną stambią sody-bą su troba, klėtimi, tvartu, kiauil-ninku, daržine, jauja ir pirtimi. So-dybą papildė stogastulpis, pakelės kalvė, dvi iškastos kūdos. Pamažu ryskėja ir vidutinės sodybos kontū-rai. Sis muzėjus skyrius atkurs centrinės Žemaitijos buitį 1913 m., pastatus bei jų apstatymo rakandus telkdamas iš Telsių ir Plungės rajo-nų. Organizuosdamas buities skyrių, daug dirbo, prieš išeidamas pensi-oną, krastotyros muzėjaus direkto-rius P. Snarskis, o dabar jo darbą tęsia mokslinis bendradarbis D. Sra-gauskas.

UTENOS KRASTOTYROS MUZE-JUJE nemažą lankytojų dėmesio su-silaukė liaudies meistro Alekso Pa-jados drožinių paroda. Spaudoje mi-nimi jo kūriniai "Birutės pagrobi-mas", "Velnio kompanija", "Žalgirio mūšis", "Gandraildis", "Žaltys", "Skausmas". V. Kst.

Hamiltono Aušros Vartų parapijos choras, vadovaujamas A. Paulionio, ruošiasi dalyvauti Kanados lietuvių dainų ir tautinių šokių šventėje š.m. spalio 12 d. Hamiltone

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.

1072 Bloor St. W. Tel. 534-9286

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę

visada Jums sąžiningai patarnaus

S. JOKUBAITIS

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.

VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Tel. 532-3400
M6H 1A8

AKTYVAI — virš 8 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10-3	term. indėlius 1 metų 8½%
Antradieniais 10-3	pensijų s-tas 8¼%
Trečiadieniais uždaryta	taupomąsias - savings s-tas 7½%
Ketvirtadieniais 10-7	depozitų - čekių s-tas 6%
Penktadieniais 10-8	DUODA PASKOLAS:
Šeštadieniais 9-12	asmenines 9½%
Sekmdadieniais 9.30-1	nekiln. turto 9½%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmdadieniais —
9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaides. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

F. SENKUS REAL ESTATE

21 Lumberville Ave. • Tel. 533-4414

AUTORITE SALES and SERVICE

Telefonas 531-1305 1636 Dundas St. W.
ir Bloor Autorite Garage, 296 Brock Ave.
(tarp Dundas ir College)

- Sąžiningas ir patikimas patarnavimas.
- Visi automobilių mechaniniai taisymai.
- Snieginės ir paprastos padangos, Michelin, B. F. Goodrich, Radial ir kt.

Sav. FRANK PETTIT

NUO LŪŠNOS IKI DANGORAIŽIO!

Verslo bei pramonės pastatų elektros įrengimai, priežiūra ir kiti darbai

ELEKTROS RANGOVAS

Tel. 925-7716 Petras Prakas

Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

AR TURITE SUNKUMŲ SUPRASTI KĄ REIŠKIA GYVYBĖS DRAUDA?

Klauskite mane apie:

- pajamų mokesčių atskaitas
- pensijų planus
- taupomuosius laktus
 - invalidumo pajamas
 - nuosavybių draudą
 - šeimos apsaugą
- Studentų draudos fondus mokslui eiti

Juozas Eimis Ramas

Canadian Premier Life

2 Carlton St., suite 714

Raštinė: 363-7881

Namai: 766-5857

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave. telefonas 536-5936

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

DUFFERIN RADIO AND TV SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. • Parduodamos lempos ir baterijos. • Priėmęs specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn prie pirmųjų žviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatvę tiesiog į garažą.

- Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus. • Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

bei ateityje numatomą visišką šio eksporto nutraukimą.

Prieš dešimtį metų federacinė politikon įsijungė kvebekiečiai — dabartinis premjeras P. E. Trudeau, susisiekimo ministeris J. Marchand ir ryšių ministeris G. Pelletier. Šią trijulę dabar suskaldė G. Pelletier pasiskelbtas pasitraukimas iš politikos ir jo paskyrimas Kanados ambasadorium Prancūzijoje. Jis pakeis dabartinį ambasadorių L. Cadieux, kuriam praėjusią savaitę jau buvo surengtos oficialios išleistuvės Paryžiuje. G. Pelletier, 10 metų praleidęs federaciniame parlamente ir 7 metus ministerių kabinete, siekia atokvėpio ramesnėse pareigose. Kanadiečiams buvo įdomus jo, kaip ryšių ministerio, susikirtimas su Kvebeku dėl pastarojo reiškiamų pretenzijų į kabelinės televizijos kontrolę. Naujuoju ryšių ministriu premjeras P. E. Trudeau pasirinko ilgametį Kanados radijo ir televizijos komisijos pirm. Pierre Juneau.

Ontario premjeras W. Davis paskelbė tūkstančio vasaros darbų pratęsimą jaunimui pilniems metams valdinėse institucijose. Ontario Prekybose Rūmuose tartame žodyje premjeras W. Davis konstatavo nemalonius nedarbo faktus jaunimui. Kanadoje šiuo metu yra 350.000 bedarbių, neturinčių 25 metų amžiaus. Iš šio tikrai didelio skaičiaus 116.000 gyvena Ontario provincijoje. Taigi, darbo užtikrinimas vienam jų tūkstančiui tėra lašelis jūroje, greičiausiai susietas su rinkiminio vajuas propaganda. 115.000 ir toliau liks be darbo. Premjeras W. Davis kaltę suvertė ekonominiams sulėtėjimui, sumažinusi naujus darbus jaunimui. Jis taipgi ragino Ontario Prekybos Rūmus sekti jo pavyzdžiu ir parūpinti darbo jaunuliams. Pasirinktą 1.000 jaunulių valdžia stengsis apmokėti ir paruošti esantiems darbams. Ontario provincija kiekvieną vasarą parūpina darbo 7.500 studentų bei vyresniųjų klasių moksleivių.

Newfoundlandijos konservatorių premjeras F. Moores paskelbė provincinio parlamento rinkimus rugsėjo 16 d. Tai bus jau treči rinkimai pastarųjų ketverių metų laikotarpyje. Paskutiniuosius rinkimuose 1972 m. kovo 24 d. į 42 vietų parlamentą konservatoriai pravedė 33 atstovus, liberalai — 8, Naujoji Labradoro Partija — savo vadą M. Martiną. Pastarasis jau yra pasitraukęs iš pareigų. Šią provinciją ilgus metus valdė liberalai ir jų vadas J. Smallwoodas, Newfoundlandiją įjungęs Kanados federacijon. Su jo pasitraukimu iš politinės arenos naujasis liberalų vadas Ed. Roberts neišvengė pralaimėjimo. J. Smallwoodas, nepaisydamas senatvės dabar vėl grįžo politikon, apgailėtina suskaldydamas liberalus. Negalėdamas susigrąžinti partijos vadovybės, jis įsteigė naują Liberalų Reformos Partiją, kuri nutraukė dalį balsų ir padės konservatoriams laimėti rinkimus. Juose dalyvaus ir NDP socialistų atstovai, kurių nė vienas dar nėra įkėlęs kojos parlamentan.

Kanados pramonės ministeris A. Gillespie Toronto CNE parodos direktoriams tartu žodžiu išspėjo unijų vadus vengti besaikį reikalavimų. Toks jų vadovavimas unijoms esąs tikras Kanados ateities išdavimas. Jeigu jie ir toliau laikysis panašaus principo, nedaugeliui kanadiešių bus iškovoti augštesni atlyginimai, o daugeliui bus sumažinti darbai. Pasak jo, pasaulinėje rinkoje dabar vyksta atkaklios varžybos, kurias Kanada gali laimėti pigesniais gaminiams, o jiems yra būtinas nuosakumas atlyginimų didinime. Ministeris A. Gillespie savo argumentams pasirinko tokį pavyzdį: "Išvaizduokime, kad JAV, Bendroji Europos Rinka ir Japonija kanadiškiems gaminiams įveda papildomą 10% muitą. Toks veiksmas būtų laikomas didžiausia katastrofa Kanados pramonei. Lygiai katastrofiškas yra gamybos proceso pabranginimas, atneštas unijų reikalavimų.

MEDUS—

reikalingas sveikatai

Natūralus, nepasterizuotas.

Induose ar koriuose.

Iš bityno: 30 Dewon St.,

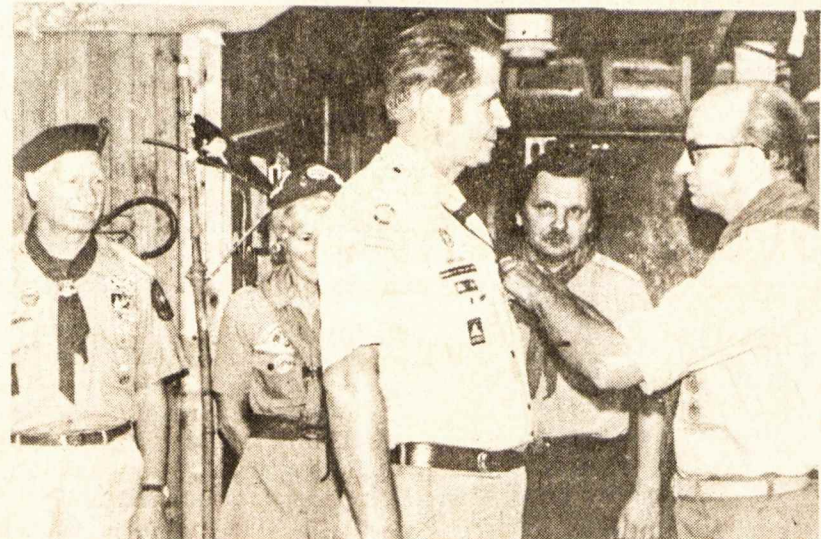
Toronto 4, Ont.

Eagles Nest

Telefonas 534-0563

Toronto Birutės draugovės skautės įžodžio proga pas dailininkus A. A. Tamošiūnus jų ūkyje prie Kingstono, Ont. Iš kairės I eilėje: G. Baltadūnienė, D. Keršienė, O. Balsienė, P. Saplienė, M. Vasiliauskienė, G. Stripinienė, I. Baziliauskienė; II eilėje: G. Tarvydienė, dail. A. Tamošaitis, E. Namikienė, dail. A. Tamošaitienė, E. Simanavičienė, O. Radzevičienė

Latvų skautininkas E. Ozols apdovanoja Lietuvos Skautų Sąjungos Padėkos ordinu Romovus stovyklavietėje. Ordiną prisega Kanados vadeivė S. V. Morkūnas. Šalia jo — kapelionas kun. St. Kulbis, SJ, L. Gvildienė, A. Baziliauskas

Nuotr. Vl. Bacevičius

Skautų veikla

• Į XIII Romovus stovyklą liepos 20 d. suvažiavo gausus būrys skautų ir skaučių — iš Toronto, Hamiltono, Montrealio ir Kvebelando, arti 200. Stovyklos kapelionu buvo kun. s. S. Kulbis, SJ.

Pirmajai savaitei vadovai pasiskyrė pareigomis: stovyklos viršininkas ps. A. Baziliauskas, skaučių pastovyklės viršininkė S. L. Gvildienė, stovyklos adjutantas J. Bekerytė, paukščių pastovyklės viršininkė ps. G. Tarvydienė, talkinama Y. Jokubynaitės, S. Kazilevičutės ir D. Barzdžiūtės. Stovyklos programos vedėja buvo ps. B. Palulytė, sporto vadovė vyr. sk. skl. O. Balsienė, talkinama vyr. sk. skl. V. Turutaitės. Stovyklos atjutantas — vyr. sk. A. Kobelskis, vilkiuku pastovyklės viršininkė g. vyr. vl. E. Namikienė, padedama s. Poškos, jūrų skautų vadovas — j. b. V. Keturakis, gal. sesuo A. Karpienė. Seimininkėmis pirmą savaitę buvo s. I. Zubienė, V. Jakubickienė, D. Salmirienė, B. Aukskaitienė, I. Liškauskienė ir B. Rekšaitienė.

Vyr. skaučių įžodį išpūdingai pravedė vyr. s. M. Vasiliauskienė. Čia mėlynais kaklaraiščiais pasipuošė

Vilnietis M. Krejeris žaidė stalo

tenisą Europos jaunių pirmenybėse

Jugoslavijoje sovietų jaunių komandoje, kuri laimėjo pirmą vietą.

Bulgarijoje pasibaigė pasaulio jaunių klasikinį imtynių pirmenybės.

Kaunietis Valentinas Mizgaitis laimėjo pirmą vietą.

Pasaulio moterų krepšinio pirmenybės įvyko Kolumbijoje. Sov. Sąjungos rinktinėje žaidė A. Jankūnaitė - Rupšienė.

Lengvosios atletikos rungtynėse Maskvoje I. Nikanova - Juozaitytė 1.500 m nubėgo per 4:17. Tai naujas Lietuvos rekordas ir kartu pasiekta olimpinė norma (4:15.0). Bet ar jai teks pasiekti Montrealį, neaišku. A. S.

VYČIO ŽINIOS

Golfo turnyras įvyks rugsėjo 7 d., 11.30 v., Georgetown aikštyne. Visus kviečiame dalyvauti.

Atrankinėse golfo varžybose, kurios vyko Gormley aikštyne, gerai žaidė jaunieji vyčiai. A. Šimkevičius laimėjo I vietą — 75. A. Stauskas antrą — 82. P. Stauskas ketvirtą — 84. V. Sergaitis penktą — 85.

Sios varžybos kartu buvo antrosios atrankinės rungtynės sudaryti komandas, kurios dalyvaus tarpinėse varžybose Kvebelande.

Laura Žukauskaitė skautų stovykloje šaudymo varžybose 14-16 m. grupėje laimėjo II vietą. Buvo šaudoma 22 kalibro šautuvais.

A. Šimkevičius išvyko į Vankuverį dalyvauti Kanados jaunių golfo pirmenybėse. A. S.

SAUDYMO PIRMENYBES

S.m. rugsėjo 13 d. Peel Ranges šaudykloje, netoli Bramptono, įvyks S. Amerikos baltiečių ir lietuvių šaudymo pirmenybės. Pradžią — 10 v.r. Registracija — nuo 8.30 v.r. Programa: laisvas pistoletas, standartinis pistoletas, 22 kal. sportinis šautuvas ir 22 kal. tarptautinės klasės šautuvas.

S.m. rugsėjo 20 d. latvių šaudykloje Berzainė, netoli Toronto, įvyks S. Amerikos baltiečių ir lietuvių lėkščių šaudymo pirmenybės. Pradžią — 9 v.r. Registracija — 8 v.r.

Abiejose pirmenybėse bus vykdomos komandinės ir individualinės varžybos. (Nukelta į 7-tą psl.)

AL GARBENS

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate narys

Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West

PARDAVIMAI HIGH PARK RAJONE

QUEBEC — BLOOR, atskiras, 7 kambariai per 2 augštus, plius platus ir gilus sklypas, nauja šildymo sistema, pilnai įrengtas rūsys, privatus įvažiavimas; greitai galima užimti; savininkas gyvena Vankuveryje; įmokėti apie \$10.000.

ALHAMBRA GATVĖ, atskiras 5 butų namas 14 kambarių (5 kambariai pirmame augšte savininkui), pajamos už kitus 4 butus — \$125 į savaitę; savininkas ima atgal vieną mortgičių 10%; įmokėti apie \$30.000.

ALHAMBRA GATVĖ, atskiras, 10 kambarių, pajamų namas, 3 prausyklos, užbaigtas rūsys, vandeniu šildomas; 9% mortgičius; įmokėti apie \$20.000.

ARTI DUNDAS GATVĖS, atskiras, 6 kambarių medinis namas, labai gražiai ir moderniai įrengtas, privatus įvažiavimas; prašoma kaina tik \$46.900.

PORT CREDIT, ką tik pasiūlytas parduoti gražus, naujas vienaauštis, 8 kambariai, elektra šildomas, privatus įvažiavimas, garažas; prašoma kaina tik \$69.900.

60 MYLIŲ UŽ TORONTO, 100 akrų ūkis, parduodamas gana pigia kaina; teirautis pas St. Dargį.

SKUBIAI REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI

A. L. GARBENIS

Namų tel. HU 9-1543

STASYS DARGIS

Namų tel. 248-9196

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

8½% už 1 m. term. dep.

7½% už taupymo s-tas

8¼% už pensijų planą

6% už čekių s-tas (dep.)

IMA:

9½% už asm. paskolas

9½% už mortgičius

AKTYVAI virš 11 milijonų dolerių

Asmeninės paskolas duodame iki \$10,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybę apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais — nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro; antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais — nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro; penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Telefonas 532-8723 Toronto, Ontario, M6P 1A6

ED. KONDRATAS, siuvejėjas

Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, ožkinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene).

1113 Dundas St. W.,

Toronto 3, Ontario

Tel. 533-5454

Lietuviams daroma

NUOLAIDA

YOUNG a. BIGGIN LTD. REALTOR

10 pardavimo įstaigų Toronto rajonuose

Jei planuojate pirkti ar parduoti nekilnojamą nuosavybę, mielai jums patarnaus

VYT. V. GIRDAUSKAS

Patarnaujame nuosavybių pirkimo bei pardavimo reikaluose ir MISSISSAUGA aplinkinėse

1576 Bloor St. West • Telefonai: Įstaigos: 537-3431

Toronto 165, Ontario • 537-3433

LITHO-ART SPAUSTUVĖ

971 College St., Toronto 4, Ontario

Telefonas: 533-4363

LIETUVIAI SAVININKAI

Įvairūs spaudos

darbai: leidiniai,

programos,

visi verslo bei

reklaminių

spaudinių

R. CHOLKAN & CO. LTD. REALTOR

REAL ESTATE —

GENERAL INSURANCE

KINGSWAY, puikus 5 butų pastatas, 3 ir 2 miegamųjų, didžiuliai kambariai; balkonai išsina į parką; 5 garažai su privačiu įvažiavimu, vienaaušties didumo butai, netoli susisiekimo; apie \$40.000 įmokėti, atvira skola; retai pasitaikantis pirkiny.

ROYAL YORK — BLOOR, gražus 6 kambarių vienaauštis, užbaigtas rūsys su baru, garažas su privačiu įvažiavimu, viena atvira skola.

JANE — BLOOR, apynaujis, gražus dvibutis su užbaigtu butu rūsy, gražus kiemas, garažas su privačiu įvažiavimu, apie \$20.000 įmokėti.

RUNNYMEDE — BLOOR, 7 kambarių, rupių plytų, atskiras namas, kvadratinis planas, vandeniu - alyva šildomas; pilnai užbaigtas rūsys, garažai; šeimininkas išvyksta iš Kanados. Skubus pardavimas.

COLLINGWOOD, puikus, vos pusės metų senumo, 6 didelių kambarių atskiras mūrinis vienaauštis; didžiulis kiemas, garažas su privačiu įvažiavimu, netoli ežero bei krautuvių, gražus rezidencinis rajonas; prašoma kaina \$59.900 ir viena atvira skola; nepraleiskite geros progos, ypatingai įsineantijs pensijon.

KINGSWAY, apie \$10.000 įmokėti, 6 kambarių vienaauštis, 2 prausyklos, pilnai užbaigtas rūsys, garažas su privačiu įvažiavimu, netoli susisiekimo.

P. KERBERIS,

2336 Bloor Street West

tel. 763-5555

namų 535-1584

CANADA TRUST REALTOR

KINGSWAY BRANCH

2962 Bloor St. West Tel. 236-2311

Perkant ar parduodant namus, apartamentus, verslą,

mielai jums patarnaus —

J. TAMULIONIS

Reikalingi namai pardavimui

Tel. 236-2311

Namų 239-8201

Toronto, Ontario

Arlene Morkis - Morkytė, 23 m. amžiaus, yra parašutininkė, praktikuojanti šį sportą jau dveji metai. "The Toronto Star" VIII. 29 išspausdino apie ją platoką rašinį, nes ji buvo numatyta parašutininkų programai Kanados parodos metu. Ji buvo vienintelė moteris septynių parašutininkų grupėje, turėjo iššokti iš lėktuvo 2.500 pėdų aukštyje ir nusileisti į Ontario ežerą. Atrodo, kad ji aviacinėje programoje dalyvavo. Iki šiol ji yra nusileidusi su parašutu 41 kartą. A. Morkytė dirba kaip pacientų priėmėja Princess Margaret ligoninėje. Jos motina mirė rugpjūčio mėnesį. Abu jos tėvai yra lietuviai, bet ji lietuviškai nekalba.

Toronto universitetas atsiuntė "T2" redakcijai plačią informaciją apie savo vieklą. Joje sakoma, kad priimami ir Kanados gyventojai, ir užsieniečiai pagal turimą vietų skaičių. Kaikurie fakultetai ešą perkrauti — į vieną turimą vietą yra 10 prašymų. Universitete veikia paruošiamieji kursai tiems, kurie nėra baigę Ontario XIII skyriaus. Tai "Transitional Year Programme" ir "Pre-University Courses" (Woodsworth College). Ypač vertas dėmesio vadinamasis tęstinų studijų institutas arba mokykla — "School of Continuing Studies". Ten dėstomi įvairūs mokslai, įskaitant ir kalbas. Moderniųjų kalbų eilėje pažymėta latvių kalba, bet nėra lietuvių kalbos (matyt, nėra tokių studentų). Be to, įvairių kursų rėmose dėstoma politinė bei socialinė Baltijos valstybių istorija. Informacijai telefonas: 928-2400.

Centrinėje Metropolitinio Toronto bibliotekoje veikia kalbų centras — "Languages centre", turis knygy 60 kalbų, o vadovėlinio pobūdžio knygų — 130 kalbų. Iki šiol sukaupta 52.000 tomy. Be to, 42.000 knygos yra apyvartoję metropolitinio Toronto srityje. Yra knygų ir lietuvių kalba. Knygos duodamos skaityti suinteresuotiems asmenim nemokamai. Kasmet svetimų kalbų centras papildomas naujais leidiniais. Centro vedėjas yra Leonard Wertheimer. Jis buvo nuvykęs į tarptautinę knygų parodą Frankfurte, V. Vokietijoje, kur nupirko 3.000 knygų įvairiom kalbom. Manoma, kad dėl informacijos stokos apie minėtąjį centrą torontiečiai per mažai naudojai turimomis knygomis. Šio centro lietuvių skyriuje seniau buvo ir grynai komunistinės propagandos knygu. Dalis jų buvo pašalinta. Ar nėra dabar, kol kas neturima žinių.

SPORTAS

(Atkelta iš 6-to psl.)

bos. Pirmenybės" rengia estai. Visi lietuviai šaudytojai, tiek pavieniai, tiek ir organizuoti, skatinami dalyvauti. Juzas Usvaltas yra įgalotas

koordinuoti lietuvių šaudytojų dalyvavimą. Informacijos ir registracijos reikalu prašomi kreiptis pas jį: 75 Evelyn Ave., Toronto, Ont. M6P 2Z2, tel. 762-5019. BSF lietuvių sekcija

DRAUDA

Balio Maskeliūno įstaiga

Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814
2483 Lakeshore Blvd. West, Toronto 14, Ontario
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Lietuviška maisto gaminių krautuvė

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario, Tel. 535-1258
TORONTO, ONTARIO
• — UŽSAKYMAI PRIIMAMI TELEFONU — •
• — NEMOKAMAS PRISTATYMAS — •

ĮVAIRŲS SIUNTINIAI IR DOVANOS

į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu

Dovanos be maito: Motociklai, skib, mašinos, televizijos priimtuvai, šaldytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiame pinginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavėjais gali pirkti prekių specialiose krautuvėse. Norint pasiūti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.

Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 1934 svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių. Sąžiningai ir greitai patarnaujame. DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.

LIEUVIŲ Baltic Exporting Co. 482 Roncesvalles Ave., Toronto 3, Ontario
ISTAIGA
Telefonas LE 1-3098 Savininkai S. ir F. Janavičiai

Geros žinios!!!

Pigiausias persiuntimo būdas!!!

Nei viena bendrovė nesuonia siuntinių taip pigiai, kaip Intertrade Express Corp. Dabar jūsų giminės gaus daugiau nei anksčiau

Užsakykite dabar tik per INTERTRADE EXPRESS CORP. GERIAUSIĄ DOVANĄ I LIETUVĄ

SPECIALIUS RUBLIŲ PAŽYMĖJIMUS

INTERTRADE EXPRESS CORP. jums pirmiau paratė ir jūsų giminės su tuo sutiko Su specialiais rublių pažymėjimais jūsų giminės galės nusipirkti ką tik nori už dalį reguliarios kainos. Tai lyg kad nuieitum į krautuvę su \$100 ir gautum \$200 ar \$300 vertės prekių ar net daugiau.

Specialius rublių pažymėjimai gali būti iškeičiami į pinigus, t.y. į reguliarius rublius augščiausia verte.

Intertrade Express Corp. mielai gali atsiųsti įrodymus visai nemokamai.

PILNAI GARANTUOTA GREIČIAUSIAS PRISTATYMAS

Pristatoma per 3 savaites Mokama už specialų rublį \$2.55

SI KAINA APIMA VISKĄ JOKIŲ KITŲ MOKEJIMŲ PRASYKITE MŪSŲ NEMOKAMŲ ILLUSTRUOTŲ KATALOGŲ

Užsakykite dabar tik per INTERTRADE EXPRESS CORP.

125 East 23rd St., Fifth floor New York, N.Y. 10010, USA

Telefonas 982-1530

Labai svarbu! Automobiliai

Garantuotas skubiausias pristatymas.

Prašome rinktis iš šių naujų modelių:

"ZIGULIS" VAZ 2101 \$3574.00

Naujausias pagerintas Ekspertinis modelis "ZIGULIS" VAZ 2103 \$4096.00

Station Wagon "ZIGULIS" VAZ 2102 \$3939.00

Ekspertinis modelis "MOSKVICIUS" 412IE \$3624.00

"MOSKVICIUS" 408IE \$3333.00

Station Wagon "MOSKVICIUS" 426IE \$3781.00

Station Wagon "MOSKVICIUS" 427IE \$4057.00

Naujas, pagerintas "ZAPOROZEC" ZAZ 968 AE \$2600.00

Visos kainos JAV doleriais

Prašykite mūsų specialių biuletenių su automobilių ir aptamėtų iliustracijomis.

APARTAMENTAI VARTOTI DRABUŽIAI

Svarbu žinoti lankytojams iš Sovietų Sąjungos.

Prašykite mūsų specialių biuletenių

Mes turime 26 metų patyrimą ir daug tūkstančių patenkintų klientų.

Yuri SHYMKO

- jaunas gimnazijos mokytojas
- katalikų ateivių šeima
- daugiakultūris veikėjas
- kovotojas už žmogaus teises ir tautų laisvę
- pasaulio ukrainiečių gener. sekretorius.
- lietuvių bičiulis

Svarus Jūsų ir jūsų bendruomenės balsas valdžioje

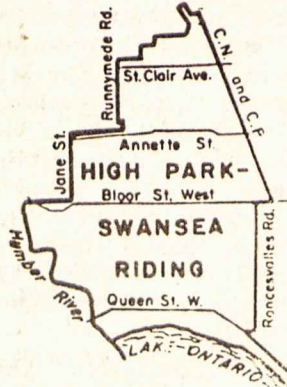
BALSUOKITE UŽ Shymko

BALSUOKITE

Yuri SHYMKO X pažangų konservatorių

HIGH PARK SWANSEA

Būstinė: 2120 BLOOR St. W. 762-8396

Rugsėjo 18, ketvirtadienį, BALSUOKITE už SHYMKO

Per lietuviškus centrus

(Atkelta iš 2-ro psl.)

Marijos vėla

Iš senelių namų nuvažiuojame į Thompsoną, kur yra "Vila Maria". Tai pirmieji vienuolyno namai, kur seselės įsikūrė atvykusios iš Europos. Tame rajone yra a.a. kun. Navicko kapas. Jis daug padėjo seselėms, kai joms teko įsikurti Amerikoje. Šios vienos administratorė yra sesuo Aneta, o kapelionas — mons. V. Balčiūnas. Vilijoje gyvena per 30 asmenų, kurių dauguma lietuvių. Čia taip pat yra koplyčia.

Marijanapolis

Kai anksčiau girdėdavau apie Marijanapolį, įsivaizdavau visuose JAV žemėlapiuose, bet neradavau. Pasirodo, Marijanapolis yra Thompsono miesto dalis su atskirais pastatais didžiuliam parke. Gaila, kad ir šioje lietuvių gimnazijoje tėra apie 100 mokinių, kurių tik vienas lietuvis.

Vienoje vietoje sustojome. Prel. Balčiūnas išlipo iš automobilio ir nuėjo prie namo. Grįžęs pasakė, kad reikia pranešti Marijanapolio administratoriui, jog čia po jų rajoną važinėti, jokie nors šnipai, o savi žmonės. Grįžome į Marijos vilą, atsisveikinome su mons. Balčiūnu ir grįžome į vienuolyną — Marijos sodybą.

Vienuolių centras

Seselių vienuolynas arba Marijos sodyba užima didelį plotą su keletu namų. Seselės 1943 m. pirkė stambų ūkį su trijų augštų namu už \$14.000. Anksčiau čia buvo vaikų namai, išlaikomi valstybės. Dabar čia yra Marijos sodyba, kurioje gyvena seselės, o vasaros metu ir vasarotojai. Vasarotojų radome apie 30: kun. A. Grauslys iš Čikagos, kun. dr. R. Krasauskas iš Romos, kun. dr. K. Gečys, miškininkas Vasaitis su ponija iš Vašingtono, dar keletas šeimų ir pavienių asmenų. Tiesa, čia ir nuolat gyvena keletas pasauliečių: M. Galdikienė, dr. O. Labanauskaitė, dr. A. Kučnas, buvęs Lietuvos kariuomenės majoras Mikaila, kurio dukrelė yra sesuo Ona, "Eglutės" redaktorė.

Seselės ir vasarotojai valgo kartu. Valgiai čia lietuviški: juoda ir balta duona, rūgštus pienas, šalti barščiai, kugelis ir kt. Prieš valgį visi kartu pasiimdžia. Po vakarienės vasarotojai eina pasivaikščioti, o vėliau, susėdę "Raudondvario" prieangyje, šnekučiuojasi.

Meno turtai

Kitą rytą po pusryčių sesuo Margarita, vienuolyno vyresnioji, aprodė vienuolyno meno turtus. Erdvioje bibliotekoje nebe-

telpa knygos, plokštelės, gintaro bei kiti meno dirbiniai, kurių daug gavo iš Lietuvos. Vieną tokių meno kūrinių — Dievo Motinos paveikslą, padarytą iš gintaro, padovanojo Bostono kardinolui H. Madeiros, kai jis liepos 27 d. lankėsi Marijos sodyboje, kurioje įvyko tradicinė lietuvių susitikimo šventė. Ant sienos — arkivysk. J. Matuliočio gintarinis paveikslas. Jis taip pat gautas iš Lietuvos. Dėžutėje — miniatiūrinis Rožinis, padarytas iš duonos. Jis gautas iš Sibiro. Taip pat daug tautinių juostų, kaklaraiščių ir kitokių lietuviškų meno dirbinių. Pirmame augšte yra didelis kambarys, pavadintas lietuviška seklyčia. Joje stalai apdengti lietuviškų raštų staltiesėmis, o ant sienų — gintariniai paveiksiai. Prie stalų kėdės taip pat lietuviško stiliaus.

Namo rūsyje įrengta spaustuve, kurioje spausdinama "Eglutė" ir kaikurie kiti spaudiniai. Čia darbuojasi seselės ir buvęs torontietis V. Abromaitis.

Vėliau užsukome į Alkos muziejų. Čia radome kun. dr. Krasauską. Jis Putname vasaroja ir darbuojasi muzėjuje. Alkos muziejų įsteigė prel. P. Juras. Dabar muzėjus pavestas Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijai.

Alkos muzėjus perkrautas paveiksiais, gintaro dirbiniais ir kitokiais meno kūriniiais. Čia saugomi ir kan. J. Tumo kailiniai. Numatoma tą muziejų išplėsti — pastatyti naują pastatą.

Iš Alkos muzėjaus kun. Krasauskas mus nuvedė į šalia sodybos esantį mišką, kur yra Mindaugo pilis, statyta vienuolyno kapeliono kun. St. Ylos. Bjome paslaptį miško keliuku. Kai išėjome į retesnę mišką, prieš akis pasirodė pilis, pastatyta iš akmenų. Jos augštis — apie 3 metrai. Pilies talpa nedidelė — galėtų tilpti apie pusę būrio karių. Žinoma, skaitant jos gynėjus ant pilies sienų, jų skaičius galėtų būti dvigubai didesnis. Į pilį įeiti negalėjome, nes ji buvo užrakinta, o pilies kunigaikštis kun. St. Yla buvo išvykęs. Pastaciaus keletą tokių pilių, kryžmine ugnimi jau būtų galima ginti Marijos sodybą nuo užpuolikų.

Koplyčia

Seselės turi gražią koplyčią, kuri koridoriumi sujungta su pagrindiniu sodybos pastatu. Kiekvieną rytą 7 v. čia laikomos lietuviškos pamaldos. Jose dalyvauja seselės ir kaikurie vasarotojai. Seselės sutartinai ir garsiai atsakinėja pamaldų metu. Koplyčioje telpa per 200 žmonių. Seselės turi dvi kandidates —

postulantes į vienuolyną: Terešę Lukoševičiūtę ir Stasę Normantaitę. Pastaroji yra baigusi universitetą su pagyrimu. Mons. Balčiūnas sako, kad ir dvasiškių krizė pereina į gerąją pusę — galima laukti gausesnių pašaukimų.

Dail. Galdiko galerija

Dar pirmą dieną M. Galdikienė mus nuvedė į dail. A. Galdiko galeriją, kurioje sudėti jo kūriniai, darbo irankiai, drabužiai, taip pat kitų tautų meno dalykai, kuriuos dailininkas surinko jau gyvendamas Amerikoje. M. Galdikienė pasakojo buvusi nepatenkinta, kai dail. Galdikas iš miesto grįždavo su pilnu portfelium įvairiausių meno kūrinių, o dabar matanti, kad dailininkas darė gerai. Galerijoje sudėti ir kitų kraštų dailininkų almanachai. Birželio 22 d. Putname įvyko supažindinimas su knyga "Adomas Galdikas", kuri buvo išleista p. Galdikienės rūpesčiu. (Bus daugiau)

Sudbury, Ontario

KLB SUDBURY APYLINKĖS VALDYBA kviečia visus apylinkės lietuivius bei jų draugus atsilankyti į Tautos šventės minėjimą, rugsėjo 6, šeštadienį, 7 v., ukrainiečių salėje, 130 Frood Rd. Programoje: trumpa oficialioji dalis, Toronto VI. Pūtvio šaulių kuopos teatras "Aitvaras", vadovaujamas D. Dargytės-Biškevičienės. Vaidins 2 veiksmų komediją "Generacijos medis". Po programos — šokiai, loterija, bufetas ir baras. Taip pat kviečiame mūsų šiaurės kolonijų lietuivius iš Sault Ste. Marie, Thunder Bay, Timmins atvykti į šį vakarą. Įėjimas porai — \$5, pavieniams asmenims — \$3.

Valdyba

ŠYPSENOS

Vagis

— Drauge pilietai, — sako teisėjas, — pats esi kaltinamas kiauulės ir septynių paršiukų pavogimu...

— Kaltas, drauge teisėjau, tik kiauulės pavogimu, o dėl paršiukų tai grynas melas — jie patys nužingsniavo paskui motiną...

Pas giminaiti

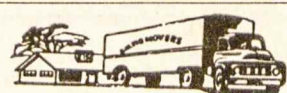
Atvažiuo žmogus pas giminaiti ir prie pat jo namo emė keikti bei mušti savo asilą.

— Kam tu jį muši? — klausia šeimnininkas, pravėręs duris.

— Verta jį, tokį neklauzadą, mušti, oi, verta: prikovavau visokių gėrybių, sakau, dovany atvešu, o asilas nė iš vietos! Tai gi, tuščiomis ir atvažiuavau...

— Niekis... Ką atvežė, tą ir parsiveš, — pasakė namų šeimnininkas. (Kurdų humoras)

Parinko Pr. Alš.

BALTIC MOVERS VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS BALDAI IR KT.

Vežamas turtas pilnai apdraustas Skambinti tel. LE 4-1403 30 DEWSON St., Toronto, Ont.

Tėviškės Žiburiai • 1975. IX. 4. — Nr. 36 (1335) • 7 psl.

Čikagos lietuvių horizonte

VLADAS RAMOJUS

PROF. V. MANELIO SUKAKTIS Rugsėjo 7 d. Mišiomis įėjusių koplyčioje ir specialia akademija Jau-nimo Centre bus paminėtas a.a. prof. Vitas Manelis dešimtyjų mirties metininių proga. Velionis mirė Čikagos priemiestyje 1965. VII. 2, sulaukęs vos 55 m. amžiaus. Ant jo kapo Sv. Kazimiero liet. kapinės stovi meniškas paminklas su įrašu "Žemė pamile — dangaus ilgėkimės". Neilga, bet kūrybinga savo gyvenimą prof. V. Manelis paskyrė žemės ūkio ekonomijai, tam paskatinimo susilaukęs iš savo profesoriaus kan. F. Kemėšio. Diplomuto agronomo ekonomisto laipsnį Manelis gavo 1932 m., agronomijos daktaro — 1939 m. Pradėjęs dėstyti Dotnuvos Žemės ūkio akademijoje 1933 m., jis pareigose kilo ir nuo 1941 m. iki pasitraukimo iš Lietuvos ėjo prarektorius pareigas. Pasitraukęs iš Lietuvos, kartu su kitais profesoriais rūpinosi, kad Pinnberge būtų atidarytas Pabaltijo universitetas. Ten jis ėjo žemės ūkio fakulteto dekanu, vėliau lietuvių skyriaus rektorius pareigas ligi išvykimo į JAV 1948 m. Nuo 1956 m. iki mirties dirbo mokslinius instrumentus gaminančios imonės administracijos vadovaujančioje vietoje.

Nuo moksleivio dienų prof. V. Manelis buvo sąmoningas ateitininkas ir tokiu išliko iki mirties. 1960-62 m. buvo Ateitininkų Sendraugių S-gos čs pirmininku. Ypač pasižymėjo tolerancija kitap galvojančiams. Velionis taip pat buvo rašto žmogus, parašė nemažą mokslinių studijų ir straipsnių įvairiomis temomis. Visi tie straipsniai žmonos Faustinos yra tvarkingai sukljuoti, sudėti į aplankus ir stropiai saugomi. Rankraštyje profesorius paliko ir šias studijas: "Kan. F. Kemėšio veikla nepriklausomoje Lietuvoje", "Amerikiečių politinio horizonto reikalu", "JAV žemės ūkio politikos pagrindiniai bruožai". Visą tą profesoriaus paliktą kūrybinį turtą mudu su kun. J. Kubiliu, dabartiniu Montrelio Aušros Vartų parapijos klebonu, Maneliu namuose apžiūrėjom 1970 m., kai buvo minimos penktosios prof. V. Manelio mirties metinės.

Velionis buvo augštaitis, gimęs Šimonių miestelyje. Seimoje buvo 14 vaikų, 10 iš jų užaugo ir visi liko Lietuvoje. Profesorius stengėsi savo broliams ir seserims padėti, nes artimo meilė ir socialiniai reikalai per visą gyvenimą buvo vieni svarbiausių jo gyvenimo rūpesčių. Jo asmenį rugsėjo 7 d. įvyksiančioje akademijoje plačiau nušvies dr. B. Povilaitis. Taip pat bus ir meninė dalis.

KAPELIONO SUKAKTIS

Vienas turtingiausių lietuvių kunigų bene bus kun. dr. Feliksas Gu-

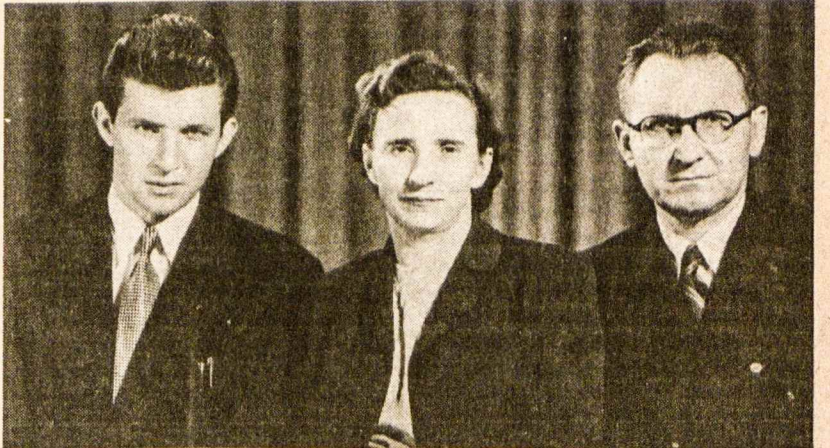
reckas, lietuvių Sv. Seimos Vilos kapelionas. Prieš 10 metų vietinė lietuvių šalpa rūpintis jis įsteigė Lietuvos Dukterų Dr-ją, šiuo metu turinčią net 800 narių ne tik Čikagoje, kur yra jos centras, bet net ir prie Pacifiko. Kadangi apie kun. dr. F. Gurecką, kuris yra draugijos kapelionas, sukasi visas veiklos ratas, tad daug kas ji vadina kunigu, turinčiu net 800 dukterų.

S. m. liepos mėn. suėjo 40 m., kai kun. dr. F. Gureckas gavo kunigo šventimus. Pirmąsias Mišias atlikė gimtųjų Užpalių šventovėje 1935 m. liepos 7 d. Nors kilme augstaitis, bet baigė Telšių kunigų seminariją. Todėl pirmųjų Mišių proga pamokslą pasakė tuometinis Telšių vyskupas ir bolševikų kankinys V. Borisevičius.

Jaunas kunigas pareigose greit kilo: vikaras istoriniuose Kražiuose, "Žemaičių Prieteliaus" redaktorius, Tauragės gimnazijos ir mokytojų seminarijos kapelionas, kandidatas ruoštis Sv. Rašto profesūrai Romoje. Bolševikų okupacija sumaišė jauną kunigo ateities kelią. Patekęs į konfliktą su NKVD, 1940 m. rudenį per žaliąją sieną pasitraukė į Vokietiją. Porą metų studijavo Breslau mieste, iš ten persikėlė į Austriją, kur jam atiteko didžioji artimo pagalbos misija — padėti vis gausėjantiems lietuviams tremtiniams. Vienoje, kur jis ėjo lietuvių kapeliono pareigas, buvo įsteigta Lietuviams Gelbėti Draugija, įsigytos patalpos lietuviams priglausti. 1950 m. atvyko į JAV ir laikinai apsisėjo Čikagoje. Šešiem mėnesiam buvo išvykęs į Torontą ir ėjo vikaro pareigas Sv. Jo-no Kr. liet. parapijoje. Grįžęs į Čikagą, ėjo vikaro pareigas įvairiose parapijose, paruošė ir apgynė teologijos daktarata, metus laiko studijavo gilio Oksfordo universitete, Anglijoje. Nuo 1962 m. eina kapeliono pareigas Sv. Seimos Viloje ir turi daug gražaus laiko rūpintis šalpos reikalais. Jo suorganizuota Lietuvos Dukterų Dr-ja, šalia kitų gerų darbų, lietuvių šalpai jau yra išleidusi apie \$200,000.

Minėdamas 40 metų kunigystės sukaktį, kun. dr. F. Gureckas Mišias atlikė rugpjūčio 17 d. lietuvių įėjusių koplyčioje, asistuojant kurso draugui kun. dr. K. Rubliui, kun. dr. M. Kirkliliui ir kun. J. Raibūziui, SJ. Solo giedojų sol. D. Stankaitytė, vargonavo muz. A. Jurgutis, prieš metus pabėgęs iš okup. Lietuvos. Po Mišių sukaiktuvininko sesuo dantų gyd. O. Gurekaitė-Bakaitienė Jau-nimo Centro kavinėje surengė pietus, kuriuose dalyvavo apie 150 kvietinių svečių.

Nuosirdžiai jam linkiu ilgų, sveikų ir kūrybingų metų; svarbiausia — išieisti seniai paruoštą veiklą "Sv. Mišios I ir II šimtmeityje".

A.a. prof. Vitas Manelis su žmona Faustina ir sūniumi dr. Juozu

743-0100

FRANK BARAUSKAS, F.R.I.

Nuosavybių pirkimas ir pardavimas; pirmų ir antrų mortgičių sudarymas

FRANK BARAUSKAS LIMITED, Realtor

Dresher-Barauskas INSURANCE AGENCY LTD.

Visų rūšių drauda • VALTERIS DREŠERIS

• Įstaigos tel. 233-3334 ir 231-2661 • Namų tel. 233-4446 • 3828 Bloor St. W. (Prie Kipling ir Six Point Plaza) •

OKULISTAS

L. LUNSKY, R.O. M. LUNSKY, O.D., M.S.C.

470 COLLEGE ST., TORONTO Tel. 921-3924

Darbo valandos 9.30 v.r. - 6 v.v. Dėl priėmimo skambinti telefonu

OKULISTAS

S. BROGOWSKY, O.D. 412 RONCESVALLES AVE. (prie Howard Park Ave.)

Kabineto tel. 531-4251 Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 v. ryto iki 4 v. p.p.

Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

INSURANCE

Namų — Gyvybės — Automobilių — Komerciniai 249-2067 WALTER DAUGINIS 249-2883 35 Landron Cres., Weston, Ontario

V. Bačėnas All Seasons Travel, B.D.

2224 Dundas Street W.,

Toronto, Ontario

M 6 R 1 X 3

Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti

tel. 533-3531

nuo 11 v. r. iki 7 v. v.

TORONTONT

Anapilio žinios

Telefonas: 277-1270

— Šį sekmadienį lietuvių maldininkų keliuė į Midlandą, Pamaldos — 12.30 v.p.p. kankinių šventovėje. Susisiekimo priemonės bus parūpinotos tiems, kurie užsiregistruos iki šio trečiadienio parapijų klebonijose. Išvykstama nuo Prisikėlimo par. šventovės sekmadienį 10 v.r.

— Ryšium su maldininkų keliuė į Midlandą Wasagoje lietuviams pamaldos šį sekmadienį bus tik 10 v.r. Po šio sekmadienio Wasagoje pamaldos sekmadieniais bus laikomos 11 v.r. iki Padėkos Dienos.

— Sv. Jono lietuvių kapinėse palaidoti: a.a. Stasys Telšinskas, a.a. Endrius Buntinas ir a.a. Antanas Keršys iš Hamiltono. Velionių artimiesiems nuosirdi užuojauta.

— Prasidėjus mokslo metams Anapilio salėje vėl prasideda krepšinio treniruotės.

— Australijoje mirus a.a. Leonardui Garbaliuskui, jo sūnui inž. Leonardui ir jo šeimai gili užuojauta. Už velionį Anapilijų rugsėjo 28 d. atlaikytis Mišios, kuriose dalyvavo velionies artimieji giminės.

— Geriausi linkėjimai Arthur Maloney, nuo rugsėjo mėnesio pradėjusiam eiti svarbias pareigas Ontario provincijoje. Šis žymus teisininkas, nors ateityje nebesivers advokato praktika, pagelbės ir mūsų tautiečiams.

— Tradicinis Anapilio balius įvyks lapkričio 8 d., šeštadienį. Programa atlikti sutiko "Antrasis kaimas" iš Čikagos.

— Anapilio statybai aukėjo po \$100: M. S. Butinskas, A. S. Petraitis, K. A. Griškos (Čikaga) ir N. N.: po \$50: M. Stankus iš S. Karolinos, JAV V. ir G. Balčiūnai. Geradariams nuosirdi padėka.

— Pamaldos šį sekmadienį Anapilijų: 10 v.r. už a.a. Antaną Katele, 11 v.r. už J. M. Žekų giminės bei mirusiuosius.

Evangelikų liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— Sekmadienį — Seimos šventės pamaldos su šv. Komunija. Visų sekmadienio mokyklos vaikų bei konfirmantų dalyvavimas būtinas. Po pamaldų — moterų draugijos susirinkimas pas I. Drešerienę, 215 Lloyd Manor Rd., Islington.

— Rugsėjo 9 d., 8 v.v., svarbus parapijos tarybos posėdis. Visų liuteronų parapijos tarybos narių dalyvavimas būtinas. Posėdyje taip pat prašoma dalyvauti derybų komiteto nariams.

— Rugsėjo 12, penktadienį, 6.30 v.v., konfirmantų pamoka šventovėje.

— Primename visiems liuteronams evangelikams, kad rugsėjo 28 d. po 11 v. bendrą pamaldų 12 v. įvyks antras parapijos susirinkimas, kuriame bus balsuojamas kun. A. Žilinsko kvietimas į klebonus. Todėl visi krikščionys, norintys prisirašyti prie liet. ev. parapijos, prašomi kuo greičiau susisiekti su liuteronų klebonu tel. 277-2148.

— Rugsėjo 29 d. mirė Endrius Buntinas, 82 m., Penetang ligoninėje. Velionis gimė Žardėje, Klaipėdos krašte. Paliko liudinčius — seserį Mariją Kunkienę Wasagoje, brolius Miką — Lietuvoje, Vilijū — Čikagoje, Valterį — Montrealyje. Velionis palaidotas Sv. Jono liuteronų kapinėse rugsėjo 1 d. iš Išganytojo šventovės. Užuojauta šeimai.

Ar jūsų vaikai jau lanko liuteronų mokyklą?

NATURALIAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA, 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5. Tel. 533-8008. Bernardas Naujalis, R. M. Npt. R. N. A.

JONAS BANALIS atlieka visus statybos remontus, naujus pristatymus, prausyklų keramikos, sienų ir grindų darbus. Skambinti po 5 v.p.p. telefoną 535-4329.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalių, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronto.

SAVININKAI ISVAŽIUOJA JAV. Kaina sumažinta, nes reikia greitai parduoti. 4 metų senumo mūrinis dvibutis Naujojo Wasago, arti vandens. I augšte: salonas, miegamasis ir kiti patogumai; II augšte: 3 miegamieji, didelis salonas, virtuvė ir saulės kambarys. Žemi nuosavybės mokesčiai. Labai gera investicija. Skambinti Pr. Barauskui 743-0100 Realtor Toronto.

LIETUVIS ATLIEKA visus namų daiktų darbus iš lauko. Telefonas 535-2581. Skambinti po 5 v.p.p. ir klausti Joe.

FOTOGRAFIAS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarvydai tel. 534-5615.

BARONESSA Beauty Salon
Savininkė Alė Kerberienė
2265 Bloor St. W.
kampas Bloor-Durrie gatvių
Telefonas 762-4252
Įvairaus stiliaus sušukavimai, pumetiniai, dažymas, perukai ir t.t. Prieinamos kainos.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Rugsėjo 30 d. iš mūsų šventovės buvo palaidotas Stasys Telšinskas; broliui ir jo šeimai reikiame gilia užuojauta. Mirus Endriui Buntinui, kuris turi nuopelnų mūsų stovyklavietės įsigijime, jo broliams, sesutei ir artimiesiems reikiame nuosirdžią užuojautą. Taip pat reikiame gilia užuojauta Leonardui Garbaliuskui, Australijoj mirus jo tėveliui.

— Nuosirdūs sveikinimai: Regina ir Antanui Ulboms, rugsėjo 30 d. paminėjusiems savo draugu tarpe 25 metų vedybinę sukaktį; Onai Leskauskienė, paminėjusiai mūsų Parodų salėje gražaus savo amžiaus suaktį.

— Susituokė: Andrius Chvedukas ir Lily Marceinek.

— Pakrikštyta Antonija Sofija, Justino ir Violetos Laurinavičių dukrelė.

— Santuokai rengiasi: Ramūnas Barakauskas ir Elena Kriščiūnaitė; Petras Paškevičius ir Marlene Harley.

— Šį sekmadienį antroji rinkliava parapijos skolos mažinti.

— Šis penktadienis yra mėnesio pirmasis; ligoniai ir seneliai apūpinami sakramentais iš anksto susitarus.

— Ateinantį sekmadienį bus maldininkų keliuė į Midlandą. Mišios — 12.30.

— Parapijos choras pradeda repetitijas ketvirtadienį, 7.30 v.v. Choras pradės giedoti šventovėje rugsėjo 14 d., 11.30 v.

— Pensininkų pobūvis įvyks rugsėjo 9, antradienį, 4 v.p.p.

— Rugsėjo 8 d. Kennebunkporte bus visuotinis lietuvių pranciškonų provincijos suvažiavimas. Dalyvaus iš Toronto kun. A. Simanavičius ir kun. B. Bagdonas.

— Mūsų klebonijoje lankėsi kun. Gabrielius Baltrušaitis iš Ročesterio, kun. Liudvikas Vėželis, misijonierius Korėjoje, kun. Tarcizius — Viktoras Garbukas, grįžęs atostogų iš Sv. Žemės (sakė pamokslą sekmadienį) ir br. Viktoras Biveinis iš Brooklyn.

— Mišios šeštad., 8 v. — už Birutę Legaitienę, užpr. R. Urbanaitis; 8.30 v. — už Aleksandrą Petkūną, užpr. U. Petkūnienės; 9 v. — už Antaną Kemežį, Mariją Vasarienę ir Vytautą Babecką, užpr. E. Kemežienės; 9.30 v. — už Stasį Asevičių, užpr. D. Asevičienės; sekmad., 8 v. — už parapijiečius; 9 v. — už Ireną Gurevičienę, užpr. A. Gurevičiaus; 10 v. — už Stasį Černiauską, užpr. J. Černiauskienės; 11.30 v. — už Edvardą Stankaitį, užpr. J. B. Stankaičių; 12 v. — trečtininkų intencija; 7 v. — už Steponą Juodikaity, užpr. J. Juodikaitytės.

Lietuvių Namų žinios

— Pr. sekmadienį LN popietę apilankė per 200 asmenų; 182 suvalgė pilnus pietus. Dalyvavo Henrikas ir Gilma Eleksai, Jonas Juzaitis, Lilija ir Ramūnas Buntinai, Povilas Usvaitas su sūnumis Vyta ir Algij, Vacys, Algis, Vyta ir Meta Jonynai iš Čikagos, Arvydas Buntinas iš Los Angeles, Antanas ir Joana Telšinskai iš Miami, Palmyra Desmond iš Londono Anglijos, agronomas M. Gailiūnas iš Australijos, Irena Ruseckienė iš Hartford, Mikulskis Seima iš Woodhaven, N.Y., D. Mozūraitienė su sūnum Edvardu iš Montrelio, Alfonsas Zlatkus iš Thunder Bay.

— Reikalų vedėjui Algijui Juzukoniui pasitraukus iš pareigų, į jo vietą priimtas Paulius Dunderas. Jis yra malonus vyras, užaugęs ir mokslus išėjęs Kanadoje. Manoma, kad jam administruojant LN pagausės Kanadoje užaugę jaunimas.

— Virtuvės sekmadieniais reikia daugiau darbininkų. Darbas gerai atlyginamas. Suinteresuotos prašomos kreiptis į LN raštinę arba skambinti tel. 533-9030.

— Lapkričio 8 d. LN Moterų Būrelio ruošiamo koncerto programoje dalyvaus solistai G. Čapkauskienė ir V. Verikaitis.

— LN bingo lošimai yra gausiai lankomi, kaip ir pernai tuo pat metu. Pernai viešo susisiekimo streikas buvo gana didelė kliūtis, kurios šiemet nėra.

— Dar yra neatsiėmusių LN paskolos laktų. Juos galima atsiimti LN sekmadienio popietę metu iš informacinės tarnybos.

— LN reikia daugiau narių. Vasaros metu naujų narių įrašymas buvo labai sumažėjęs. Dabar, grįžtant daugiau liuteronų iš vasarviečių, reikia laukti daugiau naujų narių. Praejuosią savaitę nario įnašus įmokėjo: Stasys Paketuras ir Ona Dačienė po \$100, Kazys Dulevičius — \$50.

A.a. Endrius Buntinas, 82 m. amžiaus, mirė Penetang ligoninėje rugsėjo 30 d. Velionis yra ankstyvesnės imigracijos liuteronas, kilęs iš Klaipėdos krašto. Prie Naujosios Wasagos turėjo įsigijęs didesnę žemės plotą, kurio dalį geromis sąlygomis pardavė T.T. pranciškonų stovyklavietei. Velionis buvo susipratus liuteronas. Jau sirgdamas rado reikalingą atvykti iš Wasago į Torontą ir dalyvauti parapijiečių balsavime. Palaidotas iš ev. liuteronų Išganytojo šventovės Sv. Jono liuteronų kapinėse, kur jau ilsisi jo brolis inž. Bernardas.

Pamaldos Midlande. Šį sekmadienį, rugsėjo 7, rengiama liuteronų maldininkų keliuė į S. Amerikos pirmųjų kankinių šventovę Midlande. Pamaldos liuteronams bus 12.30 v.p.p. kankinių šventovėje, po to susitelkimas prie liuteronų kryžiaus šventoriuje. Šventųjų Metų proga šias pamaldas organizuoja abi Toronto katalikų parapijos. Norintieji pasinaudoti specialiomis susisiekimo priemonėmis registruojasi parapijose iki šio trečiadienio. Išvykstama nuo Prisikėlimo šventovės sekmadienio rytą 10 v.

Toronto Maironio mokyklos pamokos prasidės rugsėjo 13, šeštadienį, 9 v.r., Sv. Vincento mokyklos patalpose (tarp Westminster ir Fermanagh gatvių prie Roncesvalles). Pirmąjį šeštadienį mokiniai ir mokytojai namo 12 v., o kitais šeštadieniais — 12.30 v.p.p. Tėvai yra prašomi jau pirmąjį šeštadienį visus savo vaikus atsiųsti į mokyklą. Bus registruojami ir nauji mokiniai. I pirmąjį skyrių priimami vaikai nuo 6 metų, o į parengiamąjį — nuo 4 metų. Kviečiami mokyklą lankyti ir tie liuteronai, kurie silpnai arba visai nekalba lietuviškai. Jiems bus pritaikyta liuteronų kalbos kursas. Vedėjas

Muzikas Jonas Govėdas, "Varpo" choro dirigentas ir įvairių koncertų akompaniatorius, atidaro savo muzikos studiją Toronto Lietuvių Namuose rugsėjo pradžioje ir priima įvairaus amžiaus mokinius, norinčius mokytis skambinti pianinu. Registruotis telefonu 531-5870.

Visuotinis Lietuvių Namų Moterų Būrelio susirinkimas — rugsėjo 16, antradienį, 7.30 v.v., Gedimino pilies menėje. Būrelio narės bei ponios, norinčios įsijungti į Būrelio veiklą, maloniai kviečiamos atsilankyti.

Valdyba

Augštesniųjų Lituanistinių Kursų pamokos prasidės rugsėjo 23, antradienį, 6.45 v.v., Toronto West Park Secondary School (Bloor — Dundas St.). Registruotis pas kursų vedėją V. Tasecką (168 Bartlett Ave., Toronto, Ont., tel. 535-6659). Priimami XI, XII, XIII skyrių mokiniai (jie gaus užskaitas), universiteto studentai, I pradinę (elementary) kursą priimami ir liuteronų kalbos nemokantys.

M. K. Čiurlionio 100 metų gimimo sukakties minėjimas Toronte įvyks rugsėjo 27, šeštadienį, Anapilio salėje. Numatyta speciali programa, kurioje dalyvaus ir Čiurlionio ansamblis iš Klevelando. Po programos — pobūvis. Minėjimą rengia KLB Toronto apylinkės valdyba, talkinama Anapilio. Pakvietimai iš anksto gaunami nuo šio savaitgalio liuteronų savaitraštyje.

Baltiečių ir kitų pavergtų tautų demonstracija — laisvės būdijimą prie Toronto rotušės Helsinkio konferencijos proga pastebėjo spaudos agentūra "Canadian Press" ir savo pranešimus bei nuotraukas išsiuntinėjo įvairiems laikraščiams. Mūsų bendradarbis V. P. atsiuntė iškarpa iš St. John, N.B., dienraščio "The Evening Times-Globe" VII. 31, kurio pirmajame puslapyje išspausdinta nuotrauka iš torontieškės demonstracijos ir trumpas aprašymas.

Ed Negridge rinkiminės būstinės adresas: 2487 Bloor St. W., Toronto, Ont. Tel. 763-3823. Aukas siunčiantieji prašomi adresuoti "Ed Negridge Campaign".

St. D.

"The Toronto Star" VIII. 30 išspausdino ilgą Tom Harpur rašinį apie Ontario indėnų atgimimo religinį meną — rėžinius uoloje, kuriame atpašakojo liuteronų profesorius Joanos ir Romo Vastokų veikalą "The Sacred Art of the Algonkians". Abu profesoriai dėsto Trento universitete Peterboro mieste. Jiedu kurį laiką tyrinėjo indėnų petroglifus ir parašė studiją, kuri buvo išleista 1973 m.

A. GROSSMANAS, Ontario vyriausybės ministras, pavergtų tautų demonstracijoje Toronte pasakęs išpuodingą kalbą

A.a. Telšinskas, 53 m. amžiaus, mirė rugsėjo 27 d. Queen Elizabeth ligoninėje, po kraujo išsiliejimo galvoje neatgavęs sąmonės. Velionis buvo kilęs iš Žemaitijos, viengungis, sėkmingai vadovavęs statybos darbams. Velionies laidotuvių rūpinosi jo brolis Antanas, atvykęs iš Floridos. Velionis paliko testamentą, užrašęs palikimą ladbardinėms ir kultūrinėms liuteronų institucijoms Toronte. Palaidotas iš Prisikėlimo parapijos Sv. Jono liuteronų kapinėse.

Sukaktuvinėje ateitininkų stovykloje, kuri buvo surengta rugsėjo 24 — rugsėjo 1 d. Dainavoje prie Detroito, dalyvavo apie 400 asmenų. Iš Toronto buvo apie 20, daugiausia studentų ir moksleivių. Labai mažai dalyvavo torontiečių sėdraugiu. Stovykla buvo visais atžvilgiais gerai suorganizuota, ypač gera buvo paskaitų, literatūrinio ir kitų renginių programa. Iš torontiečių programoje dalyvavo kaip koreferantai, svarstybų nariai arba paskaitininkai — Gabija Juozapavičiūtė (koreferatą atsiuntė raštu), Eugenijus Girdauskas, Almis Kuolas, Rūta Urbanaitė, kun. Pr. Gaidas.

Lietuvių šeimos kalba yra liuteronų kalba

Lietuvių šeimos kalba yra liuteronų kalba

Lietuvių šeimos kalba yra liuteronų kalba

Lietuvių šeimos kalba yra liuteronų kalba

Lietuvių šeimos kalba yra liuteronų kalba

Lietuvių šeimos kalba yra liuteronų kalba

Lietuvių šeimos kalba yra liuteronų kalba

Lietuvių šeimos kalba yra liuteronų kalba

Lietuvių šeimos kalba yra liuteronų kalba

Lietuvių šeimos kalba yra liuteronų kalba

Lietuvių šeimos kalba yra liuteronų kalba

Lietuvių šeimos kalba yra liuteronų kalba

Lietuvių šeimos kalba yra liuteronų kalba

Lietuvių šeimos kalba yra liuteronų kalba

Lietuvių šeimos kalba yra liuteronų kalba

Lietuvių šeimos kalba yra liuteronų kalba

Lietuvių šeimos kalba yra liuteronų kalba

Lietuvių šeimos kalba yra liuteronų kalba

Lietuvių šeimos kalba yra liuteronų kalba

Lietuvių šeimos kalba yra liuteronų kalba

Lietuvių šeimos kalba yra liuteronų kalba

Lietuvių šeimos kalba yra liuteronų kalba

Toronto Lietuvių Namų Moterų Būrelio valdyba, baigusi savo kadenciją praėjusį pavasarį. Pirmoje eilėje iš kairės: M. Vaitkienė, O. Rinkeviciūtė, K. Butienė, Ald. Jankaitienė, pirm., B. Badarfenė, P. Jankaitienė; antroje eilėje: J. Rukšienė, A. Stupienė, A. Skilandžiūnienė, L. Novogrodskienė, H. Simonavičienė

Mieli studentai ir draugai! TULSK kviečia jus į

"MOKŠŠOKS"

(pirmus mokslo metų šokius)
PIZZA — POPCORN — PRIZAI

Prisikėlimo parapijos parodų salėje, rugsėjo 12, penktadienį, 8 val. vakaro.

Edward Negridge, liuteronų bičiulis, Toronto miesto tarybos narys, kandidatuoja į Ontario provincijos parlamentą rugsėjo 18 d. kaip liberalų partijos kandidatas High Park — Swansea rinkiminėje apylinkėje. Lietuviams ir kitom tautinėm grupėm jis yra daug pasitarnavęs. Kai Australija ir N. Zelandija pripažino Baltijos valstybes okupantei Sov. Sąjungai, E. Negridge pasiūlymu buvo priimta miesto tarybos rezoliucija, reikalaujanti Kanados vyriausybės pareikšti protestą. Kai buvo surengta demonstracija Helsinkio konferencijos proga, jis pasakė kalbą, smerkiančią Kanados laikyseną. Įvertindamas kultūrinį liuteronų darbą, E. Negridge daug padėjo L. Namams, organizacijoms, "Park Lithuania" byloje ir kitais atvejais. Jis yra ukrainiečių kilmės ir gerai suprantą liuteronų reikalus. Į savo rinkiminį štabą yra pasikvietęs keletą liuteronų. Finansinės komisijos pirmininko pareigas patikėjo Stasiui Dargiui. Už savo talką liuteronams E. Negridge laukia balsuotojų talkos iš liuteronų pusės. Jei būtų išrinktas į Ontario parlamentą, galėtų dar daugiau padėti liuteronams. Jis yra žinomas kaip labai paslaugus žmogus, padedąs visiems, ir jį besikreipiantiems. Tai jis yra įrodęs būdamas atstovu ir miesto taryboje.

Ed Negridge rinkiminės būstinės adresas: 2487 Bloor St. W., Toronto, Ont. Tel. 763-3823. Aukais siunčiantieji prašomi adresuoti "Ed Negridge Campaign".

St. D.

"The Toronto Star" VIII. 30 išspausdino ilgą Tom Harpur rašinį apie Ontario indėnų atgimimo religinį meną — rėžinius uoloje, kuriame atpašakojo liuteronų profesorius Joanos ir Romo Vastokų veikalą "The Sacred Art of the Algonkians". Abu profesoriai dėsto Trento universitete Peterboro mieste. Jiedu kurį laiką tyrinėjo indėnų petroglifus ir parašė studiją, kuri buvo išleista 1973 m.

A. GROSSMANAS, Ontario vyriausybės ministras, pavergtų tautų demonstracijoje Toronte pasakęs išpuodingą kalbą

A.a. Telšinskas, 53 m. amžiaus, mirė rugsėjo 27 d. Queen Elizabeth ligoninėje, po kraujo išsiliejimo galvoje neatgavęs sąmonės. Velionis buvo kilęs iš Žemaitijos, viengungis, sėkmingai vadovavęs statybos darbams. Velionies laidotuvių rūpinosi jo brolis Antanas, atvykęs iš Floridos. Velionis paliko testamentą, užrašęs palikimą ladbardinėms ir kultūrinėms liuteronų institucijoms Toronte. Palaidotas iš Prisikėlimo parapijos Sv. Jono liuteronų kapinėse.

Sukaktuvinėje ateitininkų stovykloje, kuri buvo surengta rugsėjo 24 — rugsėjo 1 d. Dainavoje prie Detroito, dalyvavo apie 400 asmenų. Iš Toronto buvo apie 20, daugiausia studentų ir moksleivių. Labai mažai dalyvavo torontiečių sėdraugiu. Stovykla buvo visais atžvilgiais gerai suorganizuota, ypač gera buvo paskaitų, literatūrinio ir kitų renginių programa. Iš torontiečių programoje dalyvavo kaip koreferantai, svarstybų nariai arba paskaitininkai — Gabija Juozapavičiūtė (koreferatą atsiuntė raštu), Eugenijus Girdauskas, Almis Kuolas, Rūta Urbanaitė, kun. Pr. Gaidas.

Lietuvių šeimos kalba yra liuteronų kalba

Lietuvių šeimos kalba yra liuteronų kalba

Lietuvių šeimos kalba yra liuteronų kalba

Lietuvių šeimos kalba yra liuteronų kalba

Lietuvių šeimos kalba yra liuteronų kalba

Lietuvių šeimos kalba yra liuteronų kalba

Lietuvių šeimos kalba yra liuteronų kalba

Lietuvių šeimos kalba yra liuteronų kalba

Lietuvių šeimos kalba yra liuteronų kalba

Lietuvių šeimos kalba yra liuteronų kalba

Lietuvių šeimos kalba yra liuteronų kalba

Lietuvių šeimos kalba yra liuteronų kalba

MONTREALQUE

Aušros Vartų parapijos 25-rių metų sukaktis minima rugsėjo 7, sekmadienį. Iškilmingos pamaldos — 11 v.r., dalyvaujant keliem kunigam, organizacijom ir sol. G. Čapkauskienėi. Po pamaldų — sukaktuvinės valės. Paskaitai pakviestas inž. Juozas Danys. Išvakarėse, t.y. rugsėjo 6, šeštadienį, 7.30 v.v., bus susikaupimo valanda su mirusių prisiminimu, giesmė "Libera", "Ave Maria", "Dievas mūsų prieglauda". Dalyvaus parapijos choras ir "Gintaro" ansamblis.

Kun. J. Vaišnys, SJ, kurį laiką darbavęsis Montrelio AV parapijoje, o dabar gyvenąs Čikagoje ir redaguojąs žurnalą "Laiškai Lietuviams", lankėsi Montrealyje.

Sukaktuvinis AV parapijos leidinys jau baigiamas rinkti spaustuveje. Jo redaktorius Jonas Narbutas yra išvykęs į Torontą, kur taiso korektūras ir rūpinasi leidinio atspausdinimu. Jo duklė gyvena Hamiltone, tad ten jis ir apsisistojo. Iš Hamiltono netolimas kelias į spaustuves.

Inž. Kostas Astravas, pasirašęs sutartį su valstybine Irano bendrove, rugsėjo 8 d. išvyksta

ten dirbti kaip konsultantas nafotos ir natūralių dujų eksploatacijoje ir apdirbimo pramonėje. Nuolatinė gyvenamoji vieta bus Ahwaz mieste. Dirbdamas Iranu, nori palaikyti ryšius su palikimais, su Azijoje dirbančiais ar keliaujančiais tautiečiais. Adresas: K. Astravas, c/o OSCO, Ahwaz, P.O. Box 1095, Teheran, Iran. Cable: Iranex Telex 2501. Mr. K. Astravas, Ahwaz.

Lenkų Kultūros Dienos rengiamos antrojoje spalio pusėje Vaudreuil vietovėje (30 mylių nuo Montrelio) puikiuose kultūros rūmuose. Pastarųjų vadovybė kreipėsi į lenkų kultūros centrą Montrealyje ir pakvietė surengti 3 dienų lenkų kultūros festivalį. Programoje numatyta paskaita prancūzų kalba apie lenkų kultūrą, dailės ir tautodailės paroda, audinių paroda, koncertai, filmai. Festivalį globos Vaudreuil prancūzų kultūros rūmai.

Kanados lenkų kultūros centras Montrealyje savo veiklą gavė \$3.000 iš daugiakultūrių reikalų ministerio. Jis organizuoja programas, vykdydamas šūkių: "Muzika ir menas visiems".

Greitas ir tikslus patarnavimas!
Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355
PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA. Tel. 727-3120
6695 — 35th Avenue, Montreal 409 Namų 376-3781
Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.
Komercinio, privataus turto, automobilų, atsakomybės, gyvybės draudimas

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL, QUE. H4E 2A8. TEL. 766-5827

MOKA UŽ:	DUODA PASKOLAS:
Einamasis s-tos	Asmeninės
Taupomasis s-tos	Nekiln. turto
Term. ind. 1 m.	Cekų kredito
Term. ind. 2 m.	Investicines nuo
Term. ind. 3 m.	

6.0% 8.0% 8.0% 8.5% 9.0%

10.5% 10.25% 12.0% 10.75%

Du